

# NCE

## Nota de Conjuntura Econòmica

Anàlisi de l'evolució de l'economia catalana  
i el seu entorn  
Informe trimestral

Número 78  
Octubre de 2013



Generalitat de Catalunya  
**Departament d'Economia  
i Coneixement**

### **Nota de Conjuntura Econòmica**

Anàlisi de l'evolució de l'economia catalana i el seu entorn

Número 78. Octubre de 2013

ISSN: 2013-3480

© **Generalitat de Catalunya. Departament  
d'Economia i Coneixement**



Aquesta obra està subjecta a una llicència Creative Commons del tipus reconeixement d'autoria, usos no comercials i sense obra derivada.

Resum de la llicència:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/deed.ca>

Llicència completa:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/legalcode.ca>

### **Edició**

Direcció General de Política i Promoció Econòmica

Rambla de Catalunya, 19-21

08007 Barcelona

<http://gencat.cat/economiaiconeixement>

### **Maquetació**

Montserrat Romagosa Huguet

### **Redacció**

Direcció General de Política i Promoció Econòmica,  
amb la col·laboració de la Direcció General de Política  
Financera, Assegurances i Tresor en els temes monetaris i  
financers

Data de tancament: 31 d'octubre de 2013

### **Disseny gràfic**

Enric Jardí

# Índex de continguts

|                                                                                   |    |
|-----------------------------------------------------------------------------------|----|
| Els trets més destacats                                                           | 4  |
| 1. L'entorn de l'economia catalana                                                | 5  |
| 2. El producte interior brut                                                      | 14 |
| 3. El comerç exterior                                                             | 24 |
| 4. El mercat de treball                                                           | 29 |
| 5. L'evolució dels preus i dels salaris                                           | 37 |
| 5.1. L'evolució dels preus                                                        | 37 |
| 5.2. L'evolució dels salaris i dels costos laborals                               | 43 |
| 6. El sector financer                                                             | 49 |
| 6.1. Les entitats de dipòsit                                                      | 49 |
| 6.2. El mercat de valors                                                          | 54 |
| 7. El sector públic                                                               | 59 |
| 8. Recull d'indicadors                                                            | 66 |
| Requadre 1. El PIB i el PIB per habitant de les comarques catalanes l'any 2010    | 70 |
| Requadre 2. Les grans magnituds dels pressupostos generals de l'Estat per al 2014 | 75 |

# Els trets més destacats

- Les previsions de l'economia mundial s'han revisat a la baixa, però s'estima que els resultats del 2014 seran millors que els del 2013, sobretot pel que fa al comerç mundial. La UE deixa enrere la recessió.
- L'economia catalana obté un creixement intertrimestral positiu, per primer cop en nou trimestres. Continua avançant positivament el VAB industrial i es modera la caiguda interanual de la construcció, dels serveis i de la demanda interna.
- La demanda externa manté una evolució positiva, gràcies al turisme i la reducció de les importacions. Les exportacions de béns augmenten un 1,2 % els vuit primers mesos del 2013 (el mes d'agost s'incrementen un 7,3 %).
- En el mercat de treball la reducció interanual de l'ocupació (d'un 1,6 %) s'ha moderat, mentre que el volum de població en atur es manté estable.
- La inflació se situa en la taxa més baixa dels darrers quatre anys (0,5 % interanual), una vegada s'ha absorbit l'efecte de la pujada impositiva de l'any passat. L'indicador avançat d'octubre situa la inflació d'Espanya en una taxa negativa (-0,1 %).
- Durant el primer semestre del 2013 el cost laboral s'ha reduït un 0,2 %, i el cost salarial, un 0,6 %.
- El crèdit continua a la baixa: es redueix un 11 %. El crèdit viu se situa en valors similars als que hi havia al final de l'any 2006.
- Del juliol ençà les borses s'orienten a l'alça; l'IBEX 35 acumula una revaloració d'un 21,3 % des de principis d'any, superior a la dels principals índexs europeus.
- La recaptació tributària de la Generalitat ha augmenta un 11,4 % fins al setembre, gràcies a l'impost sobre el patrimoni i a l'impost sobre les transmissions patrimonials. La recaptació de l'Administració central a Catalunya ha crescut un 3 %.

# 1.

## L'entorn de l'economia catalana

### El creixement global s'alenteix, perquè l'expansió de les economies emergents és més feble del que s'esperava

Els darrers mesos l'economia global ha mostrat un ritme més lent del que s'esperava, si bé es preveu que l'any 2014 torni a guanyar una mica de dinamisme. Aquesta vegada la revisió a la baixa de les previsions es concentra sobretot en les economies emergents, que l'any 2013 registren una expansió més feble. L'anunci, després ajornat, de la intenció dels EUA de començar a restringir el to expansiu de la seva política monetària ha perjudicat especialment alguns països emergents, que han registrat fortes depreciacions de moneda i

#### Previsions de creixement econòmic

(% de variació interanual del PIB)

|                                          | 2012 | Projeccions |      | Diferència amb les projeccions de juliol |      |
|------------------------------------------|------|-------------|------|------------------------------------------|------|
|                                          |      | 2013        | 2014 | 2013                                     | 2014 |
| Economia mundial                         | 3,2  | 2,9         | 3,6  | -0,3                                     | -0,2 |
| Economies avançades                      | 1,5  | 1,2         | 2,0  | 0,0                                      | 0,0  |
| Estats Units                             | 2,8  | 1,6         | 2,6  | -0,1                                     | -0,2 |
| Japó                                     | 2,0  | 2,0         | 1,2  | -0,1                                     | 0,1  |
| Unió Europea                             | -0,3 | 0,0         | 1,3  | 0,2                                      | 0,1  |
| Regne Unit                               | 0,2  | 1,4         | 1,9  | 0,5                                      | 0,4  |
| Zona euro                                | -0,6 | -0,4        | 1,0  | 0,1                                      | 0,0  |
| Alemanya                                 | 0,9  | 0,5         | 1,4  | 0,2                                      | 0,1  |
| França                                   | 0,0  | 0,2         | 1,0  | 0,3                                      | 0,1  |
| Itàlia                                   | -2,4 | -1,8        | 0,7  | 0,0                                      | 0,0  |
| Espanya                                  | -1,6 | -1,3        | 0,2  | 0,3                                      | 0,1  |
| Economies emergents i en desenvolupament | 4,9  | 4,5         | 5,1  | -0,5                                     | -0,4 |
| Xina                                     | 7,7  | 7,6         | 7,3  | -0,2                                     | -0,4 |
| Índia                                    | 3,2  | 3,8         | 5,1  | -1,8                                     | -1,1 |
| Rússia                                   | 3,4  | 1,5         | 3,0  | -1,0                                     | -0,3 |
| Amèrica llatina                          | 2,9  | 2,7         | 3,1  | -0,3                                     | -0,3 |
| Àfrica subsahariana                      | 4,9  | 5,0         | 6,0  | -0,2                                     | 0,1  |
| Orient Mitjà i nord d'Àfrica             | 4,6  | 2,3         | 3,6  | -0,7                                     | -0,1 |

Font: *World Economic Outlook*, FMI (octubre del 2013).

sortides de capital exterior. Per contra, sembla que la zona euro abandona la recessió: la recuperació econòmica s'ha reforçat una mica, si bé els països perifèrics continuen registrant una evolució força negativa. El Japó manté una fortalesa econòmica considerable, però és probable que l'any 2014 hagi de restringir els estímuls fiscals per tal d'assegurar la sostenibilitat del deute públic. Finalment, tot i que el creixement econòmic dels EUA s'ha mostrat sòlid els darrers mesos, cal temps per veure l'efecte que pot haver tingut el retard en la decisió d'augmentar el sostre de deute públic (la demora ha provocat el primer tancament temporal del Govern federal des de l'any 1995).

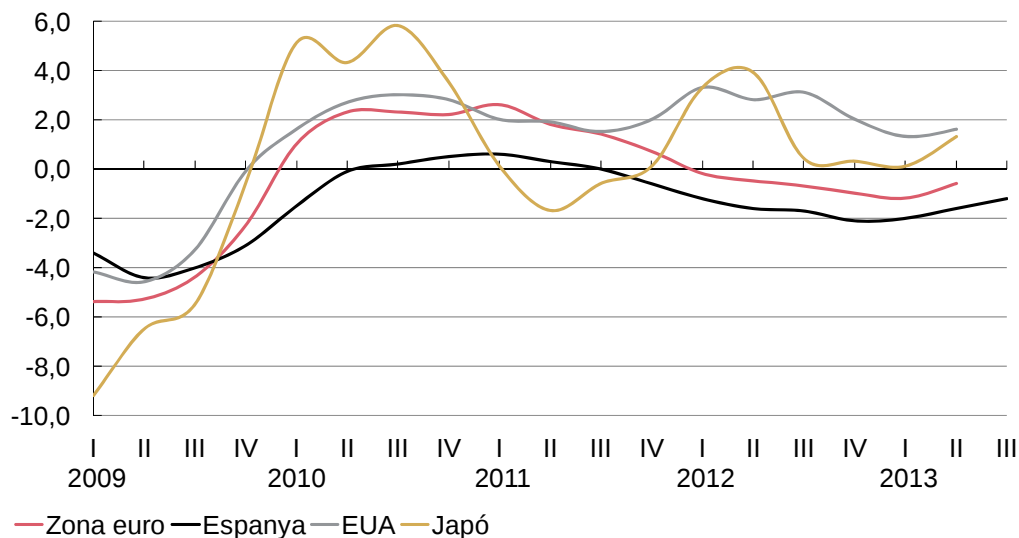
Davant de tots aquests esdeveniments, el Fons Monetari Internacional, ha revisat a la baixa les perspectives de creixement mundial en el *World Economic Outlook* que ha publicat l'octubre del 2013. Aquest organisme estima que aquest any l'economia internacional avançarà un 2,9 % (en la previsió anterior, de juliol del 2013, apuntava que creixeria un 3,2 %). S'espera que el 2014 el creixement s'acceleri modestament, fins a un 3,6 % (dues dècimes menys que el que es preveia el juliol). L'escenari descrit per a les economies avançades s'ha mantingut estable (es pronostica un increment d'un 1,2 % el 2013 i d'un 2 % el 2014); en canvi, les previsions de creixement de les economies emergents s'han reduït aproximadament mig punt percentual. Tot i que el creixement d'aquestes economies continuarà sent relativament alt (augmentaran un 4,5 % enguany i un 5,1 % el 2014), serà inferior al creixement mitjà dels darrers anys. Tal com ja s'ha avançat, alguns factors cíclics (com l'augment de la tensió financera global) expliquen aquesta desacceleració. Al mateix temps, però, cada vegada hi ha més senyals que suggereixen que el creixement potencial d'aquestes economies també es pot haver reduït per raons estructurals.

### **La perspectiva de canvi en la política monetària dels EUA ha incrementat la volatilitat financera global, la qual cosa ha afectat especialment les economies emergents**

En aquest escenari de lent creixement global hi ha importants riscos a la baixa. En primer lloc, a la zona euro la recuperació no està consolidada. Entre altres factors d'incertesa, destaca la fragmentació financera, la incompleta reestructuració del sector financer i la lentitud d'un procés cap a una unió bancària parcial. En segon lloc, s'ha d'evitar que el possible canvi de direcció de la política monetària dels EUA, que es produiria després d'un dilatat període de forta expansió monetària, perjudiqui en excés l'estabilitat financera internacional. De moment, la reacció dels mercats ha augmentat els tipus d'interès a llarg termini dels EUA i d'altres economies. Finalment, cal tenir en compte que

algunes economies avançades no tenen garantida la sostenibilitat fiscal, i per tant, han de continuar aplicant plans de consolidació a mitjà termini.

#### Creixement interanual del PIB (%)



Font: Eurostat, INE i Bureau of Economic Analysis.

### El ritme i la manera de dur a terme l'ajust fiscal provoca tensions polítiques als EUA

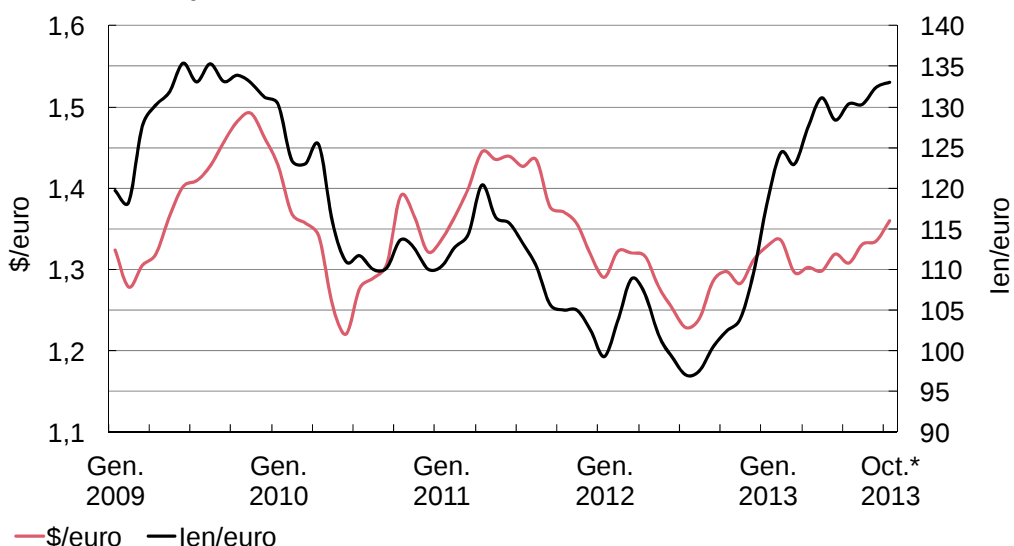
Als EUA la principal preocupació de les darreres setmanes ha estat la possibilitat que no s'aprovés l'augment del sostre de deute públic. Arran del tancament de part del Govern federal que va tenir lloc a principis d'octubre com a conseqüència del retard de la decisió, el país s'encaminava perillosament cap a la suspensió de pagaments, la qual cosa hauria pogut desencadenar un caos financer a escala internacional. Finalment, amb el suport d'una part del partit republicà, a última hora s'ha aprovat l'augment del sostre de deute públic, però amb un compromís de mínims i amb el termini del 7 de febrer del 2014. Al marge d'aquesta qüestió, l'economia dels EUA presenta un creixement moderat, basat en el sòlid augment de la demanda privada i en la recuperació del sector immobiliari (malgrat que els tipus hipotecaris han pujat), i una reducció de la taxa d'atur (tot i que en part és conseqüència de la disminució de la població activa). S'espera que l'any 2013 el creixement sigui d'un 1,6 %, inferior al del 2012 (d'un 2,8 %), a causa del pronunciat ajust fiscal que es deriva del *sequester* (mesures automàtiques de reducció de despesa pública que va aprovar el Congrés dels EUA). S'espera que la consolidació fiscal sigui més suau el 2014, de manera que el creixement econòmic s'acceleri fins a un 2,6 %, tot i que les condicions financeres probablement seran més restrictives. En aquest sentit, si bé la Reserva Federal en algun moment

ha d'abandonar l'expansió monetària, l'FMI preveu que aquesta decisió no arribarà fins més endavant i que de moment el to de la política monetària continuarà sent expansiu.

### Es preveu que el 2013 el creixement econòmic assolirà un ritme d'un 2 % al Japó

L'FMI preveu que l'economia japonesa, que manté la sòlida recuperació, enguany creixerà un 2 %. Gran part de la millora l'explica l'*Abenomics*, és a dir, el programa econòmic que impulsa el primer ministre Shinzo Abe, que consisteix, principalment, a fomentar una forta expansió monetària qualitativa i quantitativa i un important estímul fiscal, com a eines per superar definitivament la llarga etapa de deflació. Aquesta nova política econòmica ha aconseguit incrementar el consum privat i el preu dels actius. Tot i que l'evolució de l'economia japonesa és positiva, s'enfronta a dos reptes: aconseguir que la recuperació cíclica es converteixi en un creixement sostingut i posar en marxa una consolidació fiscal a mitjà termini que asseguri la sostenibilitat del gran deute públic. En aquest sentit, s'espera el creixement econòmic del 2014 sigui una mica inferior (un 1,2 %), ja que la política fiscal serà menys expansiva (es preveu un increment de l'impost sobre el consum). Al mateix temps, és probable que augmentin les exportacions, com a conseqüència de la millora de l'activitat en la resta de les economies avançades i també de la depreciació del ien.

#### Evolució del tipus de canvi de l'euro



\*La darrera dada del 2013 correspon al preu mitjà de l'1 al 25 d'octubre del 2013.

Font: BCE.

## Perspectives menys optimistes en el cas de les economies emergents

La desacceleració de les economies emergents ha resultat més intensa del que es pensava. Tot i que s'estima que els anys 2013 i 2014 encara tindran un creixement relativament alt, s'han vist fortament afectades per l'increment de la tensió financera als EUA, i això s'ha traduït en un enduriment de les seves condicions financeres, fortes sortides de capitals exteriors, depreciacions de les monedes i caigudes dels preus dels actius. Aquestes tensions han tingut una incidència força general en les grans economies emergents, i especialment en els països que depenen més de l'exterior, és a dir, els que mostren amplis dèficits per compte corrent, com l'Índia, Indonèsia, Turquia, el Brasil i Sud-àfrica. En aquest nou context, les economies emergents s'han d'ajustar a un escenari de menys creixement potencial i han d'apostar per una política econòmica que redueixi els desequilibris econòmics i asseguri la sostenibilitat financera i fiscal.

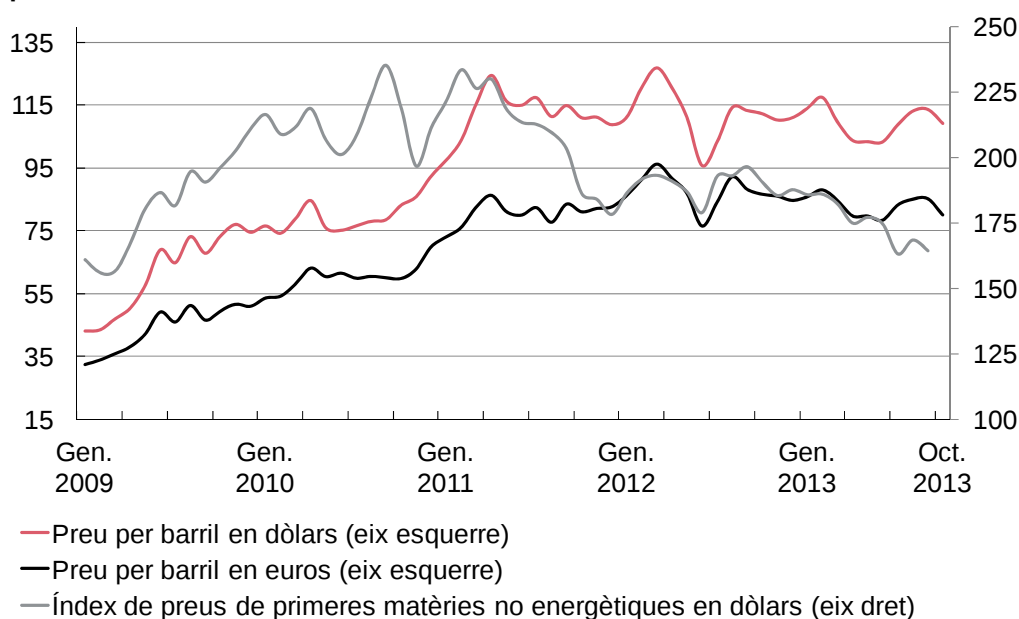
## L'economia xinesa mostra senyals d'una expansió menys intensa i més equilibrada

Les previsions de creixement de les economies asiàtiques s'han reduït de manera significativa. El creixement perd força a la Xina: l'FMI xifra que avançarà un 7,6 % el 2013 i un 7,3 % el 2014, clarament menys que en el període 2000-2011, en què el creixement mitjà del PIB que va ser superior a un 10 % anual. Sembla que les autoritats econòmiques han acceptat una expansió menys intensa per aconseguir un creixement econòmic més equilibrat, de manera que no s'han posat en marxa mesures que estimulin la compensació de la desacceleració. Amb tot, l'FMI adverteix que continua sent molt necessari abordar una reforma financera que asseguri l'estabilitat financera i millori la qualitat del crèdit, així com introduir reformes estructurals que impulsin el consum privat de manera permanent. En el cas de l'economia índia, la revisió a la baixa de les previsions de creixement és especialment significativa: ara es preveu que avançarà un 3,8 % el 2013 (un 5,6 % en el pronòstic anterior) i un 5,1 % el 2014. Els motius que expliquen aquest ajust a la baixa són, d'una banda, que l'Índia s'ha vist fortament castigada per l'enduriment de les condicions financeres a escala global, i de l'altra, que aquesta economia mostra una elevada inflació i greus restriccions d'oferta. En definitiva, la desacceleració d'aquestes dues grans economies afecta l'evolució de la resta de països de la regió asiàtica (en particular, els que més s'orienten a l'exportació).

## L'any 2013 l'Amèrica llatina també creixerà menys del que s'esperava (2,7 %)

A l'Amèrica llatina l'activitat econòmica s'ha vist afectada per l'enduriment de les condicions financeres i pels baixos preus de les primeres matèries (una gran part dels països en són exportadors). L'augment de la volatilitat financera ha provocat caigudes en les borses, un augment dels rendiments del deute sobirà i depreciacions dels tipus de canvi. L'FMI estima que el creixement econòmic del 2013 serà d'un 2,7 % (tres dècimes menys que en la previsió anterior, del mes de juliol), mentre que s'espera que el 2014 s'accelerarà fins a un 3,1 %, sobretot perquè millorarà la demanda externa com a conseqüència de la recuperació que viuran les economies avançades. El Brasil ha iniciat una recuperació moderada, a causa de les polítiques que impulsen la inversió, la millora del consum i la depreciació del tipus de canvi (això contribuirà a dinamitzar les exportacions i ajudarà a compensar l'augment dels interessos del deute públic). S'espera que al Brasil l'activitat creixerà un 2,5 % (tant el 2013 com l'any vinent), com també que continuarà registrant una forta inflació i una restricció de l'oferta. Finalment, durant la primera meitat del 2013 l'economia mexicana va registrar una desacceleració més intensa del que s'esperava, arran de la feble demanda procedent dels EUA i la disminució de la despesa pública. El creixement del 2013 serà un dels més petits de la regió, d'un 1,2 %, però l'FMI espera que millorarà el 2014: se situarà en un 3 %, perquè millorarà la demanda externa i es començaran a veure els resultats de les reformes estructurals.

### Evolució del preu del barril de petroli Brent i del preu de les primeres matèries



\*La darrera dada del 2013 correspon al preu mitjà de l'1 al 24 d'octubre el 2013.  
Font: Banc d'Espanya i Ministeri d'Economia i Competitivitat.

## **L'economia de la zona euro torna a créixer, però amb un ritme feble**

La zona euro sembla que ha deixat enrere la recessió: el segon trimestre del 2013 va registrar el primer creixement trimestral positiu (d'un 0,3 %), després de sis trimestres consecutius de caiguda. A les economies centrals s'està recuperant la confiança, i als països perifèrics sembla que s'ha estabilitzat el retrocés econòmic. Tot i això, aquests països encara lluiten en una situació complicada: l'enfonsament de la demanda interna no la compensa l'impuls de la demanda externa malgrat la millora de la competitivitat. Al mateix temps, tot i que els diferencials del deute públic dels països perifèrics respecte al deute alemany s'han moderat notablement (en alguns casos fins i tot s'han situat en valors que no es registraven des de finals del 2010), continua havent-hi una fragmentació financera i unes condicions de crèdit molt difícils per al sector privat de la perifèria.

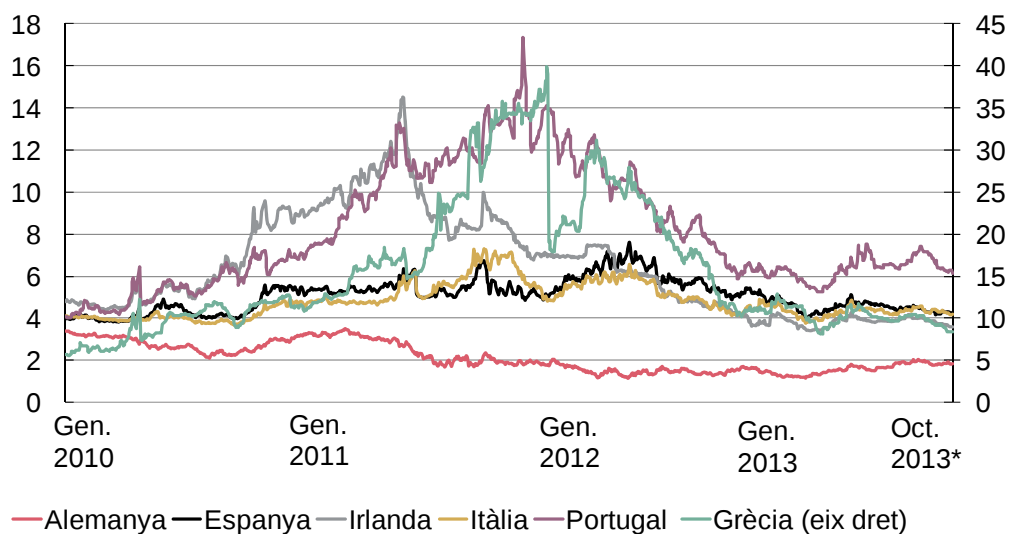
## **Es preveu que l'any 2014 l'economia de la zona euro avançarà un 1 % i la majoria de països experimentaran un creixement positiu**

L'FMI estima que en el conjunt del 2013 el PIB de la zona euro encara disminuirà un 0,4 %. L'any 2014 el creixement tornarà a ser positiu, gràcies al ritme més suau de l'ajust fiscal, però serà només d'un 1 %. Pel que fa a les estimacions de la Comissió Europea, en el moment de redactar aquest informe encara no s'han fet públiques les previsions de tardor, que es publicaran a principis de novembre. En tot cas, sembla que algunes decisions de política econòmica de la zona euro han contribuït a reduir les tensions financeres, si bé cal continuar avançant cap a una unió bancària completa i una política monetària que faciliti a l'economia real l'accés efectiu al crèdit. En aquest sentit, la recent aprovació oficial del mecanisme únic de supervisió bancària (MUS) és un pas endavant; a més a més, l'avaluació de les necessitats de capital de les entitats financeres que durà a terme el BCE pot ser un pas fonamental per a la reestructuració del sector bancari.

Malgrat que a la zona euro s'observa una lleu millora, la fragilitat encara és molt gran. Els principals riscos són la paralització d'alguns compromisos polítics clau i la possibilitat d'episodis d'alta tensió financera a escala global. Finalment, cal apuntar que l'FMI espera que l'any 2014 gairebé tots els països de la zona euro recuperaran el creixement positiu (fins i tot Grècia, que s'estima que creixerà un 0,6 %), amb les excepcions d'Eslovènia i Xipre. En el cas específic d'Alemanya, l'organisme internacional ha revisat lleugerament a l'alça les previsions, i pronostica que creixerà un 0,5 % el 2013 i un 1,4 % el 2014. En aquest sentit, els quatre principals instituts econòmics alemanys es mostren una mica més pessimistes de cara al 2013 (la seva

previsió és d'un 0,4 %), mentre per al 2014 pronostiquen un creixement d'un 1,8 %.

#### Evolució del rendiment del deute públic a deu anys (%)



Nota: les dades arriben fins al 21 d'octubre del 2013.

Font: Banc d'Espanya, Reuters i Bloomberg.

### L'economia espanyola abandona la recessió i el PIB creix després de nou trimestres de caiguda

L'economia espanyola ha registrat una tímida millora els darrers mesos. La dada d'avanç del PIB del tercer trimestre, que publica l'INE, assenyalava el primer creixement intertrimestral (d'un 0,1 %) després de nou trimestres de contracció. Així mateix, la caiguda interanual del PIB, que va ser d'un 1,6 % el segon trimestre, s'ha moderat fins a un 1,2 % interanual el tercer. Els inversors han reduït la percepció de risc, la qual cosa s'ha reflectit en una disminució del tipus d'interès del deute públic, que ha assolit els valors més baixos des del 2010. Això també ha facilitat que algunes grans empreses s'hagin pogut finançar amb àmplies emissions de bons. Malgrat aquests avenços, les pimes i les llars encara tenen condicions creditícies molt negatives, tot i que es confia que els progressos en la reestructuració bancària milloraran l'accés al crèdit durant els mesos vinents. En el conjunt del 2013 l'economia espanyola encara registrarà una disminució d'un 1,3 %, tan sols una mica més reduïda que la del 2012 (d'un 1,6 %). El consum privat continua mostrant una evolució molt deprimida, llastat pel fort endeutament familiar i pels valors rècord de l'atur. En canvi, el sector exterior continua mostrant una trajectòria favorable, la qual cosa ha permès que el saldo per compte corrent s'hagi transformat en una capacitat positiva de finançament. Amb tot, el bon comportament de la demanda externa no compensa l'enfonsament de la demanda interna.

## Previsions macroeconòmiques de l'economia espanyola

(% de variació anual, excepte si s'indica el contrari)

|                                                    | Projeccions |      |      |
|----------------------------------------------------|-------------|------|------|
|                                                    | 2012        | 2013 | 2014 |
| PIB (% de variació real)                           | -1,6        | -1,3 | 0,7  |
| Demanda interna <sup>1</sup>                       | -4,1        | -3,2 | -0,5 |
| Despesa en consum final privat <sup>2</sup>        | -2,8        | -2,6 | 0,2  |
| Despesa en consum de les administracions públiques | -4,8        | -2,3 | -2,9 |
| Formació bruta de capital fix                      | -6,9        | -6,1 | 0,2  |
| Demanda externa <sup>1</sup>                       | 2,5         | 1,9  | 1,2  |
| Exportació de béns i serveis                       | 2,1         | 5,7  | 5,5  |
| Importació de béns i serveis                       | -5,7        | -0,3 | 2,4  |
| Ocupació laboral <sup>3</sup>                      | -4,8        | -3,4 | -0,2 |
| Taxa d'atur (% de la població activa)              | 25,0        | 26,6 | 25,9 |
| Cost laboral unitari                               | -3,0        | -1,6 | -0,6 |

<sup>1</sup> Contribució al creixement del PIB.

<sup>2</sup> Llars i institucions sense finalitat de lucre al servei de les llars.

<sup>3</sup> Ocupació equivalent a temps complet.

Font: Ministeri d'Economia i Competitivitat (27 de setembre del 2013).

## Tot i la millora, les condicions financeres continuen sent molt negatives per al sector privat

Pel que fa a l'any 2014, l'FMI es mostra més pessimista que altres organismes: estima que l'economia espanyola tan sols registrarà un avanç d'un 0,2 %. En canvi, en l'escenari macroeconòmic que el Ministeri d'Economia i Competitivitat ha publicat a finals de setembre es preveu que el creixement de l'economia espanyola serà una mica més alt el 2014 (0,7 %). S'aturarà el deteriorament del consum privat i la formació bruta de capital, i la demanda externa continuarà contribuint positivament al creixement. Tanmateix, l'ocupació encara mantindrà la tendència descendent (baixarà un 0,2 % el 2014), de manera que la taxa d'atur es començarà a reduir fonamentalment a causa de la disminució de la població activa. Paral·lelament, es manté el procés de devaluació interna i de guany de competitivitat, que sobretot se centra en l'ajust dels costos laborals unitaris: l'any 2014 tornaran a disminuir, un 0,6 %. Per acabar, cal dir que, tot i que es preveu que l'economia espanyola millorarà, mantindrà la vulnerabilitat, sobretot en el cas que es revifi la tensió financera a la zona euro.

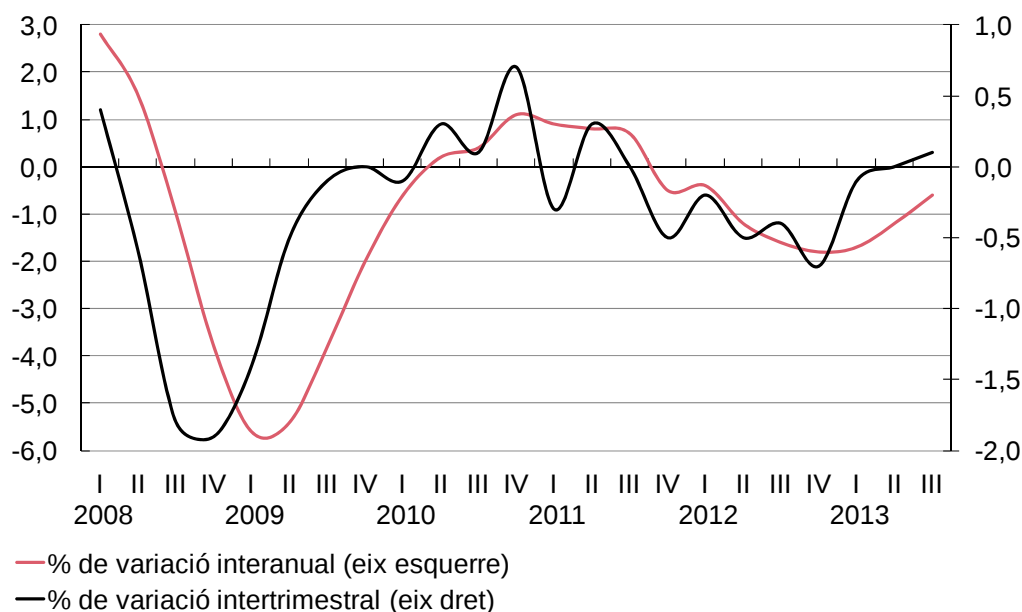
## 2.

# El producte interior brut

### L'economia catalana recupera un creixement positiu, del 0,1 % intertrimestral, el tercer trimestre

Per primera vegada en els darrers nou trimestres, l'economia catalana ha recuperat un creixement intertrimestral positiu (del 0,1 %) el tercer trimestre. L'economia ha anat millorant lentament des de principis del 2013 i es preveu que ho continuarà fent els mesos vinents. En termes interanuals, la variació del tercer trimestre es manté encara negativa (-0,6 %), per bé que es desaccelera notablement respecte del trimestre anterior (-1,2 %). Els resultats del tercer trimestre provenen de l'avanç de dades que elaboren conjuntament l'Idescat i el Departament d'Economia i Coneixement.

#### Evolució del PIB a Catalunya



Font: Idescat i Departament d'Economia i Coneixement.

### La recuperació econòmica d'Europa i del comerç mundial ajuden a millorar els registres de l'economia catalana

La trajectòria de l'economia catalana encara presenta factors de debilitat, en especial a causa dels alts nivells d'endeutament i del llast que representa el dur procés de consolidació fiscal de les seves

administracions públiques, que deprimeix l'economia. Però, a poc a poc, la crisi va cedint i la recuperació d'Europa i del conjunt de l'economia mundial permeten esperar que la represa es vagi afirmant, també gràcies a la represa del comerç mundial, factor especialment positiu per a l'economia catalana, atès que en aquests moments el vessant exterior n'és el pilar bàsic.

En aquest sentit, tot i que la dinàmica de les exportacions catalanes de béns el 2013 no manté l'elevat creixement que va experimentar el 2012, segueix una evolució positiva que incentiva especialment la producció industrial; d'altra banda, la important aflluència de turisme estranger està estimulant moltes activitats de serveis vinculades a aquesta demanda.

### Evolució del producte interior brut a Catalunya

Dades amb els efectes estacionals i de calendari corregits (% de variació interanual)

|             | 2012          |              |              |              |              | 2013                      |                           |                           |
|-------------|---------------|--------------|--------------|--------------|--------------|---------------------------|---------------------------|---------------------------|
|             | Mitjana anual | 1r trimestre | 2n trimestre | 3r trimestre | 4t trimestre | 1r trimestre <sup>1</sup> | 2n trimestre <sup>1</sup> | 3r trimestre <sup>2</sup> |
| Agricultura | -8,0          | -5,4         | -8,4         | -9,4         | -8,5         | -3,6                      | 0,3                       | 4,3                       |
| Indústria   | -1,1          | -0,5         | -0,9         | -2,2         | -0,6         | -0,2                      | 0,7                       | 1,2                       |
| Construcció | -7,5          | -6,5         | -7,4         | -8,1         | -8,0         | -6,7                      | -5,8                      | -5,0                      |
| Serveis     | -0,5          | 0,6          | -0,4         | -0,7         | -1,4         | -1,4                      | -1,1                      | -0,4                      |
| PIB pm      | -1,3          | -0,4         | -1,2         | -1,6         | -1,8         | -1,7                      | -1,2                      | -0,6                      |

<sup>1</sup> Dades del primer trimestre i segon trimestre del 2013 revisades l'octubre del 2013.

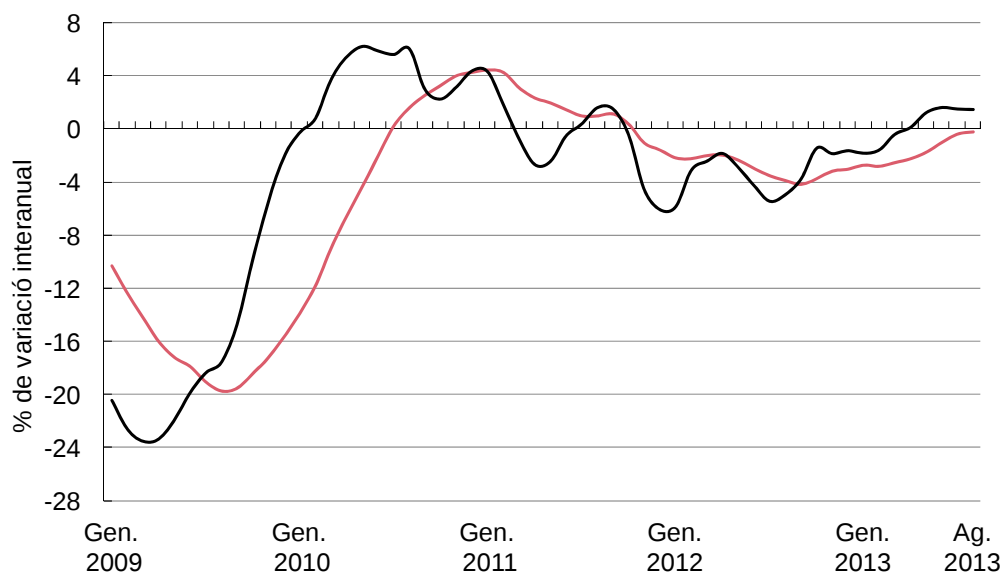
<sup>2</sup> Dades d'avanç.

Font: Idescat i Departament d'Economia i Coneixement.

### El VAB industrial s'incrementa un 1,2 % interanual el tercer trimestre

En el sector industrial, des del març del 2013 la producció presenta creixements positius que es traslladen a l'evolució del VAB: el tercer trimestre ha augmentat un 1,2 % en termes interanuals. Les branques que presenten una evolució més positiva (en mitjana dels darrers dotze mesos, fins a l'agost) són les següents: energia i aigua; productes farmacèutics; alimentació, begudes i tabac, i maquinària i equips mecànics. Per contra, els productes minerals no metàl·lics, les indústries extractives i el grup de tèxtils, confecció, cuir i calçat, presenten les reduccions de producció més elevades.

## Evolució de l'índex de producció industrial



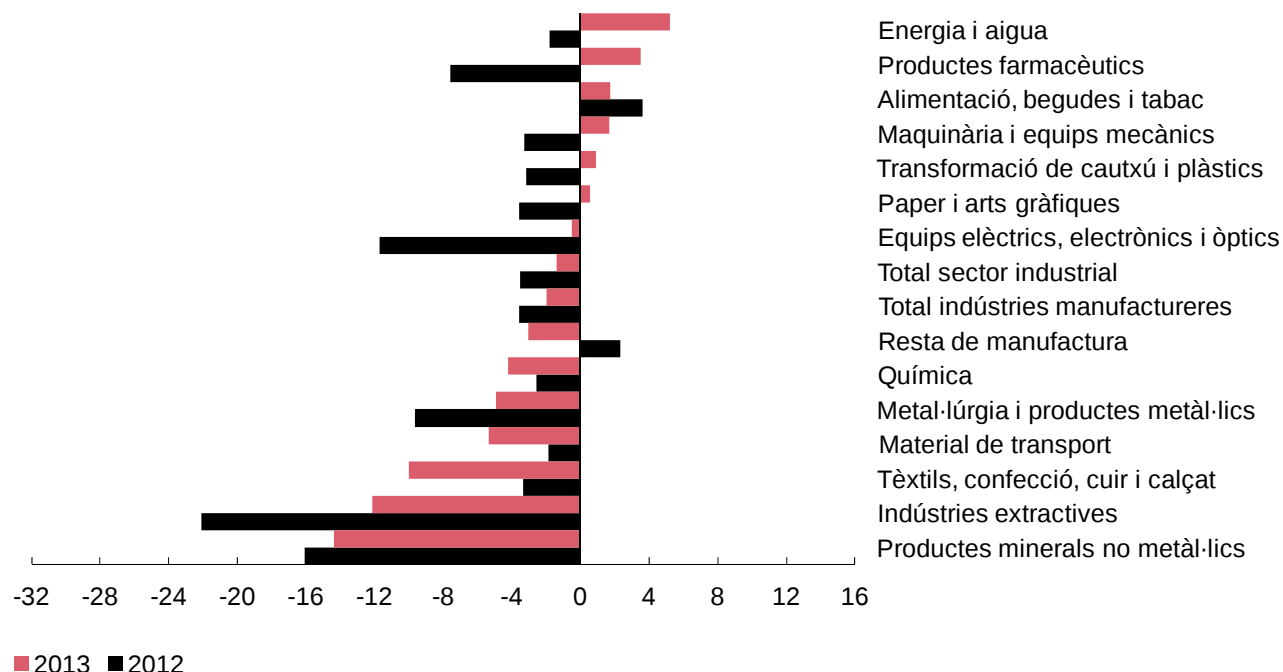
— Mitjana mòbil de 12 mesos — Mitjana mòbil de 3 mesos

Dades amb els efectes de calendari corregits.

Font: Idescat.

## Evolució de la producció industrial

Mitjana mòbil de 12 mesos fins a l'agost (% de variació interanual)



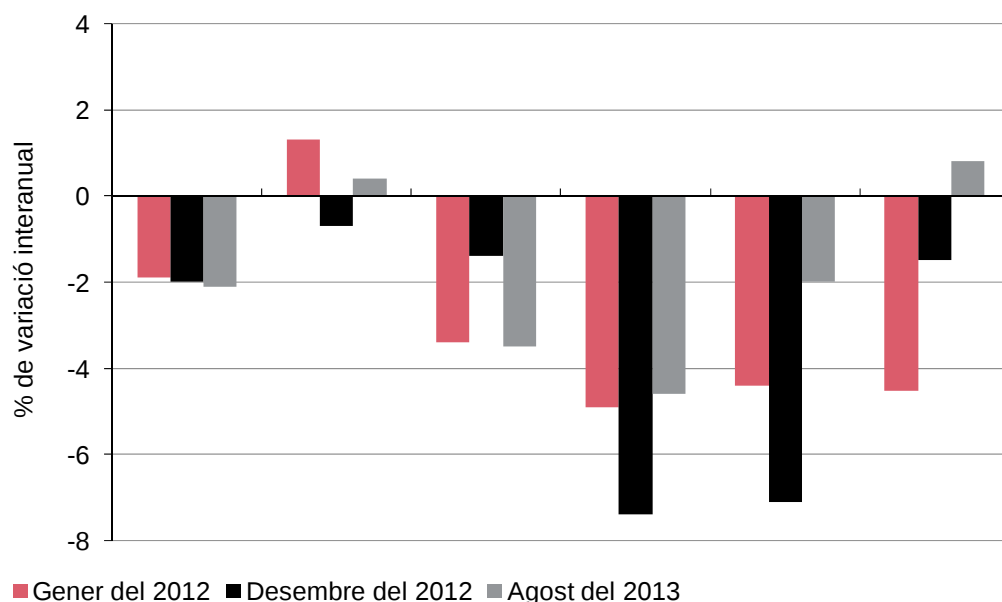
■ 2013 ■ 2012

Font: Idescat i INE.

## La producció industrial augmenta més a Catalunya que a la zona euro

Malgrat que no es pot parlar de resultats positius en totes les branques industrials, la producció industrial de Catalunya fa mesos que mostra una evolució més positiva que la del conjunt de la zona euro i la dels països industrials més potents de la Unió. El mes d'agost la producció industrial ha caigut a un ritme interanual del 2,1 % a la zona euro, ha augmentat un 0,4 % a Alemanya i ha crescut a un ritme del 0,8 % a Catalunya. A pesar de la debilitat que manifesten les dades de variació interanual de la indústria europea, cal dir que durant l'agost l'evolució intermensual ha augmentat fins a un 1 %, la qual cosa reforça les previsions més positives de l'economia europea de cara als mesos vinents, com també ho fan els indicadors de confiança i de sentiment econòmic d'uns mesos ençà.

### Evolució de la producció industrial a la zona euro

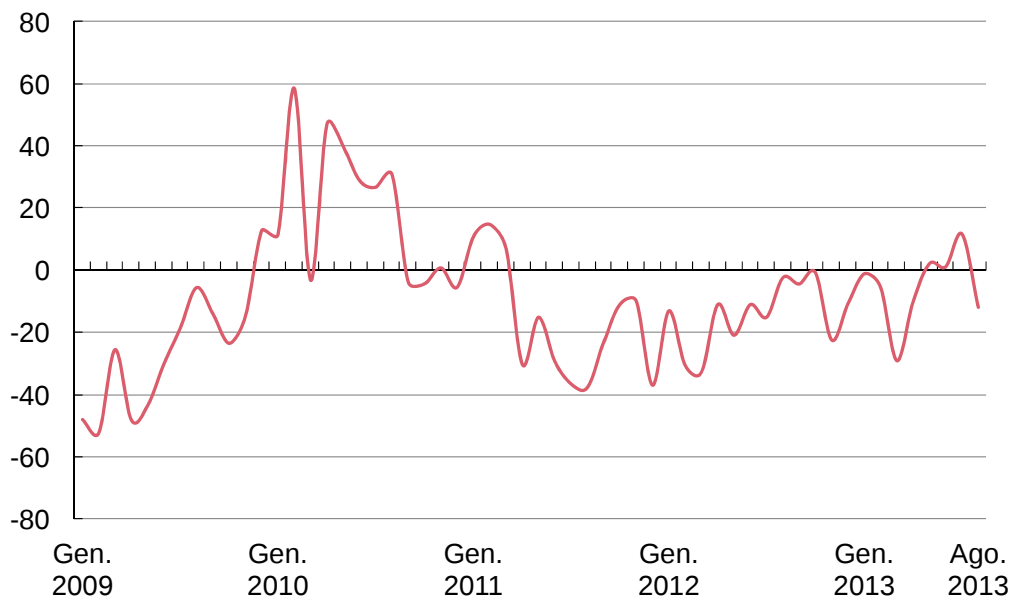


Dades amb els efectes de calendari corregits.  
Font: Idescat, INE i Eurostat.

## Es modera el retrocés en el sector de la construcció

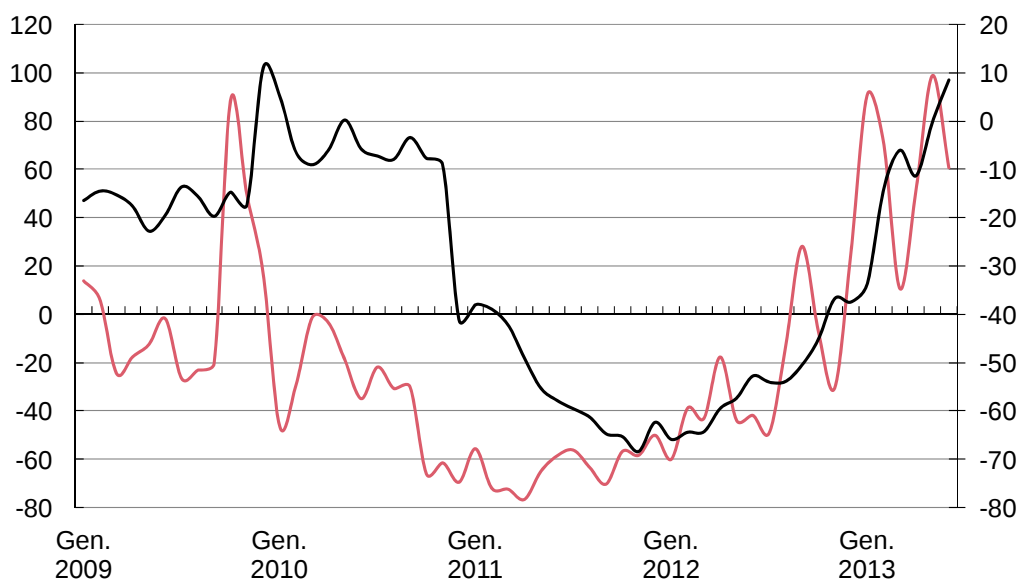
En l'àmbit de la construcció els resultats són negatius d'ençà de l'esclat de la bombolla immobiliària. No obstant això, el retrocés d'aquest sector s'ha moderat lleugerament: la variació interanual del tercer trimestre és del -5 %. Segons l'INE, els preus de l'habitatge nou a Catalunya són actualment un 42 % inferiors als de cinc anys abans; malgrat això, les compravendes no s'acaben de recuperar, tant per la manca de demanda solvent com per les restriccions de crèdit. Cal temps, però, per veure si els resultats positius dels darrers mesos (l'única excepció és el mes d'agost) es consoliden. De fet, l'evolució del

### Compravenda d'habitatge nou (variació interanual)



Font: INE.

### Evolució de la licitació oficial (variació interanual)



— Mitjana mòbil de tres mesos — Mitjana mòbil de 12 mesos

Font: Seopan.

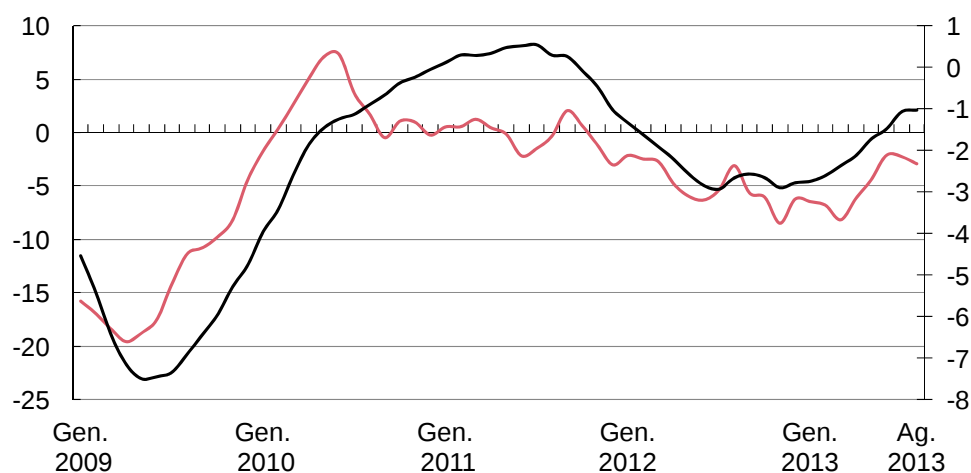
darrer mes disponible, l'agost, no és representativa, atès que la disminució que mostren les vendes es deu a la concentració d'operacions que hi va haver l'agost de l'any passat arran de la voluntat d'evitar les alces fiscals previstes. En tot cas, la relativa millora en vendes dels mesos anteriors encara no és prou important per estimular l'inici de la construcció de nous habitatges: el nombre de visats

registrats pels col·legis d'arquitectes tècnics continua mostrant una tendència a la baixa, tot i que els visats estan en valors mínims. Una nota més positiva prové de l'evolució dels projectes d'ampliació i reforma d'habitatges, la caiguda de la qual s'ha moderat. En l'àmbit de l'obra civil, la contracció de la inversió pública derivada de la consolidació fiscal continua frenant l'activitat a Catalunya, per bé que darrerament s'ha recuperat la licitació oficial, després de la forta reducció que s'ha acumulat els darrers anys.

### La variació interanual negativa del sector de serveis s'alenteix el tercer trimestre (-0,4 %)

En els serveis també s'ha posat de manifest una millora que ha frenat el retrocés del VAB d'aquest sector fins a una taxa interanual del 0,4 % el tercer trimestre. Malgrat que aquest resultat és menys negatiu que el dels trimestres precedents, mostra encara la debilitat que palesen, d'una banda, les activitats de no-mercat, constretes per la consolidació fiscal de la Generalitat i de les altres administracions públiques, i de l'altra, les activitats de mercat. En el cas d'aquestes darreres, la reducció de la demanda interna, en particular del consum de les llars, està incidint especialment en el comerç; no obstant això, les dades més recents de l'índex de comerç al detall, corresponents al mes de setembre, mostren una millora interanual del sector comercial, en part per l'efecte de l'increment del tipus impositiu d'IVA de l'any passat. D'altra banda, si es té en compte el volum de negoci del conjunt d'activitats de serveis de mercat, es comprova que darrerament també se n'ha moderat el deteriorament. Com que l'abast temporal d'aquestes dades finalitza el mes d'agost, encara

**Indicadors d'activitat de mercat del sector de serveis**  
(variació interanual de la mitjana mòbil de tres mesos)



— Xifra de negoci (eix esquerre) — Ocupació (eix dret)

Font: INE.

queda esbiaixada la comparació amb les de l'any passat, atès que l'agost del 2012 hi va haver una concentració de compres abans de la pujada dels tipus de l'IVA que es va produir el mes de setembre. És per això que s'espera que, una vegada s'hagi superat aquest efecte, les dades reflecteixen una millora més intensa. En tot cas, a hores d'ara es comprova que els resultats de les diverses branques que conformen les activitats de serveis de mercat són dispars i estan molt condicionades per l'origen de la seva demanda.

### L'afluència de turisme estranger augmenta un 6,6 % durant els primers 9 mesos de l'any

Les activitats més relacionades amb el sector de turisme són algunes de les que presenten els resultats més positius. Això ha estat possible gràcies a la forta afluència de turisme estranger. En comparació amb l'any passat, entre gener i setembre del 2013 el nombre de turistes estrangers ha augmentat un 6,6 %, i la despesa turística, un 11,9 % (més de quatre punts i mig més que a Espanya). Destaca el gran creixement del turisme procedent de Rússia (d'un 27,9 %) i dels països nòrdics (d'un 20,9 %). D'altra banda, el turisme procedent de França, que és el país emissor més important per a Catalunya, ha augmentat un 7 %.

#### Indicadors del sector turístic (% de variació interanual)

(Gener-setembre del 2013)

|                                | Catalunya | Espanya |
|--------------------------------|-----------|---------|
| <b>Turisme estranger</b>       |           |         |
| Nombre de turistes             | 6,6       | 4,6     |
| Despesa turística total        | 11,9      | 7,3     |
| <b>Pernoctacions hoteleres</b> |           |         |
| Turisme total                  | 0,9       | 0,8     |
| Turisme estatal                | -8,6      | -3,3    |
| Turisme estranger              | 4,6       | 3,1     |

Font: IET i INE.

Els indicadors turístics hotelers són una mostra més dels bons resultats del turisme estranger, atès que el nombre de pernoctacions hoteleres ha augmentat un 4,6 %; al mateix temps, però, mostren la debilitat del turisme estatal, que redueix les pernoctacions un 8,6 %. Per marques turístiques, el nombre de pernoctacions hoteleres s'ha incrementat a la Costa Brava i a Barcelona, i es manté estabilitzat a la Costa Daurada.

## Es preveu que el 2013 creixerà la producció agrícola

En el sector agrari, les dades preliminars corresponents al 2013 indiquen que la producció agrícola millorarà, gràcies a l'augment de les collites de fruita fresca i cereals. Pel que fa als censos ramaders, s'estima que el 2013 la cabana serà lleugerament inferior a la de l'any passat.

## La demanda externa pal·lia la debilitat de la demanda interna, gràcies al turisme estranger i la reducció de les importacions

Des del punt de vista de la demanda, des de finals del 2008 el sector exterior constitueix el suport bàsic per pal·liar la forta disminució de la demanda interna. Durant els dos primers trimestres del 2013 l'aportació exterior ha continuat sent molt positiva, tant per la dinàmica de les exportacions de béns i de serveis com per la contenció de les importacions. No obstant això, enguany s'ha desaccelerat el creixement de les exportacions de béns (malgrat que les dades del darrer mes d'agost són més positives) i s'ha intensificat la caiguda de les importacions (vegeu el capítol 3).

### Evolució del PIB a Catalunya

Dades amb els efectes estacionals i de calendari corregits (% de variació interanual)

|                                                                 | 2012          |              |              |              |              | 2013         |              |
|-----------------------------------------------------------------|---------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|
|                                                                 | Mitjana anual | 1r trimestre | 2n trimestre | 3r trimestre | 4t trimestre | 1r trimestre | 2n trimestre |
| PIB pm                                                          | -1,3          | -0,4         | -1,2         | -1,6         | -1,8         | -1,7         | -1,3         |
| Demanda interna                                                 | -3,3          | -2,9         | -3,6         | -2,9         | -3,7         | -4,7         | -3,9         |
| Despesa en consum de les llars                                  | -2,4          | -1,9         | -2,8         | -1,8         | -3,1         | -4,1         | -3,0         |
| Despesa en consum de les administracions públiques <sup>1</sup> | -2,5          | -2,8         | -2,2         | -2,2         | -2,7         | -2,0         | -1,9         |
| Formació bruta de capital <sup>2</sup>                          | -6,5          | -5,7         | -7,0         | -6,7         | -6,5         | -8,5         | -8,4         |
| Béns d'equipament i altres                                      | -0,8          | -2,6         | -2,0         | 1,5          | -0,2         | -4,5         | -5,1         |
| Construcció                                                     | -11,0         | -9,6         | -11,2        | -12,6        | -10,8        | -11,7        | -11,6        |
| Saldo exterior <sup>3, 4</sup>                                  | 1,8           | 2,3          | 2,2          | 1,1          | 1,7          | 2,6          | 2,3          |
| Saldo amb l'estranger <sup>4</sup>                              | 3,8           | 4,2          | 4,6          | 2,6          | 3,6          | 2,8          | 0,9          |
| Exportacions de béns i serveis                                  | 4,1           | 5,1          | 3,9          | 2,2          | 5,3          | 0,6          | 2,4          |
| Importacions de béns i serveis                                  | -7,1          | -7,4         | -10,0        | -5,5         | -5,4         | -8,0         | -0,1         |

<sup>1</sup>Inclou la despesa en consum de les institucions sense finalitat lucrativa al servei de les llars.

<sup>2</sup>Inclou la variació d'existències.

<sup>3</sup>Inclou el saldo amb l'estranger i amb la resta d'Espanya.

<sup>4</sup>Aportació al creixement del PIB.

Font: Idescat.

## Es modera la reducció de la demanda interna

Durant la primera meitat del 2013 la demanda interna s'ha contret més que l'any passat, si bé les dades del segon trimestre mostren un alentiment d'aquest retrocés. L'evolució de la despesa en consum de les llars està molt afectada per la pujada dels tipus de l'IVA que va tenir lloc el setembre de l'any passat. Tot i que aquest efecte s'ha començat a esvaïr, encara es manifesta en les dades de comparació interanual del segon trimestre. Pel que fa a l'evolució més recent, les expectatives són més favorables, tal com apunten els indicadors de confiança dels consumidors (disponibles a escala estatal). Així, malgrat que l'elevat atur està limitant les rendes familiars, la disminució del consum se suavitza, gràcies a la moderació de la inflació i a la millora del clima econòmic que es comença a respirar. Aquesta situació més positiva es reflecteix en la recuperació de les matriculacions de vehicles de turisme (i també de vehicles de càrrega), que és deguda, en part, als incentius dels plans Pive.

### Indicadors de demanda (% de variació interanual)

|              |                  | Matriculació |                     |                          |
|--------------|------------------|--------------|---------------------|--------------------------|
|              | Comerç al detall | Turismes     | Vehicles de càrrega | Crèdit al sector privat* |
| 2011         |                  |              |                     |                          |
| 1r trimestre | -5,8             | -29,0        | 1,9                 | -1,6                     |
| 2n trimestre | -5,5             | -33,8        | -12,0               | -4,0                     |
| 3r trimestre | -4,5             | 1,8          | -4,1                | -5,1                     |
| 4t trimestre | -7,0             | -8,1         | -22,3               | -4,5                     |
| 2012         |                  |              |                     |                          |
| 1r trimestre | -2,5             | -3,9         | -11,7               | -3,2                     |
| 2n trimestre | -5,4             | -7,4         | -17,4               | -3,6                     |
| 3r trimestre | -6,4             | -13,7        | -22,1               | -3,1                     |
| 4t trimestre | -6,6             | -16,3        | -18,2               | -8,5                     |
| 2013         |                  |              |                     |                          |
| 1r trimestre | -10,5            | -10,2        | -21,2               | -10,7                    |
| 2n trimestre | -5,5             | 8,7          | -0,2                | -10,4                    |
| 3r trimestre | -0,1             | 12,1         | 13,0                | -                        |

\*Concedit per les entitats de dipòsit.

Font: INE, Banc d'Espanya i Direcció General de Trànsit.

L'evolució de la despesa en consum de les administracions públiques corresponent als dos primers trimestres del 2013 és menys negativa que l'any passat. Tanmateix, la situació de pròrroga pressupostària de la Generalitat i el fet que fins a finals de juliol el Consell de Política Fiscal i Financera no fixés el límit del dèficit poden incidir en aquesta variable d'aquí a finals d'any.

Si es compara la dinàmica de la formació bruta de capital del primer semestre del 2013 amb la de l'any 2012, s'observa que el retrocés del conjunt d'aquest agregat ha empitjorat: enguany ha caigut un 8,5 % el primer trimestre i un 8,4 % el segon. Aquest empitjorament, que es concentra en la inversió en béns d'equipament i altres béns, en part és degut a l'augment que va experimentar aquesta inversió l'any passat durant els mesos previs a la pujada de l'IVA. No obstant això, l'evolució intertrimestral del segon trimestre ja deixa veure un alentiment de la caiguda de la inversió que molt probablement s'apreciarà amb més intensitat en les dades del tercer trimestre. De fet, l'enquesta d'inversió industrial de primavera (encara no hi ha disponibles els resultats de l'enquesta de tardor) preveia que el 2013 es recuperaria la inversió industrial en el segment d'empreses de més grandària. Amb tot, la manca de crèdit bancari continua sent un llast per a la recuperació de la inversió, especialment en el cas de les pimes. Tanmateix, la relaxació de la prima de risc del deute sobirà espanyol ha facilitat que les empreses de més grandària puguin apel·lar als mercats exteriors per obtenir finançament. Pel que fa a la inversió en construcció, l'evolució dels dos primers trimestres manté unes reduccions similars a les de l'any passat. Com s'ha comentat abans, la inversió residencial continua baixant, però actualment el descens de la inversió en construcció bàsicament es concentra en l'obra civil. La debilitat de la inversió pública no permet esperar canvis importants a curt termini en la formació bruta de capital de construcció, per bé que la relativa millora que experimenta la licitació d'obres en pot moderar el descens durant els mesos vinents. Finalment, cal destacar com a aspecte especialment positiu que la inversió estrangera a Catalunya corresponent al primer semestre de l'any 2013 és un 42,2 % superior a la que va tenir lloc durant els sis primers mesos de l'any passat, la qual cosa és un bon indicador del grau de confiança en l'economia catalana.

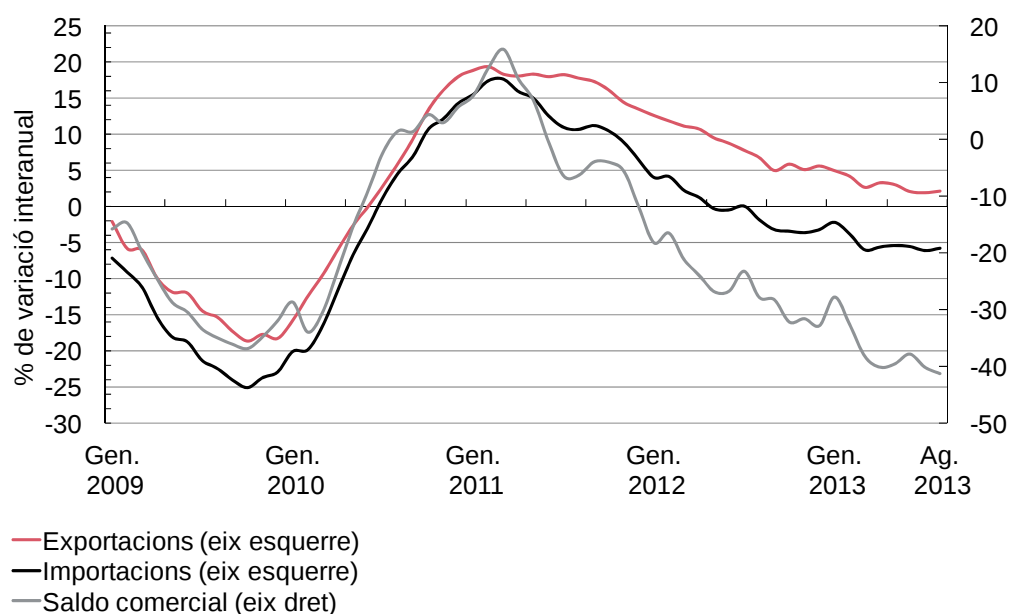
### 3.

## El comerç exterior

**Les exportacions, que van créixer moderadament els primers vuit mesos del 2013, s'incrementen el mes d'agost**

Tot i que el creixement de les exportacions és moderat, les darreres dades disponibles, de l'agost, mostren un resultat més positiu (un increment del 7,3 %), que encara no se sap si ha tingut continuïtat. De fet, la millora dels resultats de l'economia europea fa pensar que és molt probable que això sigui així. De moment, però, en el conjunt dels primers vuit primers de l'any les exportacions catalanes de béns han augmentat només un 1,2 % en valors corrents. Això significa que el creixement real aproximat és d'un 0,7 %, si es consideren els índexs de valors unitaris de les exportacions de l'economia espanyola com a punt de referència de l'evolució dels preus.

**Evolució del comerç de béns amb l'estranger**  
(mitjana mòbil de 12 mesos)



Dades en valors corrents.

Font: Idescat i Agència Tributària (AEAT).

D'altra banda, les importacions es contrauen considerablement: un 6,1 % en termes corrents. Si es fa el mateix exercici que en el cas de les exportacions, però a partir dels índexs de valor unitari de les importacions espanyoles, s'obté com a resultat que la disminució

aproximada de les importacions catalanes és d'un 2 % en termes reals, perquè els preus de les importacions han baixat de forma notable. En tot cas, la millora del saldo comercial es concentra principalment en la disminució de les importacions.

### **Els mercats intracomunitaris són molt poc dinàmics, però s'espera que la recuperació europea estimularà les vendes**

Les dades de les exportacions per destinació geogràfica posen de manifest que les vendes intracomunitàries augmenten un 0,6 %, menys que el conjunt de les exportacions (1,2 %). En el cas de les vendes a la zona euro, l'evolució encara és pitjor, ja els resultats són negatius (-0,5 %), en gran part perquè han disminuït força les exportacions a França (un 4,6 %); també decreixen lleugerament les exportacions a Alemanya (un 0,1 %) i a Itàlia (un 0,2 %). Les exportacions a l'Europa no comunitària, on l'any passat es van registrar creixements de dos dígit, enguany s'han reduït un 9,4 % (un 19,4 % a Suïssa). També als Estats Units les xifres de les exportacions del 2013 són inferiors a les del 2012, però en aquest cas la reducció és més moderada. En la resta de mercats, considerats conjuntament, l'evolució és més positiva. Així, per exemple, a Amèrica Central i Amèrica del Sud les exportacions s'han incrementat un 7,5 %, i a la Xina, un 18,7 %; tanmateix, al Japó han disminuït un 3,3 %.

#### **Exportacions de béns per àrees i països**

(% de variació interanual)

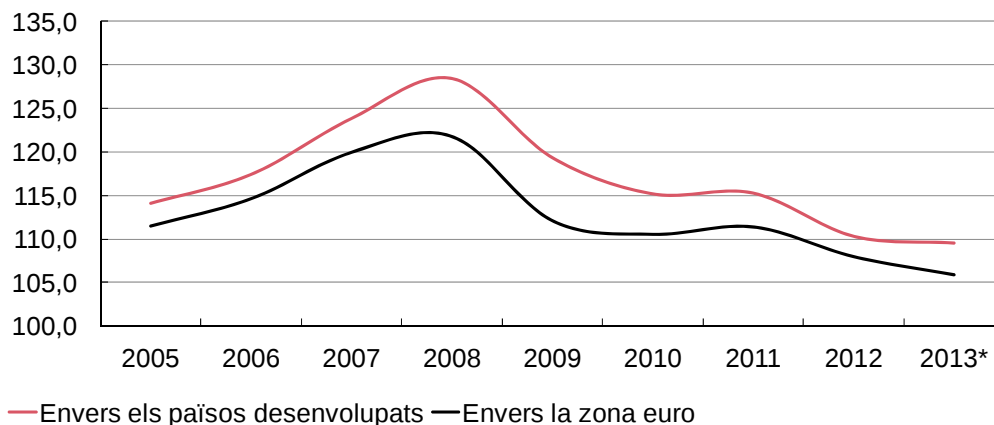
|                                   | 2012  | Gener-agost del 2013 |
|-----------------------------------|-------|----------------------|
| Unió Europea                      | 0,2   | 0,6                  |
| França                            | -6,6  | -4,6                 |
| Alemanya                          | 21,3  | -0,1                 |
| Itàlia                            | -5,2  | -0,2                 |
| Portugal                          | -10,5 | 7,0                  |
| Regne Unit                        | 8,6   | 6,9                  |
| Rest a d'Europa                   | 15,6  | -9,4                 |
| Suïssa                            | 21,3  | -19,4                |
| Amèrica del Nord                  | 6,8   | -0,9                 |
| EUA                               | 7,2   | -1,7                 |
| Amèrica Central i Amèrica del Sud | 20,6  | 7,5                  |
| Xina                              | 29,2  | 18,7                 |
| Japó                              | 29,1  | -3,3                 |
| Total                             | 5,7   | 1,2                  |

Font: Idescat i AEAT.

## Millora la competitivitat exterior, però l'apreciació de l'euro la frena

Els indicadors de competitivitat que estimen la posició comparativa en costos laborals unitaris posen de manifest que la competitivitat enfront del conjunt dels països desenvolupats s'ha mantingut pràcticament estable, perquè la incidència de l'apreciació de l'euro ha absorbit la millora relativa del component de costos. Respecte de la zona euro, l'evolució dels costos laborals unitaris ha millorat la posició competitiva de l'economia espanyola (i catalana), però això –com s'ha indicat abans– no ha estat suficient per impulsar l'exportació cap a la zona euro, atesa la seva debilitat econòmica. En aquest sentit, la millora d'expectatives de l'economia europea obre la porta a una recuperació de les exportacions, tal com apunten els resultats del mes d'agost.

### Índex de competitivitat segons costos laborals unitaris en manufactura (dades de l'economia espanyola)



L'increment de l'índex indica una pèrdua de competitivitat.

Índex 1999 = 100.

\* Dades del primer semestre.

Font: Banc d'Espanya.

## Les exportacions que creixen més són les de manufactures de consum i les de productes químics

El sector de manufactures de consum és el que creix més (un 10,9 %), gràcies al dinamisme de les exportacions de confecció tèxtil (22,2 %). També creixen les exportacions de productes químics, d'alimentació, de productes energètics i de béns d'equipament, mentre que la resta d'exportacions disminueixen: les del sector de l'automòbil, que tenen un pes important en l'estructura exportadora catalana, cauen un 1,2 %.

### Exportacions per sectors econòmics (gener-agost del 2013)

(% de variació interanual)

|                               | Catalunya | Espanya |
|-------------------------------|-----------|---------|
| Alimentació                   | 4,9       | 6,0     |
| Productes energètics          | 9,7       | 7,0     |
| Matèries primeres             | -3,3      | 3,8     |
| Semimanufactures no químiques | -4,4      | -1,9    |
| Productes químics             | 4,9       | 6,2     |
| Béns d'equipament             | 1,3       | 16,0    |
| Automoció                     | -1,2      | 6,4     |
| Béns de consum durador        | -16,7     | 0,2     |
| Manufactures de consum        | 10,9      | 11,0    |
| Altres                        | -35,5     | -8,3    |
| Total                         | 1,2       | 6,6     |

Font: Ministeri d'Economia i Competitivitat.

### S'enfonsen les importacions de béns d'equipament, però augmenten les d'automoció

La debilitat de la demanda interna i de les exportacions explica la disminució que experimenten les importacions, tant les de consum final com les que intervenen en el procés productiu. Classificades per sectors econòmics, només les importacions de productes químics i les del sector d'automoció han crescut durant els vuit primers mesos del 2013: un 0,4 % i un 6,9 %, respectivament. Destaca la reducció de les

### Importacions per sectors econòmics (gener-agost del 2013)

(% de variació interanual)

|                               | Catalunya | Espanya |
|-------------------------------|-----------|---------|
| Alimentació                   | -2,2      | -0,1    |
| Productes energètics          | -17,6     | -6,4    |
| Matèries primeres             | -9,0      | -4,5    |
| Semimanufactures no químiques | -6,8      | -4,9    |
| Productes químics             | 0,4       | -1,8    |
| Béns d'equipament             | -13,9     | -3,1    |
| Automoció                     | 6,9       | 2,9     |
| Béns de consum durador        | -4,3      | -4,5    |
| Manufactures de consum        | -2,1      | 0,1     |
| Altres                        | -81,4     | -55,5   |
| Total                         | -6,1      | -3,2    |

Font: Ministeri d'Economia i Competitivitat.

importacions dels productes energètics (d'un 17,6 %) i dels béns d'equipament (d'un 13,9%), però aquestes disminucions s'expliquen en part perquè s'han reduït molt els preus d'aquestes importacions (un 9,2 % en el cas dels productes energètics i un 10,6 % en el dels béns d'equipament, segons dades de l'economia espanyola).

### **A Espanya les exportacions augmenten més i les importacions disminueixen menys**

A diferència de l'any passat, l'evolució de les exportacions de béns del conjunt de l'Estat és més dinàmica que la de Catalunya: a l'Estat espanyol han crescut un 6,6% durant els vuit primers mesos del 2013. Les diferències més destacables afecten les exportacions de béns d'equipament i d'automoció, que augmenten un 16 % i un 6,4 %, respectivament, a escala estatal, mentre que a Catalunya ho fan un 1,3 % i un -1,2 %. Entre les exportacions de béns d'equipament d'Espanya destaca el creixement de les exportacions d'aeronaus amb destinació al Regne Unit, l'Aràbia Saudita i els Emirats Àrabs. Pel que fa a les importacions, a Catalunya s'han contret més (un 6,1 %) que al conjunt de l'Estat (un 3,2 %). En aquest cas, la diferència principal amb Espanya és que les importacions de productes energètics i de béns d'equipament s'han reduït molt més a Catalunya. També cal dir que, encara que les importacions del sector d'automoció han augmentat en tots dos àmbits, ho han fet amb més intensitat a Catalunya.

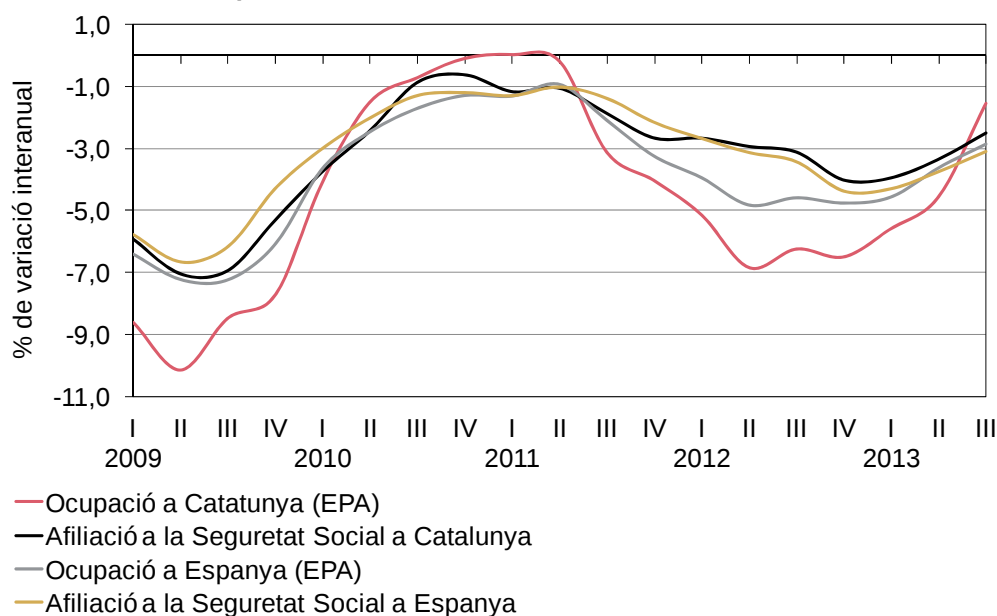
## 4.

# Mercat de treball

### La destrucció de llocs de treball es frena de manera significativa a Catalunya

El mercat de treball català ja encadena cinc anys d'ajust molt dur, a causa de la crisi econòmica. L'any 2012 va ser especialment negatiu, ja que la recaiguda de l'activitat econòmica va propiciar que l'ocupació registrés el descens més acusat des de l'any 2009. Tot i això, en el transcurs del 2013 la caiguda s'ha moderat significativament. Així ho confirmen les dades de l'Enquesta de població activa, que mostren que el tercer trimestre s'ha generat ocupació a Catalunya (amb un increment d'un 1,9 % intertrimestral), en part gràcies a l'estacionalitat turística. En termes interanuals, l'ocupació encara continua tenint una tendència descendent, si bé el ritme de caiguda s'ha moderat molt: la disminució passa d'un 4,6 % interanual el segon trimestre a un 1,6 % el tercer. Aquest ritme de descens és el més moderat des del segon trimestre del 2011, tot i que en termes absoluts encara suposa una pèrdua de 44.800 llocs de treball en els darrers dotze mesos.

#### Dinàmica de l'ocupació



Font: Idescat, INE i Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social.

## **Segons l'EPA, la població ocupada modera la caiguda fins a un 1,6 % interanual el tercer trimestre**

La informació de l'afiliació a la Seguretat Social corrobora que s'està suavitzant la pèrdua d'ocupació, tot i que la millora no és tan acusada com la que detecta l'EPA. A més, les dades de setembre corresponents a l'evolució de l'afiliació són pitjors que les dels mesos anteriors. No obstant això, quan es considera la dada d'afiliació del conjunt del tercer trimestre del 2013, s'observa que el nombre d'afiliats ha disminuït a un ritme d'un 2,5 % interanual, inferior al del segon trimestre (3,3 %).

## **A Espanya la població ocupada es redueix un 2,9 % interanual**

La informació de l'EPA i les dades d'afiliació d'Espanya indiquen que la destrucció d'ocupació també s'atenueja a l'Estat espanyol. La reducció de l'ocupació s'ha moderat des d'un 3,6 % interanual el segon trimestre fins a un 2,9 % el tercer; la caiguda de l'afiliació s'alenteix fins a un 3,1 % interanual. En aquest sentit, cal destacar que, en el cas d'Espanya, l'INE proporciona la variació trimestral de l'ocupació corregida d'estacionalitat i d'efectes calendari. Quan s'analitza aquesta sèrie de dades, s'observa que, a Espanya, l'ocupació continua mostrant una evolució negativa: la caiguda corregida el tercer trimestre és d'un 0,4 % intertrimestral, fins i tot una mica més intensa que es va registrar el segon trimestre (un 0,3 %).

## **La caiguda de l'ocupació s'ha alentit considerablement en el sector de serveis**

Tots els grans sectors d'activitat han suavitzat les reduccions interanuals de l'ocupació el tercer trimestre, però la principal millora l'ha registrat el sector de serveis. Així, segons les dades de la Seguretat Social, la caiguda interanual de l'afiliació en els serveis s'ha alentit considerablement: el segon trimestre va disminuir un 1,1 % interanual, mentre que el tercer ho ha fet un 0,4 %. En la resta de grans sectors, la reducció de l'afiliació s'ha moderat una mica, però menys que en els serveis: en la indústria l'afiliació ha baixat un 3,2 % interanual, en la construcció encara manté un descens de dos dígitos (un 11,1 % interanual) i en l'agricultura mostra una contracció d'un 3,4 % interanual. A grans trets, l'EPA també apunta cap a aquest patró sectorial, si bé assenyalava una evolució més negativa en la indústria; en canvi, la millora dels serveis és més evident, ja que el ritme de caiguda de l'ocupació passa d'un 4,1 % interanual el segon trimestre a un 0,3 % el tercer. La informació desagregada sectorialment de l'afiliació a la Seguretat Social permet veure que les branques dels serveis que estan generant ocupació són les relacionades amb el turisme, la programació

i consultoria informàtica, la consultoria empresarial i l'activitat administrativa.

### Magnituds del mercat de treball a Catalunya i a Espanya

|                                                     | 2011 | 2012  | Segon<br>trimestre<br>del 2013 | Tercer<br>trimestre<br>del 2013 |
|-----------------------------------------------------|------|-------|--------------------------------|---------------------------------|
| <b>Catalunya</b>                                    |      |       |                                |                                 |
| Població activa (% de variació internual)           | 0,0  | -2,1  | -2,2                           | -1,2                            |
| Població ocupada (% de variació interanual)         | -1,8 | -6,2  | -4,6                           | -1,6                            |
| Assalariats amb contracte de treball indefinit      | -4,0 | -5,0  | -5,0                           | -2,8                            |
| Assalariats amb contracte de treball temporal       | 9,8  | -14,9 | -7,4                           | 3,4                             |
| Població en atur                                    | 8,4  | 15,3  | 6,3                            | 0,0                             |
| Taxa d'activitat de la població de 16 a 64 anys (%) | 78,6 | 78,1  | 77,9                           | 79,0                            |
| Taxa d'ocupació de la població de 16 a 64 anys (%)  | 63,4 | 60,3  | 59,3                           | 60,9                            |
| Taxa d'atur (%)                                     | 19,2 | 22,7  | 23,8                           | 22,8                            |
| Homes                                               | 19,8 | 23,2  | 24,2                           | 23,4                            |
| Dones                                               | 18,6 | 22,1  | 23,5                           | 22,2                            |
| Població de 16 a 24 anys                            | 44,1 | 50,7  | 53,9                           | 47,0                            |
| Taxa de temporalitat (%)                            | 20,1 | 18,4  | 18,1                           | 20,0                            |
| Proporció d'ocupació a temps parcial (%)            | 13,6 | 14,1  | 15,8                           | 14,9                            |
| <b>Espanya</b>                                      |      |       |                                |                                 |
| Població activa (% de variació interanual)          | 0,1  | -0,2  | -1,5                           | -1,6                            |
| Població ocupada (% de variació interanual)         | -1,9 | -4,5  | -3,6                           | -2,9                            |
| Població en atur (% de variació interanual)         | 7,9  | 15,4  | 5,0                            | 2,2                             |
| Taxa d'activitat de la població de 16 a 64 anys (%) | 74,7 | 75,1  | 74,9                           | 75,1                            |
| Taxa d'ocupació de la població de 16 a 64 anys (%)  | 58,5 | 56,2  | 55,1                           | 55,5                            |
| Taxa d'atur (%)                                     | 21,6 | 25,0  | 26,3                           | 26,0                            |

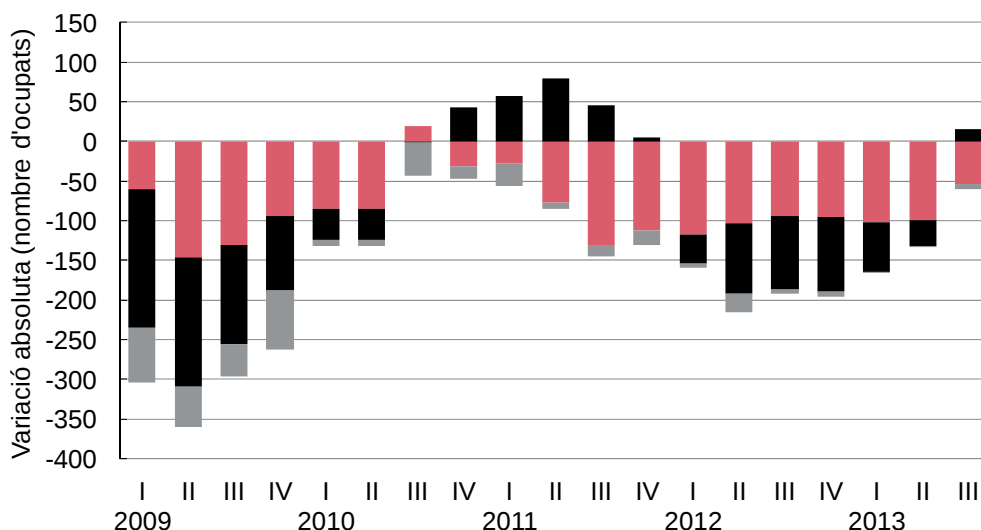
Font: Enquesta de població activa (EPA), INE

### La destrucció d'ocupació se suavitza tant al sector privat com al públic; el treball a temps parcial manté un fort augment interanual

En el conjunt de població ocupada s'observa que l'evolució de l'ocupació assalariada és menys negativa que mesos abans: el retrocés passa d'un 5,4 % interanual el segon trimestre a un 1,6 % el tercer. El col·lectiu de no assalariats també continua a la baixa, amb una caiguda d'un 1,4 % interanual, si bé hi ha subcategories, com la d'empresaris sense assalariats, que mantenen un creixement notable, per sobre d'un 3 %. Pel que fa al tipus de jornada, continua el dinamisme interanual

de l'ocupació a temps parcial, de manera que en els darrers dotze mesos el nombre d'ocupats d'aquesta categoria s'ha incrementat en 35.600 persones (un 9,2 % en variació relativa). D'altra banda, la destrucció d'ocupació s'ha atenuat tant en el sector privat com en el públic, tot i que en tots dos casos es continuen registrant contraccions interanuals del volum de treballadors (baixen un 1,2 % i un 3,4 % interanual, respectivament).

#### Variació interanual del nombre d'ocupats



■ Assalariats amb contracte de treball per temps indefinit

■ Assalariats amb contracte de treball temporal

■ No assalariats

Font: Idescat.

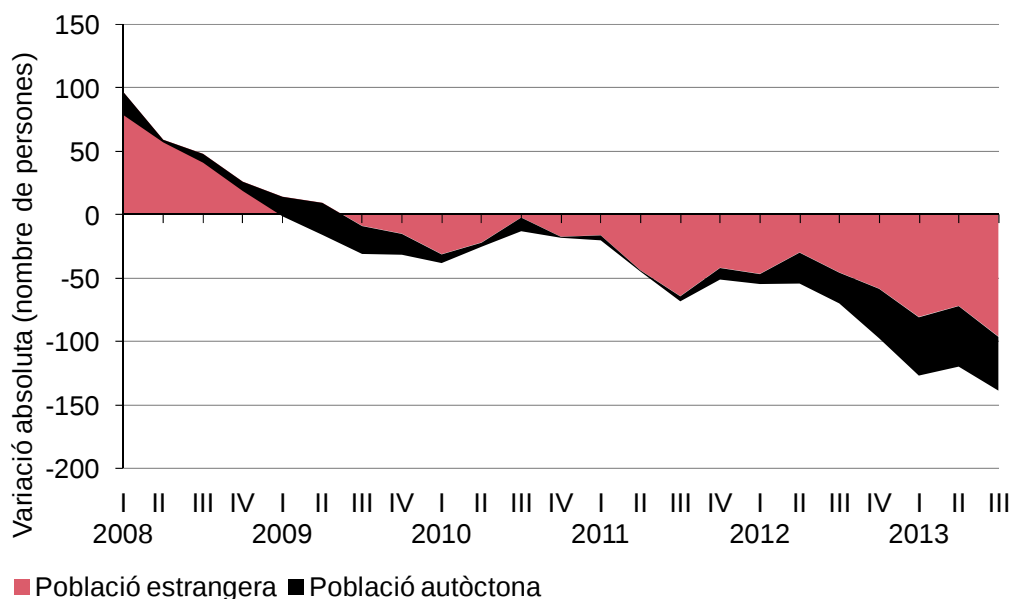
#### Es torna a generar ocupació temporal, mentre que s'encadenen tres anys seguits de disminució interanual dels treballadors fixos

Una de les notes destacables de les dades de l'EPA del tercer trimestre del 2013 és que l'ocupació temporal ha tornat a créixer, per primera vegada des del 2011, a un ritme d'un 3,4 % interanual. L'ocupació fixa, en canvi, acumula tres anys consecutius de contracció (tot i que modera la disminució fins a un 2,8 % interanual). En termes absoluts, des del tercer trimestre del 2012 s'han perdut 53.600 llocs de treball amb contracte indefinit, mentre que el nombre de treballadors temporals ha augmentat en 15.600 persones. En aquest sentit, les dades de les oficines de treball de la Generalitat (OTG) també assenyalen que entre gener i setembre del 2013 s'han signat molts menys contractes indefinits que durant el mateix període del 2012 (un 21,7 % menys), mentre que el nombre de contractes temporals ha augmentat un 2,9 % anual.

## La taxa d'activitat i la taxa d'ocupació augmenten

La població activa ha registrat una disminució d'un 1,2 % interanual el tercer trimestre del 2013, més suau que els trimestres anteriors, en què les caigudes van ser superiors al 2 %. Ara bé, la població de 16 a 64 anys encara ho fa més (tant per l'envelliment de la població com per la sortida del país, que afecta més la població estrangera que l'autòctona). Això ha determinat que la taxa d'activitat hagi augmentat fins a un 79 %, valor pròxim al màxim històric. Per tant, hi ha menys població en edat de treballar, però en aquest grup la proporció de població activa és més alta.

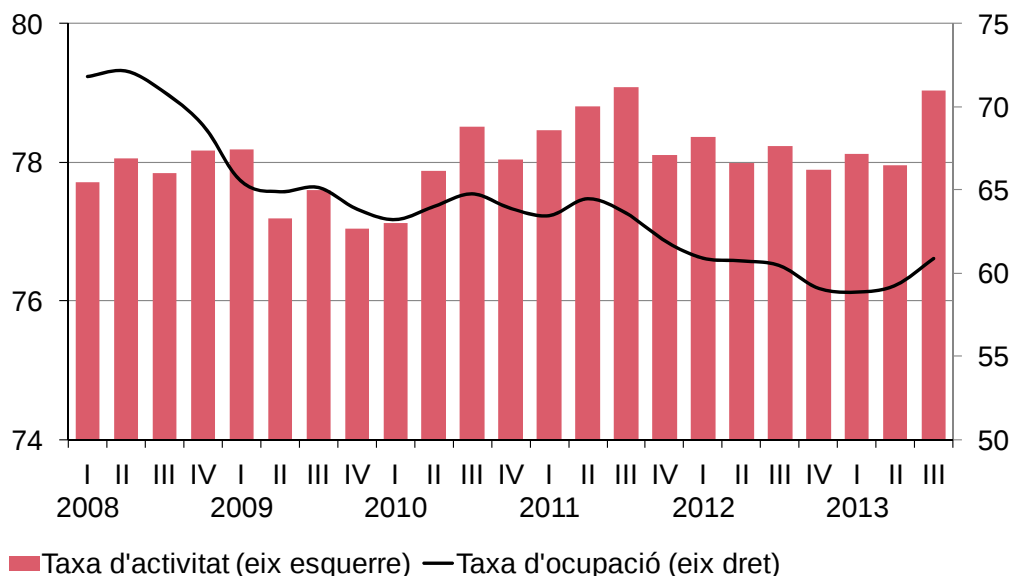
### Variació interanual de la població de 16 a 64 anys



## Milloren les dades d'ocupació de dones i joves, però s'accelera la caiguda de l'ocupació de la població estrangera

El to menys negatiu de l'ocupació i la caiguda de la població en edat de treballar han propiciat un petit augment de la taxa d'ocupació, que puja fins a un 60,9 %. Així, se situa per sobre de la taxa que es registrava dotze mesos abans (60,4 %). L'increment de la taxa d'ocupació es deriva íntegrament de la millora de l'ocupació de les dones, que torna a registrar un creixement positiu (d'un 1% en termes interanuals). Com a resultat d'això, la taxa d'ocupació de les dones ha arribat a un 57,5 %, el valor més alt des de finals del 2011. Un altre col·lectiu que experimenta una evolució més favorable és el dels joves de 16 a 25 anys: l'ocupació juvenil creix per primera vegada des del 2007. En canvi, s'accelera la reducció de l'ocupació de la població nascuda a l'estranger, que cau un 8,3 % interanual.

## Taxes d'activitat i d'ocupació de la població de 16 a 64 anys a Catalunya (%)



Font: Idescat.

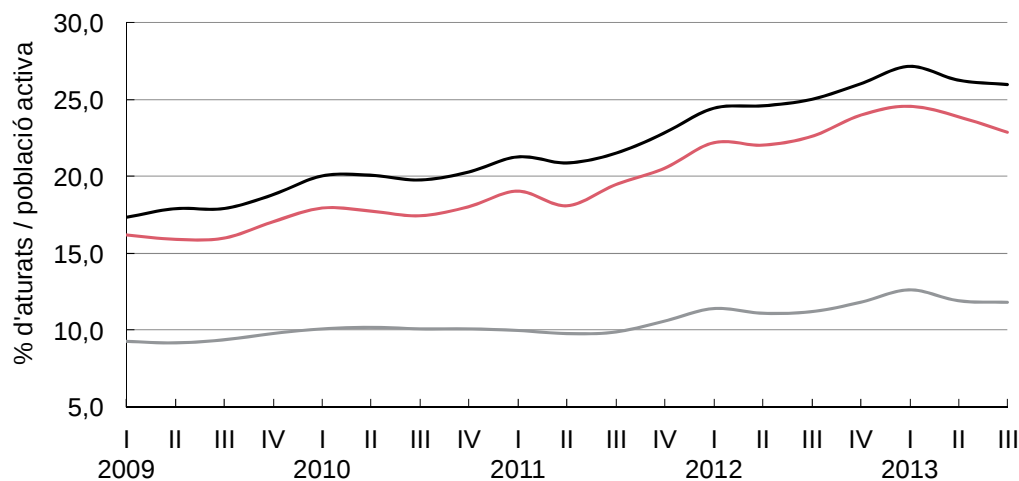
### La taxa d'atur disminueix una mica, fins a un 22,8 %

La informació de l'EPA mostra que la població desocupada ha deixat de créixer el tercer trimestre del 2013, de manera que es manté en valors pràcticament iguals als que es registraven un any abans, el tercer trimestre del 2012. La taxa d'atur s'ha reduït una mica durant el tercer trimestre, fins a un 22,8 %, si bé continua en valors històricament molt elevats. Per col·lectius, la taxa d'atur de les dones (22,2 %) continua sent inferior a la dels homes (23,4 %). També s'ha reduït l'elevada taxa d'atur dels joves, que baixa del 50 % per primera vegada des del 2011 i se situa en un 47 %. Finalment, cal destacar que la proporció d'atur de llarga durada (persones en atur que cerquen feina des de fa més d'un any) continua en valors molt alts (afecta un 56,9 % dels aturats). Al mateix temps, el percentatge d'aturats que percep una prestació s'ha reduït fins a un 32,2 %, el valor més baix des del 2008.

A Espanya la taxa d'atur ha baixat fins a un 26 % el tercer trimestre del 2013. Aquesta evolució és menys favorable que la de Catalunya, on la disminució és més acusada. De fet, si s'examina la sèrie desestacionalitzada d'atur de l'EPA, que publica l'INE per al cas espanyol, s'observa que l'evolució de l'atur ha empitjorat, ja que el segon trimestre del 2013 es va contraure un 0,8 % i el tercer trimestre s'ha incrementat un 0,2 %. En el context de la zona euro, l'Estat espanyol continua tenint la taxa d'atur més alta, a banda de Grècia, que, segons dades del segon trimestre, té una taxa d'un 27,1 %. En general, el problema de l'atur afecta totes les economies perifèriques,

com a conseqüència de la negativa situació econòmica dels darrers dos anys: a Portugal la taxa d'atur és d'un 16,3 %; a Xipre, d'un 16,2 %, i a Irlanda, d'un 14 %. En canvi, a Alemanya la taxa d'atur registra una nova disminució: se situa en un 5,1 %, el valor més baix dins de la UME, juntament amb el d'Àustria (4,5 %).

#### Evolució de la taxa d'atur



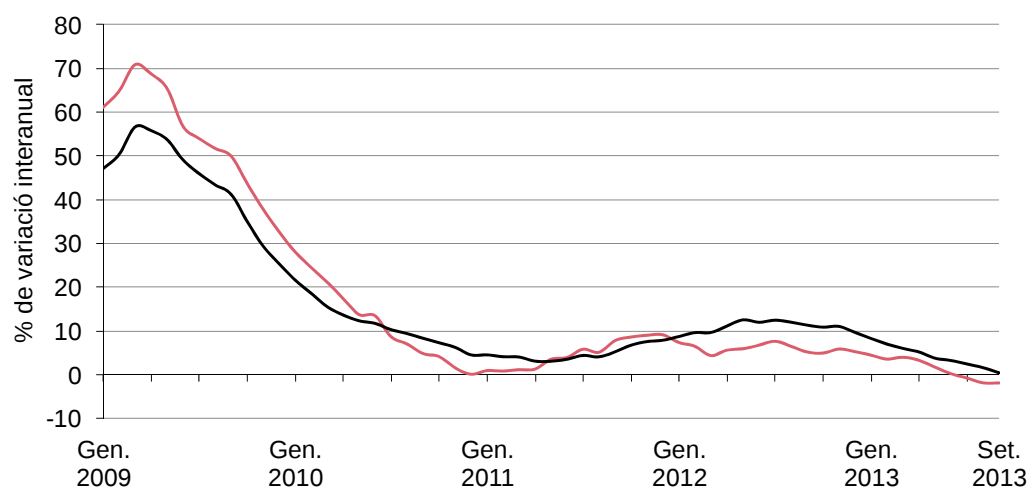
— Catalunya — Espanya — Zona euro

Font: Idescat, INE i Eurostat.

#### L'atur registrat comença a caure en termes interanuals

La informació dels darrers mesos procedent de les OTG assenyala un canvi de tendència en l'atur registrat: des de l'estiu, per primera vegada des d'abans de la crisi, l'atur registrat experimenta una caiguda

#### Evolució de l'atur registrat



— Catalunya — Espanya

Font: oficines de treball de la Generalitat i servei públic estatal d'ocupació.

interanual. El ritme de disminució interanual ha arribat a un 1,8 % el setembre. Tot i aquest senyal positiu, cal tenir present que una part de la reducció del nombre d'aturats registrats probablement respon al descens de la població en edat de treballar. A més, les dades d'atur registrat inclouen les persones aturades que voluntàriament s'hi inscriuen i, en el context actual de destrucció d'ocupació, hi pot haver col·lectius d'aturats que tinguin escassos incentius per apuntar-s'hi o per renovar la inscripció (com ara les persones sense dret a prestació d'atur). A l'Estat, diferència de Catalunya, l'atur registrat encara continua creixent en termes interanuals: s'incrementa un 0,4 % interanual el setembre del 2013.

## 5.

# L'evolució dels preus i dels salaris

## 5.1. L'evolució dels preus

**La inflació cau fins a un 0,5 % interanual, la taxa més baixa en gairebé quatre anys**

La inflació catalana s'ha moderat molt els darrers mesos, de manera que el setembre l'índex de preus de consum (IPC) tan sols ha crescut un 0,5 % interanual. Aquest és l'increment més baix en gairebé quatre

**Evolució de l'IPC per grups de despesa** (% de variació interanual)

|                  | General | Aliments | Begudes,<br>alcohol i tabac | Vestit | Habitatge | Parament<br>de la llar | Medicina | Transports | Comunicacions | Lleure i cultura | Ensenyament | Hotels, cafès<br>i restaurants | Altres |
|------------------|---------|----------|-----------------------------|--------|-----------|------------------------|----------|------------|---------------|------------------|-------------|--------------------------------|--------|
| <b>Catalunya</b> |         |          |                             |        |           |                        |          |            |               |                  |             |                                |        |
| Mitjana 2010     | 2,0     | -0,2     | 10,4                        | -0,2   | 3,3       | 1,3                    | -0,8     | 6,9        | -0,8          | -1,2             | 3,0         | 1,7                            | 3,1    |
| Mitjana 2011     | 3,3     | 2,1      | 9,6                         | 0,4    | 6,6       | 1,3                    | -0,9     | 8,0        | -0,8          | 0,1              | 3,2         | 1,8                            | 3,4    |
| Mitjana 2012     | 2,9     | 2,5      | 5,9                         | 0,4    | 4,9       | 1,5                    | 7,3      | 5,1        | -3,4          | 1,1              | 6,6         | 1,5                            | 2,7    |
| Desembre 2011    | 2,5     | 2,1      | 4,2                         | 0,5    | 5,5       | 1,2                    | -2,3     | 4,9        | -1,6          | 1,3              | 3,9         | 1,4                            | 3,1    |
| Desembre 2012    | 3,6     | 3,3      | 5,7                         | 0,4    | 5,4       | 1,8                    | 21,2     | 3,2        | -2,8          | 2,2              | 14,7        | 1,4                            | 3,7    |
| Juliol 2013      | 2,1     | 4,3      | 6,3                         | -0,2   | 0,2       | 2,4                    | -1,2     | 1,0        | -3,5          | 2,7              | 14,5        | 1,0                            | 3,3    |
| Agost 2013       | 1,7     | 4,1      | 6,4                         | -0,2   | 0,6       | 2,0                    | -0,5     | -0,8       | -3,5          | 2,7              | 14,5        | 0,9                            | 2,8    |
| Setembre 2013    | 0,5     | 2,4      | 6,0                         | 0,2    | -0,5      | 1,4                    | -4,6     | -2,0       | -5,9          | 0,9              | 12,1        | 0,6                            | 1,9    |
| <b>Espanya</b>   |         |          |                             |        |           |                        |          |            |               |                  |             |                                |        |
| Mitjana 2010     | 1,8     | -0,8     | 10,9                        | -0,3   | 3,5       | 0,6                    | -1,0     | 6,9        | -0,8          | -1,2             | 2,5         | 1,2                            | 2,3    |
| Mitjana 2011     | 3,2     | 2,1      | 10,2                        | 0,3    | 7,2       | 1,1                    | -1,3     | 8,0        | -0,8          | -0,1             | 2,4         | 1,6                            | 2,9    |
| Mitjana 2012     | 2,4     | 2,3      | 5,9                         | 0,3    | 5,1       | 0,9                    | 3,5      | 4,8        | -3,4          | 0,7              | 4,8         | 0,9                            | 2,3    |
| Desembre 2011    | 2,4     | 2,1      | 4,2                         | 0,3    | 5,8       | 1,1                    | -2,8     | 4,9        | -1,6          | 1,3              | 2,8         | 1,2                            | 2,7    |
| Desembre 2012    | 2,9     | 3,0      | 5,4                         | 0,3    | 5,6       | 1,2                    | 13,3     | 3,1        | -2,7          | 0,8              | 10,5        | 0,8                            | 3,3    |
| Juliol 2013      | 1,8     | 4,4      | 6,0                         | -0,3   | -0,7      | 1,4                    | 3,7      | 1,4        | -3,4          | 1,6              | 10,4        | 0,8                            | 2,7    |
| Agost 2013       | 1,5     | 4,4      | 6,1                         | -0,4   | -0,3      | 1,2                    | 4,4      | -0,4       | -3,4          | 1,7              | 10,4        | 0,6                            | 2,2    |
| Setembre 2013    | 0,3     | 2,5      | 5,8                         | 0,1    | -1,4      | 0,6                    | 0,4      | -1,6       | -5,9          | 0,1              | 9,8         | 0,4                            | 1,9    |

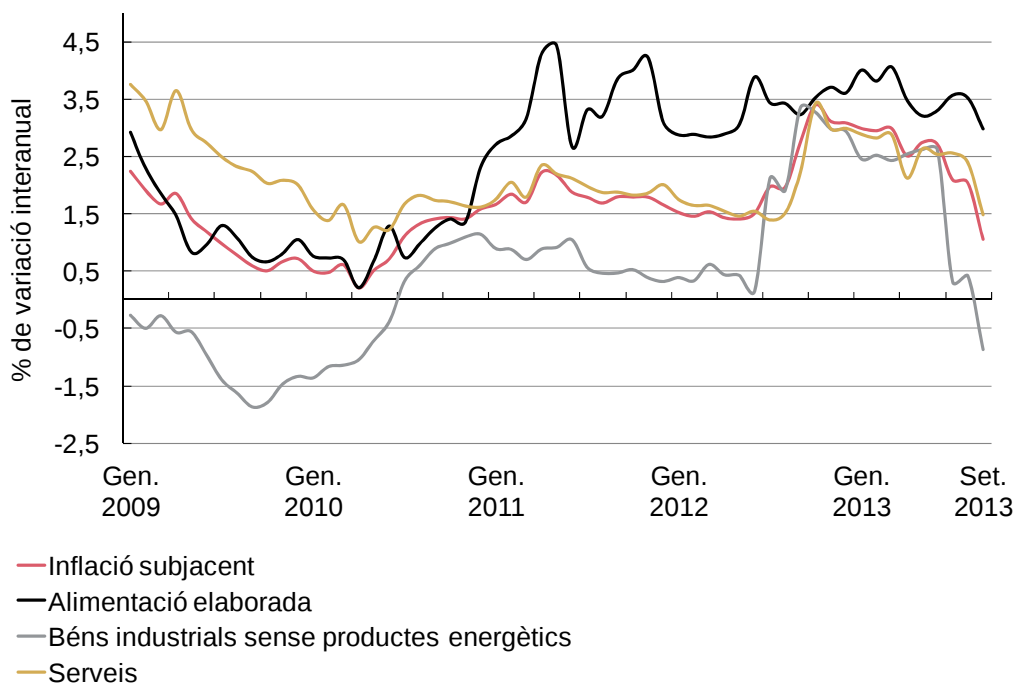
Font: elaboració a partir de les dades de l'INE

anys. La principal raó d'aquesta moderació és que entre juliol i setembre del 2012 el cost dels medicaments (a causa de la introducció de diverses mesures de copagament) i el tipus impositiu de l'IVA es van apujar, la qual cosa va augmentar la inflació. Un any després, han desaparegut aquests efectes i la inflació s'ha moderat de manera significativa, fins a un valor que està en sintonia amb el context de debilitat de la demanda interna. L'estabilitat en els preus del petroli també ha contribuït a aquesta moderació.

### **Ensenyament és el grup que mostra el creixement anual dels preus més alt; en canvi, disminueixen els preus en els grups de medicina, comunicacions i transports**

Pel que fa a l'evolució interanual per grups de despesa, gairebé tots els capítols han registrat una contenció en el creixement dels preus, a causa de la desaparició de l'efecte que va produir l'increment del tipus d'IVA. Amb tot, el grup d'ensenyament continua tenint una inflació interanual molt alta (12,1%), principalment com a conseqüència de l'augment de les taxes universitàries que es va produir el curs passat. Un altre grup que presenta un creixement notable dels preus és el de begudes alcohòliques i tabac (6 %), en part perquè el juny del 2013 es van incrementar els impostos especials. En canvi, des de fa uns quants mesos la medicina ha deixat de ser un dels grups més alcistes, gràcies a la desaparició de l'efecte inflacionista dels copagaments farmacèutics

#### **Evolució de la inflació subjacent i dels seus components**



Font: INE.

estatals, i també perquè el Govern central va suspendre la mesura de l'euro per recepta que va implantar la Generalitat. Tot plegat ha provocat que, segons dades de l'IPC, els preus del grup de medicina siguin ara més baixos (presenten un descens interanual d'un 4,6 %) que dotze mesos abans. També destaca la contínua reducció dels preus en les comunicacions (d'un 5,9 % interanual) i en els transports (d'un 2 % interanual); en el darrer cas, perquè els preus dels carburants són inferiors als de setembre del 2012. Finalment, les despeses d'habitatge (que no inclouen els preus de compra d'habitatge, sinó el lloguer i les despeses de manteniment) presenten uns preus un 0,5 % inferiors als de fa un any, però ja s'ha anunciat que s'apuja un 3,1 % el mes d'octubre.

### **La inflació subjacent també disminueix de manera significativa, fins a situar-se en un 1,1 % interanual**

La inflació subjacent, que també ha registrat una disminució molt pronunciada els darrers mesos, s'ha situat en un 1,1 % interanual el setembre. Aquesta és la taxa més baixa en més de tres anys. Amb tot, és més elevada que la inflació general (0,5 % interanual), la qual cosa vol dir que els elements volàtils (com els productes energètics i l'alimentació no elaborada), no inclosos en la inflació subjacent, també estan contribuint a la moderació de l'IPC. Des del punt de vista dels components de la inflació subjacent, el grup d'alimentació elaborada, alcohol i tabac és el que mostra un increment interanual més alt (3 %), sobretot a causa del tabac. El capítol de serveis ha moderat el creixement fins a un 1,5 % interanual. Finalment, el component més baixista és el de béns industrials sense productes energètics, que passa a registrar una inflació negativa (disminueix un 0,9 % interanual), principalment per l'evolució dels preus dels medicaments.

### **La inflació espanyola se situa en un 0,3 % interanual**

La forta correcció a la baixa de la inflació catalana ha provocat que el seu diferencial d'inflació amb Espanya hagi disminuït considerablement, alhora que el diferencial amb la zona euro ha passat a ser negatiu. Arran de la desaparició de l'efecte de l'increment del tipus d'IVA, la inflació espanyola també s'ha moderat molt els darrers mesos, però no tant com en àmbit català: el setembre del 2013 s'ha situat en un 0,3 % interanual. D'aquesta manera, el diferencial d'inflació de Catalunya respecte d'Espanya, que s'havia ampliat notablement des de la segona meitat del 2012, ha disminuït

**Evolució de l'IPC per grups especials (% de variació interanual)**

|                  | Índex sense aliments no elaborats ni productes energètics |         |                                             |                                        |                          |                                   |
|------------------|-----------------------------------------------------------|---------|---------------------------------------------|----------------------------------------|--------------------------|-----------------------------------|
|                  | Total                                                     | Serveis | Béns industrials sense productes energètics | Alimentació elaborada, begudes i tabac | Alimentació no elaborada | Productes energètics <sup>1</sup> |
| <b>Catalunya</b> |                                                           |         |                                             |                                        |                          |                                   |
| Mitjana 2010     | 0,9                                                       | 1,5     | -0,1                                        | 1,0                                    | 1,0                      | 11,8                              |
| Mitjana 2011     | 1,8                                                       | 2,0     | 0,7                                         | 3,5                                    | 2,0                      | 15,4                              |
| Mitjana 2012     | 2,1                                                       | 2,0     | 1,6                                         | 3,3                                    | 2,1                      | 9,0                               |
| Desembre 2011    | 1,7                                                       | 2,0     | 0,3                                         | 3,1                                    | 0,8                      | 10,4                              |
| Desembre 2012    | 3,1                                                       | 3,0     | 2,9                                         | 3,6                                    | 3,6                      | 7,5                               |
| Juliol 2013      | 2,1                                                       | 2,6     | 0,3                                         | 3,6                                    | 6,7                      | -0,7                              |
| Agost 2013       | 2,0                                                       | 2,4     | 0,4                                         | 3,5                                    | 6,3                      | -2,6                              |
| Setembre 2013    | 1,1                                                       | 1,5     | -0,9                                        | 3,0                                    | 2,5                      | -4,0                              |
| <b>Espanya</b>   |                                                           |         |                                             |                                        |                          |                                   |
| Mitjana 2010     | 0,6                                                       | 1,3     | -0,4                                        | 1,0                                    | 0,0                      | 12,5                              |
| Mitjana 2011     | 1,7                                                       | 1,8     | 0,6                                         | 3,8                                    | 1,8                      | 15,7                              |
| Mitjana 2012     | 1,6                                                       | 1,5     | 0,8                                         | 3,1                                    | 2,3                      | 8,9                               |
| Desembre 2011    | 1,5                                                       | 1,7     | 0,3                                         | 3,1                                    | 0,7                      | 10,3                              |
| Desembre 2012    | 2,1                                                       | 2,2     | 1,5                                         | 3,1                                    | 3,9                      | 7,6                               |
| Juliol 2013      | 1,7                                                       | 1,9     | 0,2                                         | 3,4                                    | 7,4                      | -0,4                              |
| Agost 2013       | 1,6                                                       | 1,7     | 0,4                                         | 3,3                                    | 7,6                      | -2,2                              |
| Setembre 2013    | 0,8                                                       | 1,0     | -0,8                                        | 3,0                                    | 2,8                      | -3,7                              |

<sup>1</sup>Inclou els preus de carburants i combustibles i el d'altres productes energètics (electricitat, etc.).

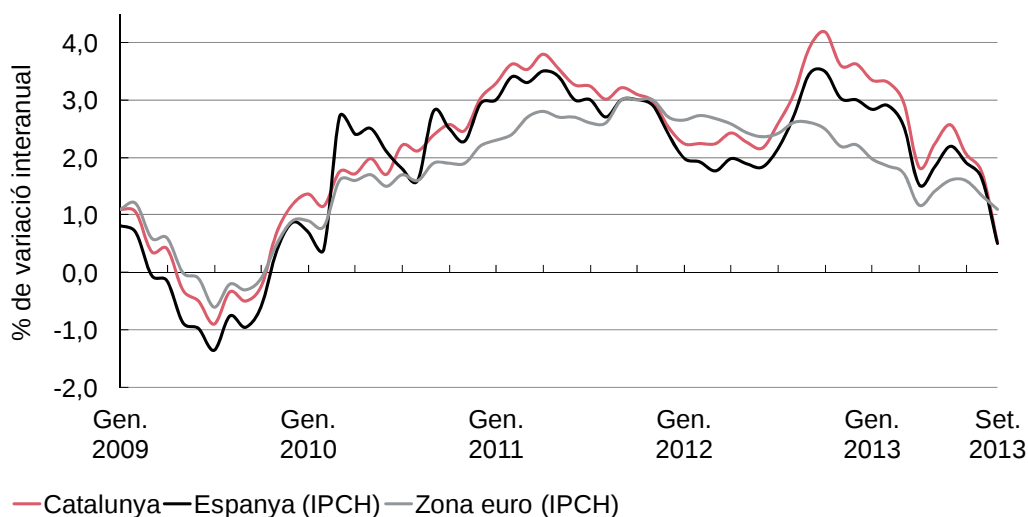
Font: INE

de manera significativa els tres darrers mesos (el setembre se situa en 0,2 punts percentuals). També s'han reduït distàncies amb l'Estat en termes d'inflació subjacent: a Catalunya se situa en un 1,1 % interanual, només tres dècimes per sobre de la mitjana espanyola (0,8 %). No obstant això, encara es continua registrant un diferencial d'inflació molt ampli en alguns grups de despesa, com ara l'ensenyament (amb un diferencial de més de 2 punts percentuals, sobretot en l'ensenyament secundari i en l'universitari). Altres capítols en què el creixement de preus de Catalunya és força més alt que el creixement mitjà estatal són lleure i cultura, i despeses d'habitatge (tots dos grups amb un diferencial d'inflació d'uns 0,9 punts percentuals). En canvi, registren diferencials negatius els grups de medicina i de transports.

## La inflació a Catalunya (0,5 % interanual) cau fins a una taxa inferior a la de la zona euro (1,1 %)

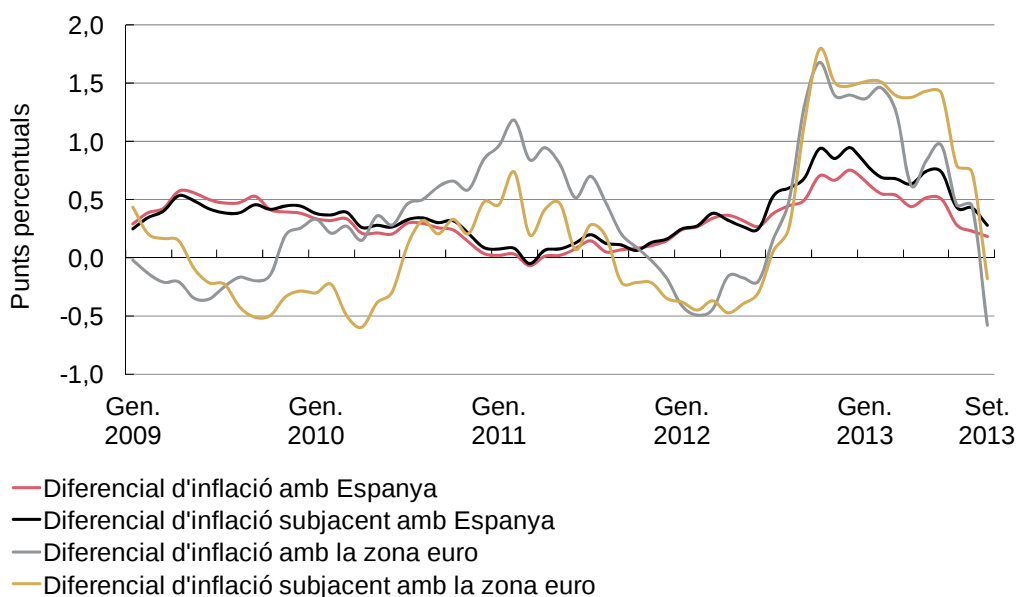
La inflació de la zona euro es manté molt moderada: un 1,1 % interanual el setembre del 2013, l'increment més reduït des de l'any 2010. La inflació subjacent també es manté molt controlada, en un 1,2 %.

### Evolució dels preus a Catalunya, Espanya i la zona euro



Font: INE.

### Evolució del diferencial d'inflació de Catalunya respecte a Espanya i a la zona euro



Font: INE.

L'estabilitat dels preus de consum reflecteix la debilitat de l'activitat econòmica del conjunt de l'àrea. Com ja s'ha avançat, el fort descens de la inflació catalana a partir de l'estiu del 2013 ha provocat que el

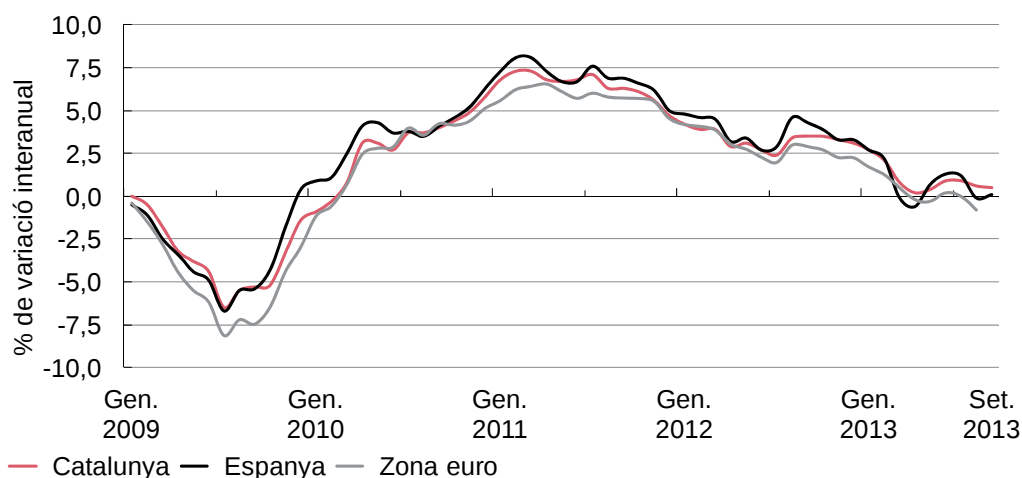
diferencial d'inflació amb la zona euro s'hagi tornat negatiu: tot i que les dades no són estrictament comparables, perquè en el cas de Catalunya no hi ha un índex de preus de consum harmonitzat, el setembre la inflació catalana (0,5 % interanual) és 0,6 punts percentuals inferior a la de la UEM (1,1 %). Cal recordar que en el període de creixement econòmic previ a la crisi la inflació catalana era sistemàticament superior a la de la zona euro (el diferencial molt sovint superava el punt percentual). En canvi, en la situació actual, el fort ajust de la demanda interna que registra l'economia catalana ha determinat un comportament més moderat dels preus de consum. Aquesta no és la primera vegada que el diferencial d'inflació amb la UEM és negatiu; també ho va ser l'any 2009 i durant els primers mesos del 2012.

Pel que fa a la zona euro, els estats membres que tenen una inflació més alta són Estònia (2,6 % interanual) i els Països Baixos (2,4 %), mentre que Grècia és l'únic país que registra una caiguda interanual dels preus (d'un 1 %) i Irlanda es manté en un percentatge del 0 % en termes anuals.

### Els preus industrials registren un creixement interanual moderat, d'un 0,5 %

Els preus industrials, que mantenen una evolució moderada, mostren un creixement interanual d'un 0,5 % en les dades del mes de setembre. Cal recordar que els anys 2010-2012 el creixement mitjà dels preus industrials va ser força més alt, superior al 3 %. La tònica de moderació dels preus industrials és força generalitzada per tipologia de producte: les caigudes més grans les registren els béns intermedis i els béns d'equipament, que disminueixen més d'un 1 % interanual. En el cas

#### Evolució de l'índex de preus industrials (IPRI)



Font: INE i Eurostat.

del grup de béns de consum, els preus industrials s'incrementen un 0,6 % interanual, mentre que en el component d'energia (que és el més alcista) augmenten un 3,1 % interanual. Al conjunt de l'Estat els preus industrials baixen un 0,1 % interanual, segons la dada d'agost, mentre que a la zona euro (amb dades d'agost) el descens és encara més intens, d'un 0,8 % interanual.

## 5.2. L'evolució dels salaris i dels costos laborals

**En els convenis col·lectius registrats entre gener i setembre l'increment acumulat de les tarifes salarials per al 2013 és del 0,7 %**

Les dades més recents sobre el procés de negociació col·lectiva provenen del Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social, però són menys exhaustives que les que proporciona el Departament d'Empresa i Ocupació. No obstant això, les dades del Ministeri ofereixen

**Incrementos salarials pactats a Catalunya segons l'àmbit de negociació**  
(% de variació interanual)

|                                                 | Acords col·lectius | Treballadors afectats | Increment salarial pactat (%) |
|-------------------------------------------------|--------------------|-----------------------|-------------------------------|
| <b>De gener a octubre del 2012<sup>1</sup></b>  |                    |                       |                               |
| Empresa                                         | 365                | 84.337                | 1,43                          |
| Sector                                          | 78                 | 667.132               | 2,07                          |
| Total                                           | 443                | 751.469               | 2,00                          |
| <b>De gener a desembre del 2012<sup>2</sup></b> |                    |                       |                               |
| Empresa                                         | 388                | 70.567                | 1,19                          |
| Sector                                          | 96                 | 1.082.299             | 1,28                          |
| Total                                           | 484                | 1.152.866             | 1,27                          |
| <b>De gener a setembre del 2013<sup>2</sup></b> |                    |                       |                               |
| Empresa                                         | 102                | 13.360                | 0,75                          |
| Sector                                          | 34                 | 458.550               | 0,71                          |
| Total                                           | 136                | 471.910               | 0,71                          |

<sup>1</sup> Dades del Departament d'Empresa i Ocupació.

<sup>2</sup> Dades del Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social.

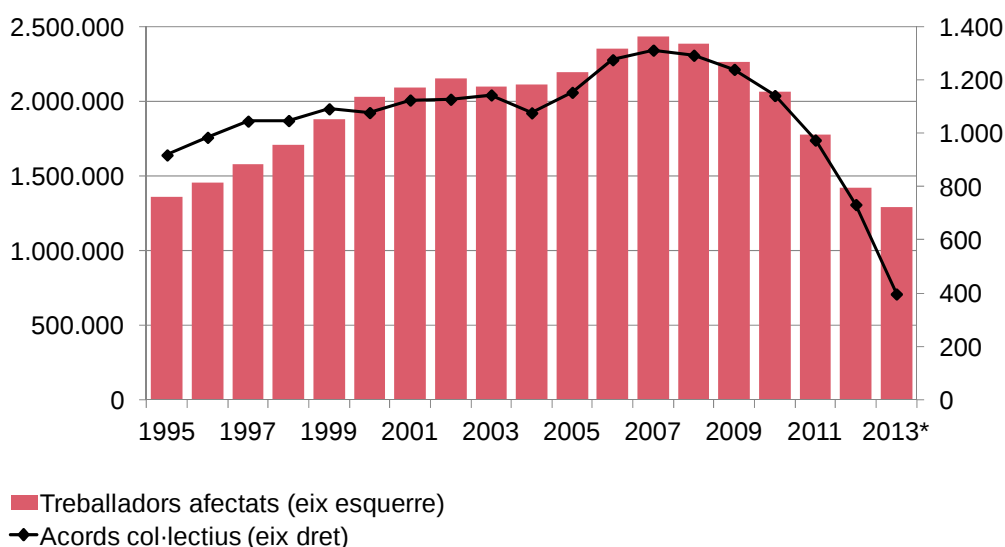
Les dades de desembre del 2012 inclouen les revisions derivades de les clàusules de salvaguarda.

Font: Departament d'Empresa i Ocupació, i Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social.

informació fins al setembre del 2013. Així, segons es desprèn d'aquesta darrera font, en els convenis col·lectius registrats a Catalunya durant els nou primers mesos de l'any l'increment de les tarifes salarials (del 0,7 %) és més moderat que el que es va registrar durant el conjunt de exercici passat (de l'1,3 %). D'aquesta manera, l'increment salarial dels nou primers mesos del 2013 se situa lleugerament per sobre del límit màxim de creixement (0,6 %) recomanat per enguany a l'Acord per a la l'ocupació i la negociació col·lectiva 2012-2014. La negociació que ha tingut lloc durant els nou primers mesos del 2013 afecta només 136 convenis i 471.910 treballadors, la qual cosa mostra les dificultats del procés negociador en un context de crisi com l'actual.

La lentitud en la signatura de convenis col·lectius, que es va començar a produir a partir del 2009, es deu en part a la pròrroga automàtica dels convenis caducats. Aquesta pràctica, coneguda com *ultraactivitat* dels convenis, s'havia estès molt els darrers anys, però des de la reforma laboral de l'any 2012 la ultraactivitat dels convenis col·lectius denunciats es limita a un any, moment a partir del qual s'aplica, si n'hi ha, el conveni d'àmbit superior. Això ha comportat canvis importants en el procés negociador; per facilitar aquesta transició, la Generalitat, les patronals i els sindicats van ratificar, el 25 de juny del 2013, l'Acord per al suport i acompanyament als processos de negociació col·lectiva en ultraactivitat. En aquest Acord s'estableix un protocol d'actuació per a casos de bloqueig de convenis col·lectius en què, si les parts negociadores així ho acorden, poden sol·licitar la mediació de l'autoritat laboral. La mediació, feta efectiva a través del Consell de

**Evolució de la negociació col·lectiva: nombre d'acords col·lectius i de treballadors afectats a Catalunya**



\* Les dades del 2012 s'estimen mitjançant la variació interanual de les dades del Ministeri; la variació interanual del 2013 és fins al setembre.

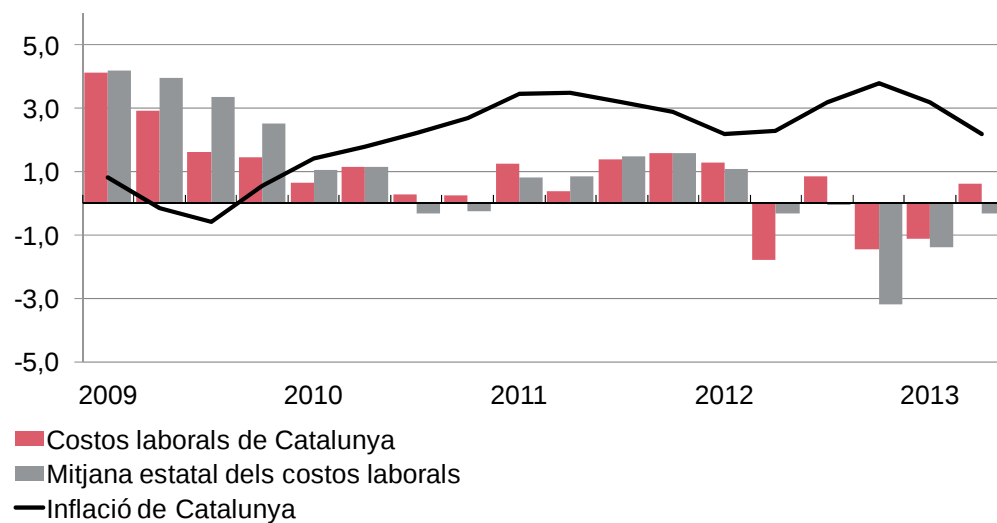
Font: Departament d'Empresa i Ocupació (fins a l'any 2011) i Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social.

Relacions Laborals, l'òrgan català de participació institucional en aquest àmbit, es pot perllongar durant 30 dies com a màxim. Un cop transcorregut aquest termini, si no es resol el conflicte, les parts poden acordar la intervenció del Tribunal Laboral de Catalunya, que, en ús de les seves facultats, dicta un laude.

### A Catalunya els costos laborals disminueixen un 0,2 % interanual durant el primer semestre del 2013

Pel que fa a l'evolució dels costos laborals efectius, les dades de l'Enquesta trimestral del cost laboral (ETCL) de l'INE mostren que durant el primer semestre del 2013 s'ha produït un retrocés del cost laboral mitjà, per treballador i mes, del 0,2 %. Des del primer trimestre de l'any 2010 l'increment dels costos laborals és inferior a la dinàmica dels preus de consum, la qual cosa reflecteix el procés de devaluació dels salaris que viu l'economia.

#### Evolució comparativa dels costos laborals per treballador i mes a Catalunya i al conjunt de l'Estat (% de variació interanual)

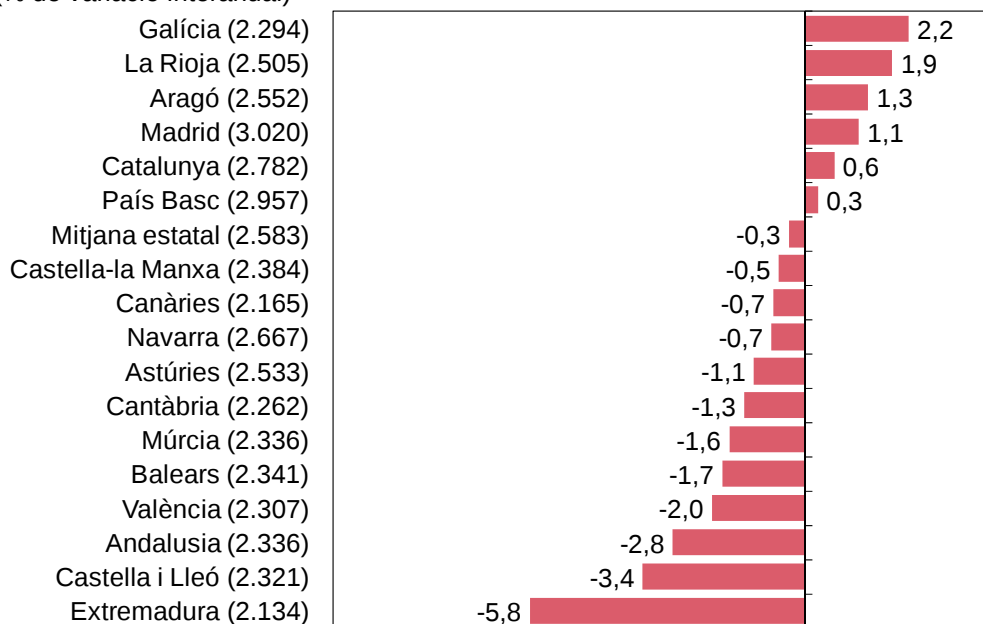


Font: Enquesta trimestral del cost laboral (INE).

L'anàlisi regional dels costos laborals mostra que la major part de les comunitats autònomes presenta variacions negatives. Les caigudes més accentuades d'aquesta variable durant el segon trimestre del 2013 es produeixen a Extremadura (del 5,8 %), Castella i Lleó (del 3,4 %), i Andalusia (del 2,8 %), mentre que Galícia i La Rioja sobresurten a l'altre extrem, amb variacions positives del 2,2 % i l'1,9 %, respectivament.

### Cost laboral per treballador i mes a les comunitats autònomes

(% de variació interanual)



Nota: els valors entre parèntesis, mesurats en milers d'euros, corresponen a la mitjana del cost laboral del segon trimestre del 2013. El percentatge de variació interanual també s'obté amb aquestes dades.

Font: Enquesta trimestral de cost laboral (INE).

Entre els diversos components del cost laboral, la part del cost salarial s'ha reduït un 0,6 % durant el primer semestre del 2013. Aquesta variació és el resultat de la disminució del 0,5 % del cost salarial ordinari i de la caiguda de l'1,6 % del cost salarial extraordinari, que comprèn les pagues extraordinàries així com els endarreriments. A Espanya la reducció dels costos salarials és més acusada (un 1,2 %), però es concentra en el cost salarial extraordinari (-6,2 %), atès que la reducció del cost salarial ordinari és inferior (-0,4 %).

Per la seva banda, els costos laborals no salarials, que inclouen les cotitzacions a la Seguretat Social i les indemnitzacions per acomiadaments, han augmentat un 0,9 % interanual a Catalunya. En aquest sentit, convé fer notar que ha incidit en el creixement d'aquesta part dels costos laborals l'increment del 5 % de les bases màximes de cotització que va tenir lloc a principis del 2013. Tot i això, aquests costos laborals no salarials del conjunt de l'Estat no difereixen dels del primer semestre de l'any passat.

Durant el primer semestre el nombre d'hores efectives de treball s'ha reduït a Catalunya (un 1,3 %) i a Espanya (un 0,7 %). Aquesta dinàmica fa que l'evolució dels costos laborals per treballador i hora a Catalunya i a Espanya sigui més expansiva que la dels costos laborals per treballador i mes, amb variacions de l'1,0 % i del -0,2 %, respectivament.

## Costos salarials i laborals

Dades del primer semestre de l'any (% de variació interanual)

|                             | Cost mitjà per treballador i mes |      | Cost per hora de treball efectiva |      |
|-----------------------------|----------------------------------|------|-----------------------------------|------|
|                             | 2012                             | 2013 | 2012                              | 2013 |
| <b>Catalunya</b>            |                                  |      |                                   |      |
| Cost laboral total          | -0,3                             | -0,2 | -0,5                              | 1,0  |
| Cost salarial               | 0,0                              | -0,6 | -0,3                              | 0,6  |
| Cost salarial ordinari      | 0,7                              | -0,5 | 0,4                               | 0,8  |
| Cost salarial extraordinari | -4,2                             | -1,6 | -4,4                              | -0,5 |
| Cost laboral no salarial    | -1,1                             | 0,9  | -1,4                              | 2,3  |
| Hores pactades              | -0,4                             | -0,7 |                                   |      |
| Hores efectives de treball  | 0,2                              | -1,3 |                                   |      |
| <b>Mitjana estatal</b>      |                                  |      |                                   |      |
| Cost laboral total          | 0,4                              | -0,8 | 1,0                               | -0,2 |
| Cost salarial               | 0,6                              | -1,2 | 1,3                               | -0,5 |
| Cost salarial ordinari      | 0,9                              | -0,4 | 1,6                               | 0,3  |
| Cost salarial extraordinari | -1,1                             | -6,2 | -0,5                              | -5,9 |
| Cost laboral no salarial    | -0,2                             | 0,0  | 0,4                               | 0,6  |
| Hores pactades              | -0,7                             | -0,6 |                                   |      |
| Hores efectives de treball  | -0,7                             | -0,7 |                                   |      |

Font: Enquesta trimestral del cost laboral (INE).

## Costos laborals per sectors productius

Dades del primer semestre de l'any (% de variació interanual)

|                                                     | Catalunya |      | Espanya |      |
|-----------------------------------------------------|-----------|------|---------|------|
|                                                     | 2012      | 2013 | 2012    | 2013 |
| <b>Costos laborals per treballador i mes</b>        |           |      |         |      |
| Total                                               | -0,3      | -0,2 | 0,4     | -0,8 |
| Indústria                                           | 2,8       | 2,4  | 2,6     | 1,7  |
| Construcció                                         | 2,3       | 6,3  | 2,4     | 0,5  |
| Serveis                                             | -1,2      | -1,2 | -0,1    | -1,4 |
| <b>Costos laborals per hora de treball efectiva</b> |           |      |         |      |
| Total                                               | -0,5      | 1,0  | 1,0     | -0,2 |
| Indústria                                           | 2,0       | 3,3  | 3,3     | 1,8  |
| Construcció                                         | 0,9       | 6,4  | 3,6     | 1,0  |
| Serveis                                             | -1,5      | 0,0  | 0,2     | -0,8 |

Font: Enquesta trimestral del cost laboral (INE).

Per sectors productius, durant el primer semestre del 2013 els costos laborals per treballador i mes a Catalunya han disminuït un 1,2 % en els serveis; per contra, en la indústria i la construcció han augmentat un 2,4 % i un 6,3 %, respectivament. L'evolució dels costos laborals per sectors productius del conjunt de l'Estat és força semblant, amb l'excepció de la construcció. En els serveis els costos laborals per treballador i mes s'han reduït un 1,4 %, mentre que en la indústria i la construcció s'han incrementat un 1,7 % i un 0,5 %, respectivament.

En el cas de la construcció, l'evolució dels costos per hora efectiva treballada és força semblant a l'evolució dels costos laborals per treballador i mes; en canvi, en el cas de la indústria i els serveis el cost per hora treballada presenta una evolució més expansiva. També convé apuntar que la variació dels costos per hora efectiva treballada en els serveis és nul·la a Catalunya, mentre que a Espanya disminueix un 0,8 %.

## 6.

# El sector financer

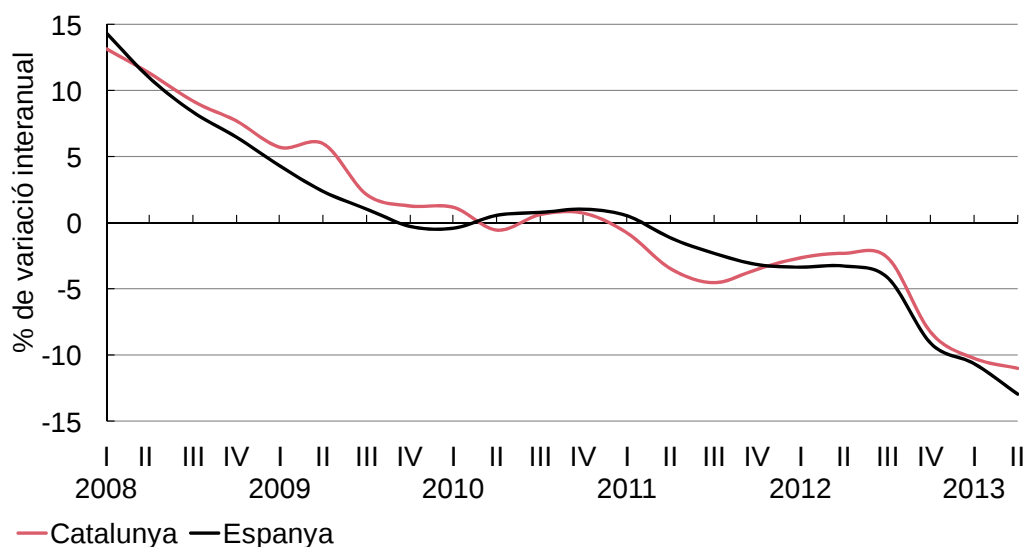
### 6.1. Les entitats de dipòsit

#### El crèdit continua intensificant la caiguda

Al final del primer semestre del 2013 el crèdit total de les entitats de dipòsit presenta una forta caiguda, de l'11 % interanual a Catalunya i del 12,9 % a Espanya, que afecta tots els subjectes, tant el sector privat com les administracions públiques.

Des de començaments d'any el crèdit viu a Catalunya s'ha reduït al voltant de 14.000 milions d'euros, de fet, el crèdit viu se situa actualment al nivell que hi havia al final de l'any 2006.

#### Evolució del crèdit



Font: Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor, a partir de dades del Banc d'Espanya.

**El sector immobiliari i el de la resta de serveis són els àmbits en què es redueix més el crèdit; el crèdit destinat a la indústria també accelera la caiguda**

La intensificació de la reducció del crèdit destinat al sector privat es manifesta en totes les finalitats; el crèdit a les llars cau un 5,4 % en el conjunt estatal i ho fa encara amb més intensitat en el cas de les empreses: és un 20 % inferior al que hi havia el juny del 2012.

**Evolució del crèdit privat per finalitats**

Dades de l'economia espanyola de les entitats de crèdit (% de variació interanual)

|              | Activitats productives |                                     |                                                |             |                          | Persones físiques |                                              |                               |
|--------------|------------------------|-------------------------------------|------------------------------------------------|-------------|--------------------------|-------------------|----------------------------------------------|-------------------------------|
|              | Total                  | Indústria<br>(sense<br>construcció) | Serveis<br>(sense<br>promoció<br>immobiliària) | Construcció | Promoció<br>immobiliària | Total             | Adquisició i<br>rehabilitació<br>d'habitatge | Béns de<br>consum i<br>altres |
| <b>2008</b>  |                        |                                     |                                                |             |                          |                   |                                              |                               |
| 1r trimestre | 17,9                   | 18,7                                | 21,9                                           | 11,9        | 17,6                     | 10,5              | 11,2                                         | 7,7                           |
| 2n trimestre | 14,1                   | 12,2                                | 21,8                                           | 7,6         | 11,0                     | 8,3               | 8,7                                          | 6,5                           |
| 3r trimestre | 10,5                   | 10,8                                | 16,6                                           | 4,0         | 7,8                      | 6,3               | 6,9                                          | 0,7                           |
| 4t trimestre | 7,8                    | 10,3                                | 14,2                                           | -1,0        | 4,8                      | 3,8               | 5,1                                          | -0,9                          |
| <b>2009</b>  |                        |                                     |                                                |             |                          |                   |                                              |                               |
| 1r trimestre | 5,9                    | 10,5                                | 12,1                                           | -7,0        | 4,2                      | 0,8               | 2,6                                          | -6,0                          |
| 2n trimestre | 1,6                    | 7,1                                 | 4,9                                            | -13,4       | 3,7                      | -0,2              | 1,0                                          | -4,8                          |
| 3r trimestre | -0,9                   | -1,6                                | 2,8                                            | -14,3       | 2,9                      | -0,8              | 0,1                                          | -4,3                          |
| 4t trimestre | -2,5                   | -2,5                                | -0,6                                           | -14,1       | 1,6                      | -0,7              | -0,1                                         | -3,0                          |
| <b>2010</b>  |                        |                                     |                                                |             |                          |                   |                                              |                               |
| 1r trimestre | -3,3                   | -6,0                                | -1,1                                           | -11,9       | -0,4                     | 0,3               | 0,6                                          | -0,9                          |
| 2n trimestre | -1,3                   | -4,0                                | 1,9                                            | -7,9        | -0,8                     | 0,8               | 1,4                                          | -1,5                          |
| 3r trimestre | -0,5                   | -0,7                                | 3,5                                            | -9,3        | -1,3                     | 0,1               | 1,0                                          | -4,0                          |
| 4t trimestre | -0,6                   | 0,1                                 | 4,6                                            | -12,2       | -2,2                     | -0,1              | 1,3                                          | -5,9                          |
| <b>2011</b>  |                        |                                     |                                                |             |                          |                   |                                              |                               |
| 1r trimestre | -1,3                   | -2,4                                | 4,9                                            | -13,3       | -3,3                     | -0,9              | 0,4                                          | -6,3                          |
| 2n trimestre | -3,2                   | -3,9                                | 2,0                                            | -15,0       | -4,2                     | -2,0              | -0,2                                         | -9,3                          |
| 3r trimestre | -4,1                   | -4,3                                | 0,9                                            | -15,8       | -5,2                     | -2,0              | -0,5                                         | -8,4                          |
| 4t trimestre | -4,2                   | -6,0                                | 0,7                                            | -14,0       | -5,5                     | -2,4              | -1,0                                         | -8,5                          |
| <b>2012</b>  |                        |                                     |                                                |             |                          |                   |                                              |                               |
| 1r trimestre | -3,8                   | -4,1                                | 0,1                                            | -12,2       | -5,3                     | -2,7              | -1,3                                         | -8,9                          |
| 2n trimestre | -5,2                   | -5,8                                | -1,4                                           | -12,9       | -7,0                     | -3,1              | -2,2                                         | -7,1                          |
| 3r trimestre | -6,7                   | -7,1                                | -3,9                                           | -14,1       | -7,7                     | -3,4              | -2,5                                         | -7,6                          |
| 4t trimestre | -15,3                  | -8,5                                | -8,9                                           | -22,6       | -24,9                    | -4,8              | -3,6                                         | -10,7                         |
| <b>2013</b>  |                        |                                     |                                                |             |                          |                   |                                              |                               |
| 1r trimestre | -18,6                  | -9,1                                | -10,6                                          | -30,1       | -30,4                    | -5,0              | -3,7                                         | -11,3                         |
| 2n trimestre | -20,0                  | -11,3                               | -12,9                                          | -30,1       | -30,8                    | -5,4              | -4,0                                         | -12,0                         |

Font: Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor, a partir de dades del Banc d'Espanya.

A mitjan 2013 la davallada del crèdit a empreses de promoció immobiliària i construcció era superior al 30 % en termes interanuals. Quasi dues tercers parts de la reducció total del crèdit destinat a les activitats productives al final del primer semestre corresponen al crèdit destinat a aquests dos sectors. La resta de sectors també experimenten una contracció important. Així, el crèdit a la resta de serveis cau un 12,9 %, i el crèdit a la indústria, fins a un 11,3 % interanual.

Enguany, el crèdit privat al conjunt estatal es distribueix en parts pràcticament iguals entre empreses i llars, mentre que durant els anys 2008-2010 el crèdit a les activitats productives absorbia el 55 % del total. Això posa de manifest que la reducció del crèdit que ha tingut lloc els darrers anys és menys acusada en les activitats productives que en les llars.

La manca de crèdit financer en aquests moments és un *handicap* important que frena la capacitat de recuperació econòmica. Malgrat els avenços en l'estabilitat financera de la zona euro i els passos cap a la unió bancària, la fragmentació del sector financer dins de la Unió frena els canals de transmissió de la política monetària del Banc Central Europeu. D'altra banda, l'esforç de reducció de l'endeutament que estan fent les famílies i les empreses limita també la demanda agregada de crèdit. Tot i que la demanda de crèdit és més reduïda, no es correspon amb l'oferta del mercat, la qual cosa dificulta especialment l'activitat de les pimes.

### La morositat del crèdit augmenta

La combinació de la disminució del crèdit, d'una banda, i l'augment del crèdit considerat de dubtós cobrament, d'una altra, han continuat impulsant a l'alça la taxa de morositat en el conjunt estatal, fins al punt que el 30 de juny del 2013 ha representat l'11,6 % del crèdit total destinat al sector privat. Si es distingeix entre subjectes, el crèdit dubtós de les llars és el 25 % del total, i el de les empreses, el 75 % restant. Així, només el 5,9 % del crèdit viu concedit a les llars és de dubtós cobrament, mentre que aquesta taxa puja fins al 18 % en el cas de les empreses. No obstant això, el crèdit a les llars considerat morós ha augmentat anualment amb més intensitat que el crèdit morós de les empreses, el volum del qual es va reduir pel traspàs a la Sareb de crèdits morosos immobiliaris.

La taxa de morositat del crèdit corresponent a les entitats espanyoles de dipòsit s'ha tornat a incrementar després de les dues rebaixes que es van registrar el desembre del 2012 (rebaixa d'1 punt) i el febrer del 2013 (rebaixa de 0,40 punts) com a conseqüència del traspàs a la Sareb de crèdit de dubtós cobrament procedent de les entitats

nacionalitzades o parcialment intervingudes. Així, la taxa provisional de morositat del mes d'agost ha escalat fins al 12,2 %.

### Taxa de morositat per finalitats del crèdit a altres sectors residents

Dades de l'economia espanyola (%)

|              | Activitats productives |                              |                     |                |         |                  |                                 | Persones físiques       |                                         |                         |
|--------------|------------------------|------------------------------|---------------------|----------------|---------|------------------|---------------------------------|-------------------------|-----------------------------------------|-------------------------|
|              | Total                  | Total activitats productives | Activitats agràries | Indús-<br>tria | Serveis | Cons-<br>trucció | Promoció im-<br>mo-<br>biliària | Total persones físiques | Adquisició i rehabilitació d'habitatges | Béns de consum i altres |
| <b>2008</b>  |                        |                              |                     |                |         |                  |                                 |                         |                                         |                         |
| 1r trimestre | 1,2                    | 1,0                          | 1,4                 | 1,0            | 1,0     | 1,2              | 0,9                             | 1,4                     | 1,0                                     | 3,1                     |
| 2n trimestre | 1,7                    | 1,6                          | 1,7                 | 1,2            | 1,2     | 2,1              | 2,0                             | 1,8                     | 1,3                                     | 3,7                     |
| 3r trimestre | 2,6                    | 2,8                          | 2,0                 | 1,5            | 1,6     | 3,5              | 4,6                             | 2,4                     | 1,9                                     | 4,4                     |
| 4t trimestre | 3,4                    | 3,7                          | 2,2                 | 2,1            | 1,8     | 4,9              | 6,1                             | 3,0                     | 2,4                                     | 5,3                     |
| <b>2009</b>  |                        |                              |                     |                |         |                  |                                 |                         |                                         |                         |
| 1r trimestre | 4,3                    | 4,8                          | 3,0                 | 2,7            | 2,3     | 6,8              | 7,8                             | 3,6                     | 2,9                                     | 6,7                     |
| 2n trimestre | 4,6                    | 5,3                          | 3,4                 | 3,4            | 2,7     | 7,8              | 8,2                             | 3,8                     | 3,0                                     | 6,7                     |
| 3r trimestre | 4,9                    | 5,7                          | 3,4                 | 3,9            | 3,0     | 8,1              | 8,7                             | 3,9                     | 3,1                                     | 7,1                     |
| 4t trimestre | 5,1                    | 6,3                          | 3,4                 | 4,1            | 3,1     | 8,5              | 10,1                            | 3,7                     | 2,9                                     | 6,9                     |
| <b>2010</b>  |                        |                              |                     |                |         |                  |                                 |                         |                                         |                         |
| 1r trimestre | 5,3                    | 6,8                          | 3,9                 | 4,4            | 3,4     | 9,8              | 10,9                            | 3,6                     | 2,8                                     | 7,1                     |
| 2n trimestre | 5,4                    | 7,0                          | 3,8                 | 4,5            | 3,5     | 9,9              | 11,2                            | 3,4                     | 2,6                                     | 6,9                     |
| 3r trimestre | 5,5                    | 7,3                          | 4,1                 | 4,6            | 3,7     | 10,4             | 11,8                            | 3,4                     | 2,6                                     | 6,9                     |
| 4t trimestre | 5,8                    | 8,1                          | 4,3                 | 4,4            | 3,7     | 12,1             | 14,0                            | 3,2                     | 2,4                                     | 6,6                     |
| <b>2011</b>  |                        |                              |                     |                |         |                  |                                 |                         |                                         |                         |
| 1r trimestre | 6,1                    | 8,7                          | 4,4                 | 4,7            | 3,8     | 13,3             | 15,3                            | 3,2                     | 2,5                                     | 6,6                     |
| 2n trimestre | 6,7                    | 9,8                          | 5,3                 | 4,9            | 4,1     | 14,7             | 17,8                            | 3,2                     | 2,5                                     | 6,5                     |
| 3r trimestre | 7,2                    | 10,5                         | 5,8                 | 5,2            | 4,4     | 16,1             | 19,0                            | 3,4                     | 2,7                                     | 7,0                     |
| 4t trimestre | 7,8                    | 11,3                         | 6,5                 | 5,5            | 4,9     | 18,3             | 21,4                            | 3,6                     | 2,9                                     | 7,0                     |
| <b>2012</b>  |                        |                              |                     |                |         |                  |                                 |                         |                                         |                         |
| 1r trimestre | 8,4                    | 12,5                         | 7,0                 | 6,1            | 5,3     | 20,1             | 22,8                            | 3,8                     | 3,1                                     | 7,4                     |
| 2n trimestre | 9,7                    | 14,9                         | 7,7                 | 7,0            | 6,5     | 23,9             | 27,4                            | 4,0                     | 3,2                                     | 7,6                     |
| 3r trimestre | 10,7                   | 16,6                         | 8,6                 | 7,9            | 7,3     | 26,4             | 30,3                            | 4,5                     | 3,6                                     | 8,5                     |
| 4t trimestre | 10,4                   | 16,1                         | 9,2                 | 9,1            | 8,6     | 25,8             | 29,1                            | 4,9                     | 4,0                                     | 9,6                     |
| <b>2013</b>  |                        |                              |                     |                |         |                  |                                 |                         |                                         |                         |
| 1r trimestre | 10,5                   | 16,0                         | 10,8                | 9,8            | 9,0     | 25,4             | 28,9                            | 5,1                     | 4,2                                     | 10,0                    |
| 2n trimestre | 11,6                   | 18,0                         | 11,8                | 11,4           | 10,8    | 29,0             | 31,1                            | 5,9                     | 5,2                                     | 10,0                    |

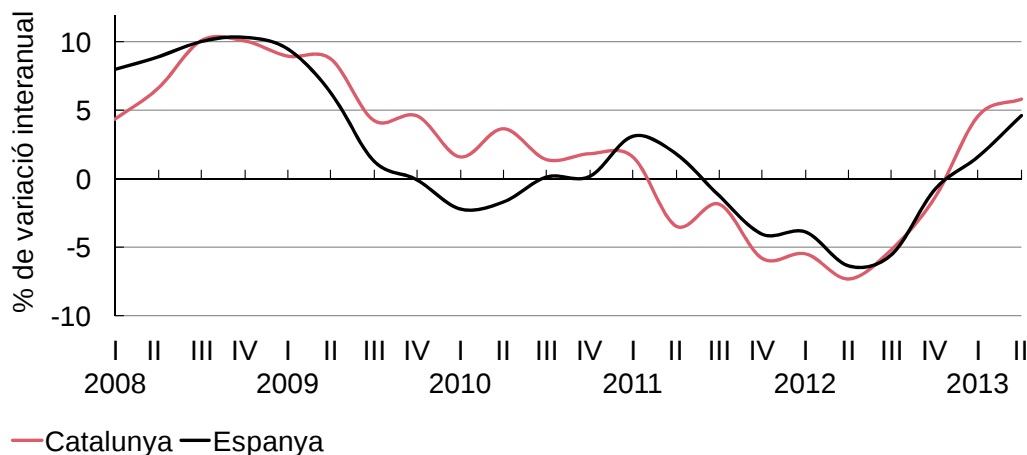
Font: Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor, a partir de dades del Banc d'Espanya.

### Els dipòsits del públic creixen el segon trimestre del 2013

Tot i la reducció dels tipus d'interès, després de caure durant dos anys, els dipòsits del sector privat han experimentat una variació positiva el segon trimestre del 2013, d'un 2,8 % interanual a Catalunya i d'un

3,6 % a Espanya. Si es considera el conjunt dels dipòsits (que inclou els de les administracions públiques), el creixement augmenta en aquests dos àmbits fins a un 5,8 % i un 4,6 %, respectivament. Aquest creixement s'ha concentrat sobretot en els dipòsits a termini, que encara mantenen una remuneració atractiva.

### Evolució dels dipòsits



Font: Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor, a partir de dades del Banc d'Espanya.

Aquesta recuperació de dipòsits i la contracció del crèdit han permès a les entitats espanyoles millorar la liquiditat i reduir el deute amb el Banc Central Europeu (BCE), que s'ha situat en 241.089 milions d'euros el setembre del 2013, xifra un 36,2 % inferior a la de setembre de l'any anterior (378.176 milions d'euros). Cal recordar que els tipus de les injeccions de liquiditat del Banc Central Europeu no superen l'1 % (el 0,75 % fins a l'abril del 2013, i el 0,50% a partir del maig) i que aquest cost, per tant, no arriba a les reduïdes remuneracions màximes que el Banc d'Espanya recomana en el cas dels dipòsits del públic.

La limitació en la retribució dels dipòsits no facilita a les entitats financeres la captació en el mercat, per la qual cosa és molt probable que els mesos vinents augmenti la pugna entre entitats per retenir la quota de mercat. Al seu torn, l'evolució del crèdit es presenta molt condicionada per l'elevada morositat que recau en el sector bancari i pels resultats que es puguin desprendre del test d'estrès que està previst que faci aviat el Banc Central Europeu. De moment, tot això no facilita la recuperació del crèdit, de manera que les entitats bancàries basen, cada vegada més, els seus marges en els rendiments de la renda fixa. En aquest sentit, els comptes de resultats que la banca ha fet públics durant el mes d'octubre mostren una millora dels beneficis que, tot i que en part està relacionada amb el calendari de provisions, són un pas més per a la capitalització del sector i l'obertura del crèdit.

## 6.2. El mercat de valors

### L'IBEX 35, que tanca l'octubre per sobre dels 9.900 punts, és l'índex europeu que creix més

La zona euro mostra símptomes de recuperació, com també ho fan les economies espanyola i catalana. En aquest context, els principals índexs borsaris europeus han obtingut revaloracions i l'IBEX 35 ha mostrat resultats més positius que la resta d'índexs europeus. La recuperació dels mercats borsaris va començar el mes de juliol i d'aleshores ençà ha mantingut rendibilitats a l'alça, llevat d'algun episodi com el que va protagonitzar el risc d'intervenció militar a Síria, que a finals d'agost va trencar temporalment aquesta tendència. Però ni l'aturada parcial de l'Administració federal dels Estats Units consegüent a la manca d'acord sobre el sostre de dèficit no va afectar la marxa de la borsa.

Tot i els dubtes sobre el compliment del compromís espanyol de mantenir el dèficit per sota del 6,5 % el 2013, l'estabilització de la prima de risc i l'expectativa de no prorrogar el rescat espanyol més allà de gener del 2014 han millorat la confiança en l'economia espanyola. Així, l'IBEX 35 s'ha situat en valors màxims des de juliol del 2011. Aquest increment també el justifiquen els preus aparentment baixos dels valors de la borsa espanyola, que són atractius per a molts gestors de fons d'inversió.

#### Índexs de les borses espanyoles

| Índex                  | Valor el<br>30.9.2013 | % de variació                 |                                |                                 |
|------------------------|-----------------------|-------------------------------|--------------------------------|---------------------------------|
|                        |                       | Del 30.9.2012<br>al 30.9.2013 | Del 31.12.2012<br>al 30.9.2013 | Del 30.09.2012<br>al 30.09.2013 |
| IBEX 35                | 9.186,1               | 19,2                          | 12,5                           | 21,3                            |
| Barcelona Global 100   | 744,4                 | 24,0                          | 15,5                           | 25,9                            |
| Madrid                 | 933,3                 | 20,1                          | 13,2                           | 22,4                            |
| Bilbao                 | 1.504,4               | 20,8                          | 13,0                           | 23,1                            |
| València               | 1.056,6               | 25,7                          | 17,4                           | 27,3                            |
| BCN MID 50             | 15.132,8              | 28,3                          | 34,3                           | 47,0                            |
| FTSE Latibex All Share | 2.194,8               | -21,1                         | -15,4                          | -11,2                           |

Font: Bloomberg i Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor.

Pel que fa a la situació del mercat secundari de deute públic, la prima de risc ha anat baixant durant el tercer trimestre i s'ha estabilitzat prop dels 230-240 punts bàsics durant l'octubre. En aquest sentit, a finals d'octubre l'interès del bo espanyol a 10 anys va baixar del 4 % per primera vegada des de maig, coincidint amb la millora de la qualificació del deute sobirà espanyol de l'agència Fitch, que va passar de negativa a estable.

A finals del tercer trimestre l'IBEX 35 acumulava una revaloració del 12,5 %. Durant el mes d'octubre ha continuat guanyant posicions fins a sobrepassar els 10.000 punts durant tres dies de la segona meitat d'octubre, mentre que a finals de mes s'ha situat a 9.907,9 punts, de manera que acumula uns guanys anuals del 21,3 %.

### Recuperació de les borses mundials

Les borses europees han tingut resultats positius durant el tercer trimestre i han mantingut el creixement durant l'octubre, amb una pujada acumulada de l'Euro Stoxx 50 del 9,8 % a finals del tercer trimestre i del 16,4 % a finals d'octubre. Per la seva banda, fins a l'octubre l'IBEX 35 i l'índex italià FTSE MIB 40 han crescut per sobre de la resta d'índexs europeus (21,3 % i 18,9 %, respectivament). Els altres índexs també han experimentat pujades importants fins a finals d'octubre: l'FTSE 100 (anglès), un 14,1 %; el CAC 40 (francès), un 18,1 %, i el DAX Xetra (alemany), un 18,7 %. L'índex Dow Jones (americà) ha tancat els deu primers mesos de l'any amb un increment del 18,6 %, i el Nikkei (japonès), amb guanys del 37,8 %.

#### Rendibilitats dels principals índexs borsaris internacionals

(% de variació)

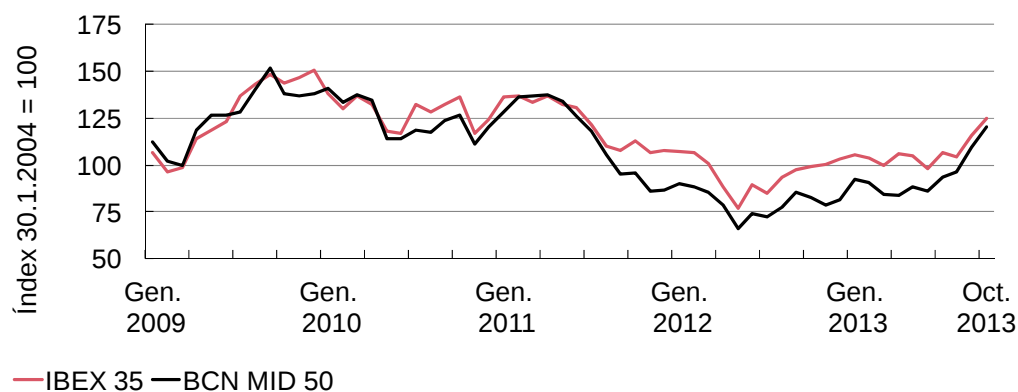
|               |            | Del 30.9.2012<br>al 30.9.2013 | Del 31.12.2012<br>al 30.9.2013 | Del 31.12.2012<br>al 31.10.2013 |
|---------------|------------|-------------------------------|--------------------------------|---------------------------------|
| Euro Stoxx 50 | Zona euro  | 17,9                          | 9,8                            | 16,4                            |
| CAC 40        | França     | 23,5                          | 13,8                           | 18,1                            |
| FTSE MIB 40   | Itàlia     | 15,5                          | 7,1                            | 18,9                            |
| IBEX 35       | Espanya    | 19,2                          | 12,5                           | 21,3                            |
| Dax Xetra 30  | Alemanya   | 19,1                          | 12,9                           | 18,7                            |
| FTSE 100      | Regne Unit | 12,5                          | 9,6                            | 14,1                            |
| Dow Jones     | EUA        | 12,6                          | 15,5                           | 18,6                            |
| Nikkei 225    | Japó       | 63,0                          | 39,1                           | 37,8                            |

Font: Bloomberg i Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor.

## El BCN MID 50 és l'índex espanyol que creix més el tercer trimestre

Pel que fa a la Borsa de Valors de Barcelona, el tercer trimestre d'enguany l'índex BCN MID 50, que agrupa les cinquanta companyies mitjanes de més contractació en aquesta borsa i que no formen part de l'IBEX 35, ha acumulat uns guanys del 34,3 % (superiors als de l'IBEX 35, que ha assolit una revaloració del 12,5 %) i tanca els deu primers mesos de l'any amb un rendiment positiu del 47,0 % (l'IBEX 35 ha guanyat un 21,3 % en aquest període).

### Evolució de l'IBEX 35 i el BCN MID 50



Dades reindexades de l'índex IBEX 35 i de l'índex BCN MID 50.

Font: Borsa de Valors de Barcelona, Bloomberg i Direcció General Política Financera, Assegurances i Tresor.

## La quota de contractació de la Borsa de Valors de Barcelona s'estabilitza al voltant del 25 % respecte al conjunt de borses espanyoles

El volum de contractació de la Borsa de Barcelona durant els nou primers mesos de l'any, 129.336,0 milions d'euros, és un 6,5 % inferior al del mateix període de l'any passat. La disminució de la contractació es deu, principalment, als efectes públics, que han caigut un 21,9 %. El volum de fons cotitzats i *warrants* augmenta més del 50 % en termes relatius, però en valors absoluts aquest increment és poc important. Així doncs, la contractació de la renda variable se situa en el 74,8 % (en el mateix període de l'any 2012 va ser del 70,1 %). A finals de setembre la quota de la Borsa de Barcelona en el conjunt estatal s'ha situat en el 25,0 % (el setembre del 2012 va ser del 24,5 %). En el conjunt de l'Estat la quota de renda variable de la Borsa de Barcelona, que inclou SMART RV, *warrants* i MAB SICAV, és lleugerament superior a la de l'any passat (ara és del 20,0 %, i el 2012, del 18,4 %).

## Volum efectiu de contractació a la Borsa de Valors de Barcelona

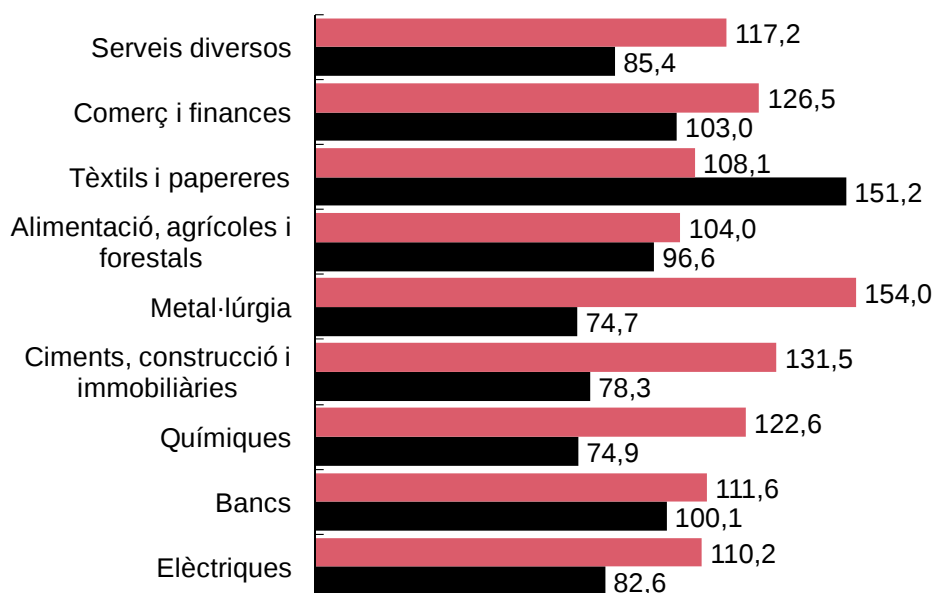
| Tipus de valor  | Milions d'euros el 30.9.2013 | % de variació del 30.9.2012 al 30.9.2013 |
|-----------------|------------------------------|------------------------------------------|
| Efectes públics | 31.223,6                     | -21,9                                    |
| Obligacions     | 1.421,6                      | 3,5                                      |
| Accions         | 92.449,0                     | 0,3                                      |
| Fons cotitzats  | 78,1                         | 50,9                                     |
| Warrants        | 146,6                        | 57,5                                     |
| Drets           | 4.016,8                      | -15,3                                    |
| Segon mercat    | 0,3                          | 5.268,2                                  |
| <b>Total</b>    | <b>129.336,0</b>             | <b>-6,5</b>                              |

Font: Borsa de Valors de Barcelona i Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor.

## Recuperació dels índexs sectorials de la Borsa de Barcelona

Entre gener i finals de setembre, tots els índexs sectorials de la Borsa de valors de Barcelona han presentat comportaments molt positius. La majoria han acumulat creixements de dos dígit, llevat dels índexs de tèxtils i papereres (8,1 %), i d'alimentació, agrícoles i forestals (4,0 %). La principal revaloració anual correspon a l'índex de metal·lúrgia (54,0 %); també destaquen els creixements dels índexs de ciments,

### Índexs sectorials de la Borsa de Barcelona



■ Índex el 30 de setembre de 2013

■ Índex el 30 de setembre de 2012

Base índex any 2013: 1 de gener del 2013 = 100.

Base índex any 2012: 1 de gener del 2012 = 100.

Font: Borsa de Valors de Barcelona i Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor.

construcció i immobiliàries (31,5 %), comerç i finances (26,5 %) i químiques (22,6 %). D'altra banda, els índexs de serveis diversos, de bancs i d'elèctriques, també augmenten: un 17,2 %, un 11,6 % i un 10,2 %, respectivament.

## La contractació de valors del deute públic de Catalunya continua disminuint

La negociació acumulada de gener a setembre del 2013 en el Mercat del Deute Públic de Catalunya suma un total de 31.236,4 milions d'euros i és un 25,5 % inferior a l'acumulada durant els mateixos mesos de l'any passat. En aquest mercat, les operacions financeres, que s'han reduït un 36,2 % els nou primers mesos de l'any, han representat el 24,2 % del total negociat a la Borsa de Valors de Barcelona entre gener i setembre (el mateix període del 2012 va ser del 30,3 %).

### Mercat del deute públic de Catalunya a la Borsa de Valors de Barcelona

(de l'1 de gener al 30 de setembre de 2013)

| Tipus d'operació                       | Nombre d'operacions |                | Volum contractat |              |                |
|----------------------------------------|---------------------|----------------|------------------|--------------|----------------|
|                                        | % de variació       |                | % de variació    |              |                |
|                                        | del 30.09.2012      | del 30.09.2012 | Milions d'euros  | % de         | del 30.09.2012 |
|                                        | 30.09.2013          | al 30.09.2013  | 30.09.2013       | distribució  | al 30.09.2013  |
| Compravenda simple al comptat          | 3.455               | -43,0          | 1.227,3          | 3,9          | -39,0          |
| Compravenda a termini                  | 0                   | -              | 0,0              | 0,0          | -              |
| Doble pacte de recompra a un dia       | 376                 | -1,8           | 18.159,1         | 58,1         | -3,0           |
| Doble pacte de recompra a més d'un dia | 0                   | -100,0         | 0,0              | 0,0          | -100,0         |
| Simultània al comptat                  | 748                 | -28,4          | 3.075,3          | 9,8          | -70,0          |
| Simultània a termini                   | 0                   | -100,0         | 0,0              | 0,0          | -100,0         |
| Altres operacions                      | 769                 | 1,5            | 8.774,6          | 28,1         | -13,5          |
| <b>Total</b>                           | <b>5.348</b>        | <b>-36,2</b>   | <b>31.236,4</b>  | <b>100,0</b> | <b>-25,5</b>   |

Font: Borsa de Valors de Barcelona i Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor.

El nominal admès a negociació és de 14.593,1 milions d'euros, el 41,0 % del qual és en mans de no residents i el 59,0 % en mans de residents (el mateix període de l'any anterior era del 39,5 % i del 60,5 %, respectivament), i està representat per 40 emissions de bons i obligacions i 16 emissions de pagarés, que tenen un volum de contractació mitjà diari de 163,5 milions d'euros. Els creadors de mercat han ordenat el 82,8 % de les operacions, actuació que obeeix al compromís assumit per aquestes entitats financeres de dotar-lo de liquiditat.

## 7.

# El sector públic

### Els ingressos liquidats fins al setembre per la Generalitat són similars als de l'any passat

L'any 2013 diverses regulacions han regit els comptes de la Generalitat. El Decret 170/2012, de 27 de desembre, va establir uns criteris d'aplicació de la pròrroga del pressupost de la Generalitat del 2012 que, posteriorment, va modificar el Decret 164/2013, de 14 de maig, que va adaptar la situació de pròrroga al nou objectiu de dèficit públic que va fixar el Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques per al conjunt de les comunitats autònomes (l'1,2 % del PIB en comptes del 0,7 %). Tanmateix, en aquell moment encara quedava pendent que es concretés l'objectiu de dèficit definitiu per a Catalunya. El 31 de juliol el Consell de Política Fiscal i Financera va fixar en l'1,58 % del PIB (valor inferior al que es reclamava) el límit del dèficit de la Generalitat corresponent al 2013. Finalment, el 27 d'agost el Govern va augmentar les disponibilitats del crèdit prorrogat dels capítols 2, 4, 6, 7 i 8 fins al 91,4 % per ajustar-les al darrer objectiu.

L'execució pressupostària dels comptes de l'Administració de la Generalitat fins al setembre del 2013 mostra que els ingressos no financers liquidats són similars als del mateix període de l'exercici anterior. Les dades que es comparen, però, no són homogènies per dos motius. El 2012 es van ingressar uns recursos provinents de la liquidació del model del 2010 que comporten que l'estructura per capítols dels ingressos no sigui comparable, perquè el 2012 els ingressos de liquidacions es van aplicar segons la composició de la nova cistella d'impostos, la qual cosa va comportar un increment dels drets liquidats dels capítols d'impostos directes i indirectes així com una reducció del capítol de transferències corrents. També cal tenir en compte que l'any passat els pressupostos incorporaven avançaments de les bestretes a compte dels recursos del sistema de finançament.

A banda de les liquidacions d'exercicis anteriors, l'evolució dels ingressos durant el 2013 respon a diferents circumstàncies: a) la bestreta a compte del tram autonòmic de l'IRPF ha disminuït un 2,3 %, d'acord amb les previsions del Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques; b) els ingressos corresponents a l'impost sobre el patrimoni han augmentat, a causa de les modificacions introduïdes i de les declaracions complementàries de l'amnistia fiscal del 2012; c) l'impost

sobre successions ha disminuït un 15,4 %, perquè l'any passat es van ingressar unes autoliquidacions d'importos extraordinaris; d) la bestreta de l'IVA s'ha incrementat el 13,6 % com a resultat de la pujada de tipus vigent des de setembre del 2012, però cal tenir en compte que aquest augment de recaptació per IVA no incideix en els recursos totals de la Generalitat perquè es compensa mitjançant una reducció en el fons de suficiència; e) la recaptació de l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats manté la tendència a la baixa, amb una disminució del 4,1 %; f) els impostos sobre consums específics també baixen, el 24,4 %, i g) el capítol de taxes i altres ingressos s'ha incrementat amb força (el 10,2 %), perquè han augmentat els ingressos de comissions sobre avals i assegurances per operacions financeres i els ingressos del gravamen de protecció civil.

**Estat d'execució del pressupost d'ingressos de la Generalitat  
a 30 de setembre del 2013** (milions d'euros)

|                           | Previsions<br>inicials | Drets liquidats<br>(DL) | Ingressos<br>recaptats (DL 2013/2012) | % de variació |
|---------------------------|------------------------|-------------------------|---------------------------------------|---------------|
| Impostos directes         | 8.116                  | 5.919                   | 5.832                                 | -29,3         |
| Impostos indirectes       | 9.307                  | 6.482                   | 6.421                                 | -26,5         |
| Taxes i altres ingressos  | 519                    | 320                     | 238                                   | 10,2          |
| Transferències corrents   | 4.965                  | 4.144                   | 4.142                                 | 1.274,4       |
| Ingressos patrimonials    | 9                      | 19                      | 19                                    | -20,1         |
| Alienació d'inversions    | 888                    | 185                     | 185                                   | 873,4         |
| Transferències de capital | 290                    | 184                     | 176                                   | 65,8          |
| Operacions corrents       | 22.916                 | 10.906                  | 10.675                                | -1,6          |
| Operacions de capital     | 1.178                  | 278                     | 278                                   | 184,1         |
| Ingressos no financers    | 24.094                 | 11.184                  | 10.953                                | -0,2          |

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Les transferències corrents han passat de -353 milions d'euros (valor negatiu que mostra l'efecte dels ajustaments que es van fer l'any 2012) a 4.142 milions d'euros. Cal destacar que el fons de suficiència global es redueix un 53,8 %, principalment per la compensació de l'increment del tipus impositiu de l'IVA indicat anteriorment. El fons de garantia de serveis públics fonamentals té signe negatiu i es redueix amb intensitat, fet que ha millorat els recursos disponibles per a la Generalitat. Per acabar, cal tenir en compte que les transferències de l'Administració central als ens locals, en les quals la Generalitat fa d'intermediària, s'han incrementat un 4,8 %.

Els ingressos per operacions de capital augmenten notablement, però no arriben a compensar la davallada de les operacions corrents. Al seu torn, les transferències de capital creixen el 65,8 %, i l'alienació d'inversions, amb un import de 185 milions d'euros, és molt superior a

l'import liquidat l'any 2012. Aquest darrer capítol inclou els recursos puntuals de les vendes d'edificis.

Pel que fa a les despeses, els criteris d'aplicació de la darrera modificació de la pròrroga estableixen el volum de recursos disponibles per als capítols 2, 4, 5, 6, 7 i 8 en el 91,4 % del pressupost de l'any anterior, si bé continua havent-hi certes limitacions per a la disponibilitat efectiva. Els crèdits destinats al pagament d'interessos i amortització del deute (capítols 3 i 9) es prorroguen totalment. Es consoliden els ajustos aplicats l'any anterior en les despeses de personal, que s'ajusten a les dotacions pressupostades el 31 de desembre del 2012.

**Estat d'execució del pressupost de despeses de la Generalitat  
a 30 de setembre del 2013** (milions d'euros)

|                                   | Crèdits<br>inicials | Crèdits<br>definitius | Obligacions<br>reconegudes<br>(OR) | % de variació<br>(OR 2013/2012) |
|-----------------------------------|---------------------|-----------------------|------------------------------------|---------------------------------|
| Remuneracions del personal        | 5.159               | 5.040                 | 3.302                              | -5,3                            |
| Compra de béns corrents i serveis | 1.219               | 1.361                 | 548                                | -24,8                           |
| Interessos                        | 1.994               | 1.994                 | 1.068                              | -10,1                           |
| Transferències corrents           | 16.763              | 17.201                | 11.784                             | -5,5                            |
| Fons de contingència              | 248                 | 118                   | 0                                  | 0,0                             |
| Inversions reals                  | 702                 | 563                   | 231                                | -31,8                           |
| Transferències de capital         | 811                 | 1.056                 | 568                                | 36,3                            |
| Operacions corrents               | 25.384              | 25.607                | 10.967                             | -6,6                            |
| Operacions de capital             | 1.513               | 1.674                 | 461                                | 5,8                             |
| Despeses no financeres            | 26.897              | 27.281                | 11.428                             | -6,1                            |

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Les obligacions reconegudes els tres primers trimestres del 2013 per la Generalitat de Catalunya són un 6,1 % inferiors a les del mateix període de l'any passat. Cal recordar que aquestes dades es refereixen als comptes de l'Administració de la Generalitat i no recullen el conjunt del sector públic.

La disminució afecta de forma diferent els diversos capítols de despesa. Les remuneracions del personal s'han reduït un 5,3 %, perquè es consoliden la reducció del 15 % de la jornada del personal interí, la no reposició de jubilacions i la reducció del 50 % de la paga extra. El capítol de compra de béns corrents i serveis disminueix un 24,8 %. La partida que té més incidència en el descens d'aquest capítol és la de lloguers i cànon a infraestructures de la Generalitat de Catalunya (SAU). Les transferències corrents disminueixen un 11,1 % i, entre aquestes, les que acusen una reducció més important són les

destinades a l'Institut Català de la Salut (CatSalut) i, tot i que amb menys intensitat, l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials (ICASS). Com s'ha comentat abans, l'augment de la transferència de l'Administració central als ens locals, en la qual la Generalitat fa d'intermediària, suavitza el descens del conjunt d'aquest capítol.

D'altra banda, les operacions de capital s'han incrementat un 5,8 %, amb un comportament diferent dels seus components. Les transferències de capital han augmentat un 36,6 % perquè s'han comptabilitzat abans les transferències a les entitats del sector públic i les corresponents al Pla Únic d'Obres i Serveis de Catalunya (PUOSC). En canvi, les inversions reals, baixen un 31,8 %.

### **L'impost sobre el patrimoni impulsa a l'alça la recaptació tributària de la Generalitat**

Segons el criteri de caixa, la recaptació que han acumulat els impostos gestionats per la Generalitat entre gener i setembre del 2013 és un 11,4 % superior a la del mateix període de l'any passat. Aquest increment s'explica perquè s'ha incrementat un 93,3 % la recaptació corresponent a l'impost sobre el patrimoni, com a conseqüència de la reforma establerta pel Decret llei 7/2012, de 27 de desembre, de mesures urgents en matèria fiscal que afecten l'impost sobre el patrimoni, que fa reduir el mínim exempt i incrementar els tipus

#### **Recaptació tributària de la Generalitat** (Gener-setembre del 2013)

|                                                                     | Milions<br>d'euros | % de variació<br>2013/2012 |
|---------------------------------------------------------------------|--------------------|----------------------------|
| Impost sobre successions i donacions                                | 233                | -15,1                      |
| Impost sobre el patrimoni                                           | 549                | 93,3                       |
| Impost sobre transmissions patrimonials                             | 538                | 5,9                        |
| Impost sobre actes jurídics documentats                             | 223                | -19,2                      |
| Taxa sobre el joc                                                   | 147                | -7,9                       |
| Impost especial sobre determinats mitjans de transport              | 40                 | -35,9                      |
| Impost especial sobre vendes minoristes de determinats hidrocarburs | 207                | -5,0                       |
| Impost sobre grans establiments comercials                          | 36                 | 421,1                      |
| Impost sobre estades en establiments turístics                      | 19                 | --                         |
| Altres                                                              | 20                 | 23,9                       |
| <b>Total</b>                                                        | <b>2.012</b>       | <b>11,4</b>                |

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

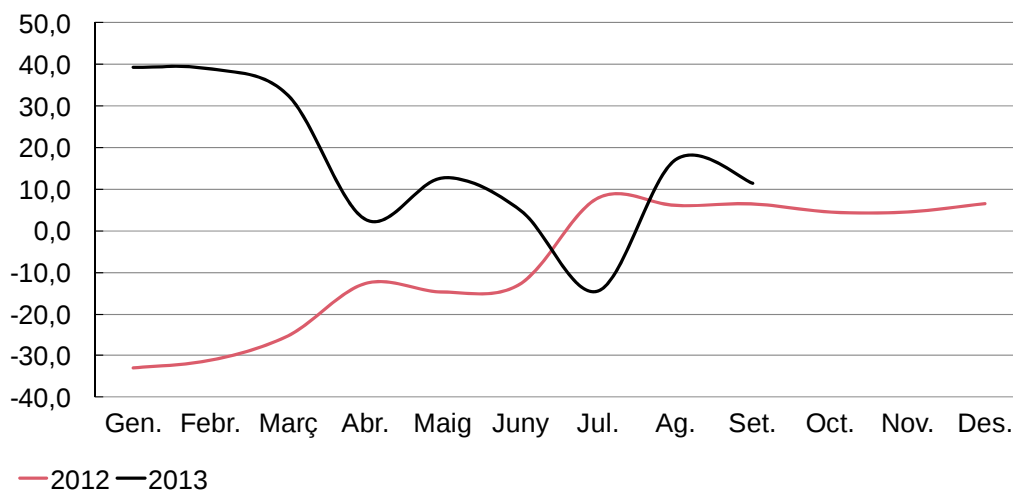
impositius. D'altra banda, l'impost sobre transmissions patrimonials, que aporta el 26,8 % de la recaptació total, creix un 5,9 % gràcies a l'impuls que ha experimentat els mesos previs a la pujada de tipus que va tenir lloc a l'agost, per l'anticipació de les compres, així com a l'efecte, el mes de setembre, de la pujada de l'increment del tipus impositiu. El creixement de la recaptació d'aquests dos tributs compensa la davallada de la resta.

L'impost sobre successions i donacions disminueix un 15,1 % perquè la recaptació de l'any passat va ser molt elevada, gràcies a la presentació d'autoliquidacions extraordinàries. L'impost sobre actes jurídics documentats es redueix un 19,2 %. L'impost especial sobre vendes minoristes de determinats hidrocarburs cau un 5 %, tot i que cal tenir en compte que, atès que el tram estatal d'aquest impost queda integrat en l'impost sobre hidrocarburs, és difícil comparar-lo amb l'exercici anterior. Al seu torn, la recaptació que aporta la taxa del joc és un 7,9 % inferior a la que va aportar el 2012.

Pel que fa a la resta de tributs, destaquen els ingressos dels impostos sobre grans establiments comercials, a causa de les liquidacions derivades de la sentència del Tribunal Constitucional de l'any 2012, i els corresponents a l'impost sobre estades en establiments turístics.

#### **Recaptació aplicada de la Generalitat de Catalunya**

(taxes de variació interanual sobre xifres acumulades)



Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

### **La recaptació de l'Estat a Catalunya augmenta un 3 %**

La recaptació de l'Estat a Catalunya entre gener i setembre del 2013 és un 3 % superior a la del mateix període l'any anterior. En el conjunt de comunitats autònomes, la recaptació es manté estable. L'acceleració del ritme de devolució d'alguns impostos durant el 2013 és la causa de

la disminució de la recaptació drant el primer semestre. Sense tenir en compte els diferents calendaris de devolucions, la recaptació homogènia hauria crescut un 3,4 % en el conjunt de comunitats. Aquest augment principalment l'expliquen els canvis de normativa i gestió.

A Catalunya, l'IRPF, que concentra el 44,2 % de la recaptació, ha disminuït un 0,6 %. En el conjunt de comunitats autònomes la davallada és superior, d'un 1,9 %. Aquesta evolució seria més negativa sense els impactes positius del gravamen complementari i de la moderació del retrocés de les rendes salarials. L'IVA, que suposa el 40,1 % de la recaptació total a Catalunya, presenta un creixement important: un 12,2 % a Catalunya i un 6,5 % en total. Això és conseqüència de la pujada de tipus que va tenir lloc el setembre del 2012. L'evolució de l'impost sobre societats està afectada per devolucions extraordinàries d'exercicis tancats, que en redueixen intensament la recaptació. Certes mesures normatives, que n'amplien la base impositiva i el creixement dels beneficis en el 2012, impulsen la recaptació d'aquest impost, però alguns efectes de les mesures establertes el 2012 tenen un impacte negatiu.

#### **Recaptació tributària de l'Administració central a Catalunya<sup>1</sup>**

(Gener-setembre del 2013)

|                              | Milions d'euros | % de Catalunya sobre el total de les comunitats autònomes | % de variació 2013/2012 |                                                |
|------------------------------|-----------------|-----------------------------------------------------------|-------------------------|------------------------------------------------|
|                              |                 |                                                           | Catalunya               | Total de les comunitats autònomes <sup>2</sup> |
| IRPF                         | 10.450          | 21,4                                                      | -0,6                    | -1,9                                           |
| Impost sobre societats       | 1.443           | 19,5                                                      | -28,7                   | -22,8                                          |
| IVA                          | 9.467           | 24,6                                                      | 12,2                    | 6,5                                            |
| Impostos especials           | 1.011           | 7,1                                                       | 20,8                    | 3,7                                            |
| Impost sobre tràfic exterior | 385             | 40,2                                                      | -8,8                    | -10,7                                          |
| Altres ingressos tributaris  | 869             | 20,6                                                      | 22,6                    | 13,7                                           |
| <b>Recaptació tributària</b> | <b>23.624</b>   | <b>20,7</b>                                               | <b>3,0</b>              | <b>0,1</b>                                     |

<sup>1</sup>Inclou la part que conforma el conjunt d'impostos cedits a les comunitats autònomes de règim comú i a les corporacions locals.

<sup>2</sup>Inclou la recaptació efectuada per les delegacions de l'AEAT; no l'efectuada per les diputacions forals de la Comunitat Autònoma del País Basc ni de la Comunitat Foral de Navarra.

Font: Informe mensual de recaptació tributària (AEAT).

Pel que fa a la resta d'impostos, els especials creixen un 20,8 % a Catalunya i un 3,7 % en el conjunt de comunitats autònomes. Entre aquests impostos, el d'hidrocarburs rep l'impacte positiu dels canvis normatius i de gestió, com la inclusió de l'antic tram estatal de l'impost sobre vendes minoristes d'hidrocarburs. L'impost sobre el tràfic

exterior disminueix un 8,8 % a Catalunya i un 10,7 % en total. Destaquen els canvis vinculats a la imposició ambiental. La Llei 15/2012, de 27 de desembre, de mesures fiscals per a la sostenibilitat energètica, va crear noves figures i va modificar els impostos especials sobre el carbó i els hidrocarburs. Els ingressos addicionals vinculats a la fiscalitat ambiental suposen al voltant de 856 milions d'euros en el total de comunitats.

## 8.

# Recull d'indicadors

### Producte interior brut (% de variació interanual)

|                               | Dades anuals |      |      | Dades trimestrals |        |         |          |
|-------------------------------|--------------|------|------|-------------------|--------|---------|----------|
|                               | 2010         | 2011 | 2012 | 2012-IV           | 2013-I | 2013-II | 2013-III |
| <b>Catalunya</b>              |              |      |      |                   |        |         |          |
| PIB                           | 0,3          | 0,5  | -1,3 | -1,8              | -1,7 * | -1,2 *  | -0,6 (A) |
| Demanda interior <sup>1</sup> | -1,3         | -2,2 | -3,1 | -3,5              | -4,3   | -       | -        |
| Demanda externa <sup>1</sup>  | 1,6          | 2,7  | 1,8  | 1,7               | 2,6    | -       | -        |
| <b>Espanya</b>                |              |      |      |                   |        |         |          |
| PIB                           | -0,3         | 0,1  | -1,6 | -2,1              | -2,0   | -1,6    | -1,2 (A) |
| Demanda interior <sup>1</sup> | -0,6         | -2,1 | -4,1 | -4,7              | -4,6   | -3,6    | -        |
| Demanda externa <sup>1</sup>  | 0,4          | 2,1  | 2,5  | 2,6               | 2,6    | 2,0     | -        |
| <b>Zona euro</b>              |              |      |      |                   |        |         |          |
| PIB                           | 2,0          | 1,5  | -0,6 | -1,0              | -1,0   | -0,5    | -        |
| Demanda interior <sup>1</sup> | 1,3          | 0,6  | -2,2 | -2,2              | -1,9   | -1,0    | -        |
| Demanda externa <sup>1</sup>  | 0,7          | 0,9  | 1,6  | 1,2               | 0,9    | 0,5     | -        |
| <b>Internacional</b>          |              |      |      |                   |        |         |          |
| PIB UE-28                     | 2,0          | 1,6  | -0,4 | -0,7              | -0,7   | 0,0     | -        |
| PIB UE-15                     | 2,0          | 1,5  | -0,5 | -0,7              | -0,7   | -0,1    | -        |
| PIB EUA                       | 2,5          | 1,8  | 2,8  | 2,0               | 1,3    | 1,6     | -        |
| PIB Japó                      | 4,7          | -0,6 | 2,0  | 0,3               | 0,1    | 1,3     | -        |

A= Avanç.

<sup>1</sup>Contribució al creixement.

\* Dades revisades.

Font: Direcció General de Política i Promoció Econòmica, Eurostat, INE, Idescat i BEA.

### Altres indicadors internacionals

(% de variació interanual, llevat dels casos indicats amb un asterisc)

|                                       | Dades anuals |      |      | Dades trimestrals |        |         |          | Dades mensuals |        |        |        |
|---------------------------------------|--------------|------|------|-------------------|--------|---------|----------|----------------|--------|--------|--------|
|                                       | 2010         | 2011 | 2012 | 2012-IV           | 2013-I | 2013-II | 2013-III | 6-2013         | 7-2013 | 8-2013 | 9-2013 |
| Tipus de canvi \$/euro<br>(nivell)*   | 1,33         | 1,39 | 1,29 | 1,30              | 1,32   | 1,31    | 1,32     | 1,32           | 1,31   | 1,33   | 1,33   |
| Preu del petroli<br>(\$ EUA / barril) | 29,6         | 40,5 | 0,2  | 0,8               | -4,9   | -5,3    | 1,5      | 7,8            | 5,3    | -1,0   | 0,4    |

Font: Banc d'Espanya.

## Activitat i demanda

(% de variació interanual)

|                                            | Dades anuals |       |       | Dades trimestrals |        |         |          | Dades mensuals |        |        |        |
|--------------------------------------------|--------------|-------|-------|-------------------|--------|---------|----------|----------------|--------|--------|--------|
|                                            | 2010         | 2011  | 2012  | 2012-IV           | 2013-I | 2013-II | 2013-III | 6-2013         | 7-2013 | 8-2013 | 9-2013 |
| <b>Catalunya</b>                           |              |       |       |                   |        |         |          |                |        |        |        |
| Índex de producció industrial <sup>1</sup> | 4,5          | -2,4  | -2,7  | -1,6              | -0,4   | 1,6     | -        | 3,0            | 0,4    | 0,8    | -      |
| Consum de ciment                           | -20,5        | -21,2 | -30,1 | -25,8             | -28,7  | -20,0   | -13,1    | -21,8          | -6,4   | -18,3  | -16,0  |
| Xifra negoci activitats de serveis         | 2,3          | -0,6  | -5,3  | -6,2              | -8,2   | -2,2    | -        | -4,2           | 0,2    | -5,2   | -      |
| Vendes de comerç al detall <sup>2</sup>    | 0,8          | -5,7  | -6,6  | -10,6             | -10,5  | -5,5    | -0,1     | -7,1           | -1,3   | -1,2   | 2,6    |
| Importacions de béns de capital            | 3,1          | -8,9  | -8,2  | -3,3              | -18,5  | -7,6    | -        | -3,4           | -6,2   | -      | -      |
| <b>Espanya</b>                             |              |       |       |                   |        |         |          |                |        |        |        |
| Índex de producció industrial <sup>1</sup> | 0,9          | -1,8  | -5,9  | -5,7              | -4,1   | -1,7    | -        | -1,9           | -1,2   | -2,0   | -      |
| Consum de ciment                           | -15,4        | -16,4 | -33,6 | -31,3             | -29,3  | -19,5   | -16,8    | -24,1          | -17,2  | -23,4  | -9,1   |
| Xifra negoci activitats de serveis         | 0,9          | -1,4  | -6,0  | -6,1              | -7,6   | -2,0    | -        | -4,2           | 1,0    | -4,5   | -      |
| Vendes de comerç al detall <sup>2</sup>    | -1,1         | -5,6  | -6,8  | -9,6              | -9,9   | -4,9    | -1,3     | -7,0           | -1,5   | -4,4   | 2,2    |
| Importacions de béns de capital            | 11,5         | -5,4  | -13,0 | -15,3             | -7,2   | 1,1     | -        | 4,7            | 2,7    | -      | -      |

<sup>1</sup>Sèrie original corregida d'efectes de calendari.

<sup>2</sup>En valors constants. Exclou estacions de servei.

Font: INE, Idescat i Agència Estatal d'Administració Tributària.

## Comerç exterior

(% de variació interanual)

|                      | Dades anuals |      |      | Dades trimestrals |        |         |          | Dades mensuals |        |        |        |
|----------------------|--------------|------|------|-------------------|--------|---------|----------|----------------|--------|--------|--------|
|                      | 2010         | 2011 | 2012 | 2012-IV           | 2013-I | 2013-II | 2013-III | 6-2013         | 7-2013 | 8-2013 | 9-2013 |
| <b>Catalunya</b>     |              |      |      |                   |        |         |          |                |        |        |        |
| Exportacions de béns | 17,9         | 12,5 | 5,7  | 8,4               | -2,9   | 3,4     | -        | -4,3           | 1,3    | 7,3    | -      |
| Importacions de béns | 17,3         | 6,9  | -3,1 | -3,3              | -11,2  | -2,8    | -        | -5,3           | -4,0   | -4,3   | -      |
| <b>Espanya</b>       |              |      |      |                   |        |         |          |                |        |        |        |
| Exportacions de béns | 16,8         | 15,2 | 3,8  | 4,2               | 3,9    | 11,9    | -        | 10,5           | 1,3    | 3,8    | -      |
| Importacions de béns | 16,5         | 9,6  | -2,8 | -6,4              | -6,9   | 0,6     | -        | -2,8           | -3,0   | -3,6   | -      |

Font: Idescat i Agència Estatal d'Administració Tributària.

## Mercat de treball

(% de variació interanual, llevat dels casos indicats amb un asterisc)

|                                       | Dades anuals |      |      | Dades trimestrals |        |         |          | Dades mensuals |        |        |        |
|---------------------------------------|--------------|------|------|-------------------|--------|---------|----------|----------------|--------|--------|--------|
|                                       | 2010         | 2011 | 2012 | 2012-IV           | 2013-I | 2013-II | 2013-III | 6-2013         | 7-2013 | 8-2013 | 9-2013 |
| <b>Catalunya</b>                      |              |      |      |                   |        |         |          |                |        |        |        |
| Actius                                | 0,2          | 0,0  | -2,1 | -2,3              | -2,6   | -2,2    | -1,2     | -              | -      | -      | -      |
| Ocupats                               | -1,6         | -1,8 | -6,2 | -6,5              | -5,6   | -4,6    | -1,6     | -              | -      | -      | -      |
| Aturats                               | 9,4          | 8,4  | 15,3 | 14,2              | 7,8    | 6,3     | 0,0      | -              | -      | -      | -      |
| Taxa d'ocupació (16-64 anys)*         | 63,9         | 63,4 | 60,3 | 59,1              | 58,9   | 59,3    | 60,9     | -              | -      | -      | -      |
| Taxa d'atur*                          | 17,8         | 19,2 | 22,6 | 23,9              | 24,5   | 23,8    | 22,8     | -              | -      | -      | -      |
| <b>Afiliats a la Seguretat Social</b> |              |      |      |                   |        |         |          |                |        |        |        |
| Atur registrat                        | -1,9         | -1,7 | -3,2 | -4,0              | -3,9   | -3,3    | -2,5     | -3,0           | -2,8   | -1,9   | -2,7   |
|                                       | 11,6         | 4,7  | 6,0  | 5,4               | 4,1    | 1,8     | -1,5     | 0,3            | -0,7   | -1,8   | -1,8   |
| <b>Espanya</b>                        |              |      |      |                   |        |         |          |                |        |        |        |
| Actius                                | 0,2          | 0,1  | -0,2 | -0,7              | -1,0   | -1,5    | -1,6     | -              | -      | -      | -      |
| Ocupats                               | -2,3         | -1,9 | -4,5 | -4,8              | -4,6   | -3,6    | -2,9     | -              | -      | -      | -      |
| Aturats                               | 11,6         | 7,9  | 15,4 | 13,1              | 10,0   | 5,0     | 2,2      | -              | -      | -      | -      |
| Taxa d'ocupació (16-64 anys)*         | 59,4         | 58,5 | 56,2 | 55,4              | 54,5   | 55,1    | 55,5     | -              | -      | -      | -      |
| Taxa d'atur*                          | 20,1         | 21,6 | 25,0 | 26,0              | 27,2   | 26,3    | 26,0     | -              | -      | -      | -      |
| <b>Afiliats a la Seguretat Social</b> |              |      |      |                   |        |         |          |                |        |        |        |
| Atur registrat                        | -1,9         | -1,5 | -3,4 | -4,4              | -4,3   | -3,7    | -3,1     | -3,7           | -3,5   | -2,5   | -3,3   |
|                                       | 11,4         | 4,8  | 10,9 | 10,5              | 7,1    | 4,1     | 1,5      | 3,2            | 2,4    | 1,6    | 0,4    |
| <b>Zona euro</b>                      |              |      |      |                   |        |         |          |                |        |        |        |
| Ocupació                              | -0,5         | 0,3  | -0,7 | -0,7              | -1,0   | -1,0    | -        |                |        |        |        |
| Taxa d'ocupació (15-64 anys)*         | 64,1         | 64,3 | 63,8 | 63,7              | 62,9   | 63,6    | -        |                |        |        |        |
| Taxa d'atur *                         | 10,1         | 10,2 | 11,4 | 11,8              | 12,6   | 11,9    | 11,8     |                |        |        |        |

Font: INE, Idescat, Departament d'Empresa i Ocupació, Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social i Eurostat.

## Preus i salaris

(% de variació interanual)

|                                          | Dades anuals |      |      | Dades trimestrals |        |         |          | Dades mensuals |        |        |        |
|------------------------------------------|--------------|------|------|-------------------|--------|---------|----------|----------------|--------|--------|--------|
|                                          | 2010         | 2011 | 2012 | 2012-IV           | 2013-I | 2013-II | 2013-III | 6-2013         | 7-2013 | 8-2013 | 9-2013 |
| <b>Catalunya</b>                         |              |      |      |                   |        |         |          |                |        |        |        |
| Índex de preus de consum                 | 2,0          | 3,3  | 2,9  | 3,8               | 3,2    | 2,2     | 1,4      | 2,6            | 2,1    | 1,7    | 0,5    |
| % de variació interanual desembre        | 3,0          | 2,5  | 3,6  | -                 | -      | -       | -        | -              | -      | -      | -      |
| Inflació subjacent                       | 0,9          | 1,8  | 2,1  | 3,2               | 3,0    | 2,7     | 1,7      | 2,7            | 2,1    | 2,0    | 1,1    |
| Índex de preus industrials               | 2,4          | 6,4  | 3,3  | 3,3               | 1,9    | 0,5     | 0,7      | 0,9            | 0,9    | 0,6    | 0,5    |
| Salaris pactats en convenis <sup>1</sup> | 1,91         | 2,79 | -    | -                 | -      | -       | -        | -              | -      | -      | -      |
| Cost laboral total <sup>2</sup>          | 0,6          | 1,2  | -0,3 | -1,5              | -1,1   | 0,6     | -        | -              | -      | -      | -      |
| <b>Espanya</b>                           |              |      |      |                   |        |         |          |                |        |        |        |
| Índex de preus de consum                 | 1,8          | 3,2  | 2,4  | 3,1               | 2,6    | 1,7     | 1,2      | 2,1            | 1,8    | 1,5    | 0,3    |
| % de variació interanual desembre        | 3,0          | 2,4  | 2,9  | -                 | -      | -       | -        | -              | -      | -      | -      |
| Inflació subjacent                       | 0,6          | 1,7  | 1,6  | 2,3               | 2,2    | 1,9     | 1,3      | 2,0            | 1,7    | 1,6    | 0,8    |
| Índex de preus harmonitzat               | 1,8          | 3,1  | 2,4  | 3,2               | 2,8    | 1,8     | 1,3      | 2,2            | 1,9    | 1,6    | 0,5    |
| Índex de preus industrials               | 3,2          | 6,9  | 3,5  | 3,5               | 1,6    | 0,5     | 0,4      | 1,3            | 1,23   | -0,10  | 0,14   |
| Salaris pactats en convenis <sup>1</sup> | 2,16         | 2,29 | 1,27 | 1,31              | 0,55   | 0,65    | 0,56     | 0,65           | 0,65   | 0,58   | 0,56   |
| Cost laboral total <sup>2</sup>          | 0,4          | 1,2  | -0,6 | -3,2              | -1,4   | -0,3    | -        | -              | -      | -      | -      |
| <b>Zona euro</b>                         |              |      |      |                   |        |         |          |                |        |        |        |
| Índex de preus harmonitzat               | 1,6          | 2,7  | 2,5  | 2,3               | 1,9    | 1,4     | 1,3      | 1,6            | 1,6    | 1,3    | 1,1    |
| % de variació interanual desembre        | 2,2          | 2,7  | 2,2  | -                 | -      | -       | -        | -              | -      | -      | -      |
| Inflació subjacent                       | 1,0          | 1,7  | 1,8  | 1,6               | 1,5    | 1,2     | 1,3      | 1,3            | 1,3    | 1,3    | 1,2    |
| Índex de preus industrials               | 2,9          | 5,9  | 2,7  | 2,3               | 1,2    | -0,1    | -        | 0,2            | 0,0    | -0,8   | -      |

<sup>1</sup>Fins al final del període: les dades anuals inclouen les revisions pactades.

<sup>2</sup>Cost per treballador i mes.

Font: INE, Idescat, Departament d'Empresa i Ocupació, Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social, i Eurostat.

# Requadre 1. El PIB i el PIB per habitant de les comarques catalanes l'any 2010

L'Idescat acaba de fer públiques les dades de l'any 2010 corresponents al PIB de les comarques catalanes i els municipis de més de 5.000 habitants, així com les dades del PIB per habitant. La comparació d'aquestes dades amb les de l'any 2008 permet tenir una visió del període que comprèn la fase més aguda de la crisi derivada de l'esclat de la bombolla immobiliària i la crisi financera internacional. La reducció del PIB de Catalunya va començar el 2008, però encara va ser lleu (0,2 %) si es compara amb la caiguda de l'any 2009 (4,2 %). L'any 2010 hi va haver una lleugera recuperació (del 0,3 %), tot i que a mitjan 2011 l'economia va tornar a entrar en recessió. Durant aquests anys, se van viure grans canvis que han afectat de manera diferent l'economia del territori. Cal recordar que la distribució del PIB a escala territorial mostra el territori en què es genera el valor afegit de l'economia i que aquesta distribució no coincideix amb la de la renda familiar disponible, que és la magnitud més representativa dels ingressos dels habitants que resideixen en cada comarca. Les diferències bàsiques les determina el paper del sector públic, que, per mitjà d'impostos directes i prestacions socials, redistribueix les rendes primàries. Però quan es parla d'àmbits territorials com els municipis i les comarques, el factor de mobilitat laboral dels residents també és molt important, perquè sovint el territori on es treballa i el territori on es resideix no coincideixen.

## Evolució de les principals magnituds comarcals durant el període 2008-2010

El 2010 el PIB de l'economia catalana era un 3,6 % inferior al del 2008. Aquesta evolució respon a un descens real del PIB del 4 % i a un augment del deflactor del 0,4 %. En el període 2008-2010 l'evolució econòmica de 13 comarques catalanes va ser inferior a la mitjana de Catalunya. Els pitjors resultats corresponen a la comarca del Garraf, on el PIB va disminuir un 7,2 % en valors corrents, mentre que a Catalunya ho va fer un 3,6 %. En 20 comarques la reducció del PIB es va mantenir per sota de la mitjana catalana, i només n'hi ha 8 en què va créixer. Entre aquestes darreres, n'hi ha algunes que creixen moderadament –com ara la Segarra (un 0,2 %), el Pallars Sobirà (un 1,3 %) i l'Alta Ribagorça (un 6,1 %)– i dues que registren un creixement

**Evolució de les principals magnituds comarcals en el període 2008-2010**

| PIB en valors corrents |             | % de variació de la població |            | % de variació del PIB per habitant |             |
|------------------------|-------------|------------------------------|------------|------------------------------------|-------------|
| Garraf                 | -7,2        | Ripollès                     | -1,1       | Garraf                             | -10,0       |
| Baix Penedès           | -5,8        | Garrigues                    | -0,3       | Baix Penedès                       | -9,0        |
| Montsià                | -5,5        | Baix Ebre                    | -0,3       | Vallès Occidental                  | -7,3        |
| Vallès Occidental      | -5,1        | Vall d'Aran                  | -0,1       | Maresme                            | -7,2        |
| Vallès Oriental        | -5,1        | Solsonès                     | -0,1       | Alt Penedès                        | -7,1        |
| Maresme                | -5,0        | Cerdanya                     | 0,0        | Pla de l'Estany                    | -7,1        |
| Alt Penedès            | -4,9        | Berguedà                     | 0,1        | Vallès Oriental                    | -7,0        |
| Baix Llobregat         | -4,7        | Alta Ribagorça               | 0,1        | Montsià                            | -6,5        |
| Baix Empordà           | -4,4        | Terra Alta                   | 0,1        | Baix Llobregat                     | -6,4        |
| Baix Camp              | -4,3        | Alt Urgell                   | 0,1        | Tarragonès                         | -6,2        |
| Anoia                  | -4,2        | Ribera d'Ebre                | 0,3        | Selva                              | -6,1        |
| Pla de l'Estany        | -3,6        | Barcelonès                   | 0,3        | Baix Camp                          | -6,1        |
| Garrotxa               | -3,6        | Conca de Barberà             | 0,7        | Anoia                              | -6,0        |
| <b>Catalunya</b>       | <b>-3,6</b> | Priorat                      | 0,8        | Baix Empordà                       | -5,6        |
| Tarragonès             | -3,6        | Noguera                      | 0,9        | Alt Empordà                        | -5,5        |
| Alt Empordà            | -3,5        | Pallars Sobirà               | 1,0        | Segrià                             | -5,3        |
| Solsonès               | -3,5        | Montsià                      | 1,1        | <b>Catalunya</b>                   | <b>-5,1</b> |
| Bages                  | -3,4        | Baix Empordà                 | 1,3        | Pla d'Urgell                       | -5,0        |
| Selva                  | -3,4        | Garrotxa                     | 1,3        | Bages                              | -4,8        |
| Conca de Barberà       | -3,2        | Bages                        | 1,4        | Garrotxa                           | -4,8        |
| Barcelonès             | -3,0        | Alt Camp                     | 1,5        | Gironès                            | -4,4        |
| Berguedà               | -3,0        | Urgell                       | 1,6        | Alt Camp                           | -4,3        |
| Ripollès               | -2,9        | Osona                        | 1,6        | Osona                              | -4,3        |
| Alt Camp               | -2,8        | <b>Catalunya</b>             | <b>1,7</b> | Urgell                             | -4,0        |
| Osona                  | -2,8        | Baix Llobregat               | 1,9        | Conca de Barberà                   | -3,8        |
| Segrià                 | -2,6        | Baix Camp                    | 2,0        | Solsonès                           | -3,4        |
| Urgell                 | -2,5        | Anoia                        | 2,0        | Barcelonès                         | -3,2        |
| Pla d'Urgell           | -2,5        | Vallès Oriental              | 2,0        | Noguera                            | -3,1        |
| Cerdanya               | -2,5        | Segarra                      | 2,1        | Berguedà                           | -3,0        |
| Noguera                | -2,2        | Alt Empordà                  | 2,1        | Cerdanya                           | -2,5        |
| Alt Urgell             | -2,0        | Maresme                      | 2,3        | Alt Urgell                         | -2,1        |
| Gironès                | -2,0        | Alt Penedès                  | 2,4        | Segarra                            | -1,9        |
| Baix Ebre              | -1,2        | Vallès Occidental            | 2,4        | Ripollès                           | -1,8        |
| Priorat                | -0,5        | Gironès                      | 2,5        | Priorat                            | -1,3        |
| Segarra                | 0,2         | Pallars Jussà                | 2,6        | Baix Ebre                          | -0,9        |
| Pallars Sobirà         | 1,3         | Pla d'Urgell                 | 2,7        | Pallars Sobirà                     | 0,3         |
| Garrigues              | 1,6         | Tarragonès                   | 2,8        | Garrigues                          | 1,9         |
| Vall d'Aran            | 3,9         | Segrià                       | 2,8        | Pallars Jussà                      | 2,5         |
| Pallars Jussà          | 5,1         | Selva                        | 2,9        | Vall d'Aran                        | 4,0         |
| Alta Ribagorça         | 6,1         | Garraf                       | 3,0        | Alta Ribagorça                     | 6,1         |
| Terra Alta             | 14,3        | Baix Penedès                 | 3,5        | Terra Alta                         | 14,2        |
| Ribera d'Ebre          | 25,8        | Pla de l'Estany              | 3,7        | Ribera d'Ebre                      | 25,4        |

Font: elaboració pròpia a partir de les dades d'Idescat.

molt important –la Terra Alta (un 14,3 %) i la Ribera d'Ebre (un 25,8 %).

Hi ha 16 comarques on el PIB per habitant evoluciona per sota de la mitjana de Catalunya. En alguns casos això es deu al fet que la població creix més que el PIB. Aquest és el cas Tarragonès, la Selva, l'Alt Empordà i el Segrià. D'altra banda, en 18 comarques la variació del PIB *per capita* és negativa però inferior a la mitjana catalana, i en 7 l'evolució és positiva. En aquest darrer grup, tornen a destacar la Terra Alta i la Ribera d'Ebre, que mostren un creixement del PIB *per capita* d'un 14,2 % i un 25,4 %, respectivament.

### Principals magnituds comarcals en relació amb la mitjana de Catalunya (any 2010)

Segons les dades de l'any 2010 que ha publicat l'Idescat, 13 comarques catalanes tenen un PIB per habitant superior al que té de mitjana Catalunya. En aquest grup, la Ribera d'Ebre hi ocupa un lloc molt destacat, atès que té un PIB per habitant indexat respecte a Catalunya de 235,4. Aquest PIB per habitant tant elevat es deu al fet que, en aquesta comarca, s'hi ubica la central nuclear d'Ascó. També destaquen 3 comarques pirinenques (la Vall d'Aran, l'Alta Ribagorça i la Cerdanya), que tenen una presència important del sector de serveis vinculat amb el turisme. Pel que fa al Barcelonès, el PIB *per capita* és un 18,8 % superior a la mitjana catalana. Entre les comarques que tenen el PIB *per capita* més baix respecte de la mitjana catalana, sobresurten el Priorat (54,5 %), i el Montsià i el Baix Penedès (62,2 % i 65,4 %, respectivament).

Des del punt de vista sectorial, les comarques en què el sector primari té més pes són les Garrigues, la Noguera i el Pla d'Urgell: un 16,7 %, un 14,1 % i un 11,8 %, respectivament. En el sector energètic, les comarques que tenen més presència són la Ribera d'Ebre (72,5 % del VAB), el Pallars Jussà (24,7 %), l'Alta Ribagorça (18,1 %) i el Pallars Sobirà (16,3 %); les tres darreres estan molt vinculades amb la producció hidroelèctrica. Pel que fa al sector industrial, destaquen la Segarra, amb un pes sobre el VAB del 46,9 %, i la Conca de Barberà, amb un sector industrial que representa el 44,0 % del VAB. En el cas de la Segarra és molt rellevant la branca d'alimentació, mentre a la Conca de Barberà les principals branques d'activitat industrial són la de metal·lúrgia, maquinària i material elèctric i la de transport. Per la seva banda, la Cerdanya ocupa el primer lloc pel que fa al pes del sector de la construcció sobre el VAB (un 20,8 %). Per acabar, la comarca del Barcelonès destaca pel pes del sector de serveis (80,5 %), que també és molt important en l'estructura productiva de l'Alt Empordà i la Cerdanya (74,6 % i 73,5 %, respectivament).

## Principals magnituds comarcals en relació amb la mitjana de Catalunya

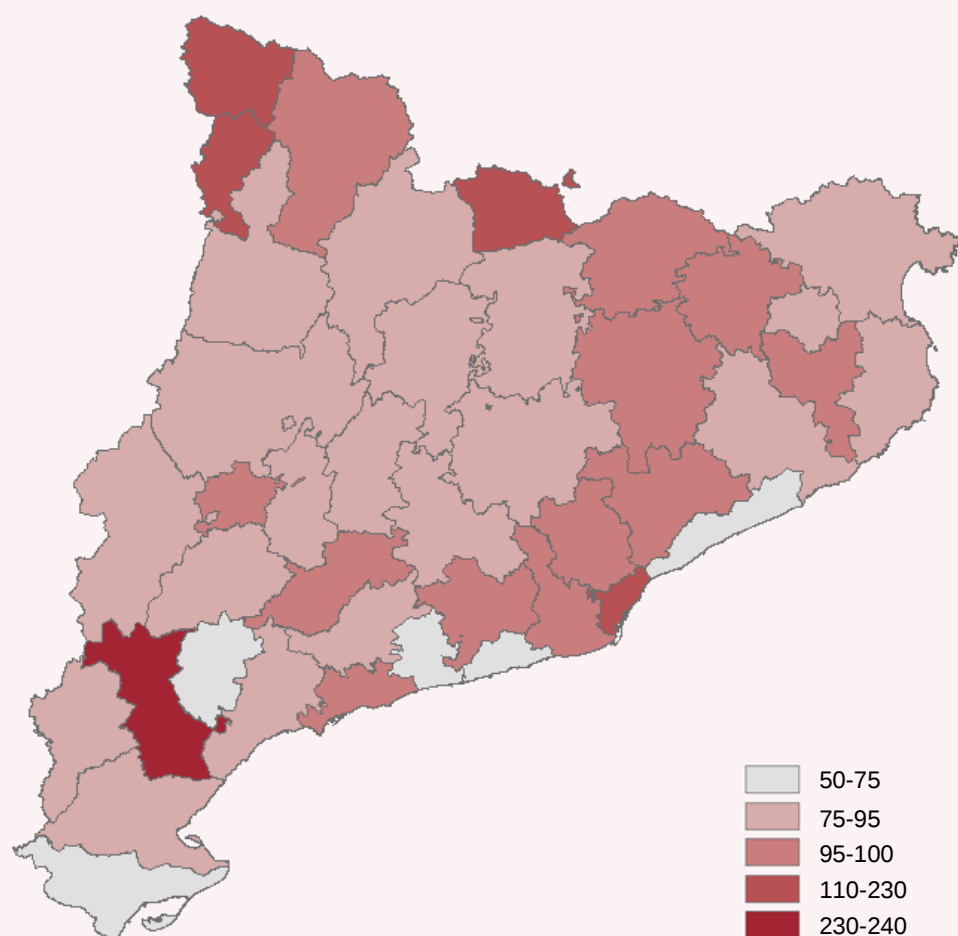
Any 2010

|                   | % PIB sobre Catalunya | % població sobre Catalunya | PIB per habitant (Catalunya = 100) |
|-------------------|-----------------------|----------------------------|------------------------------------|
| Alt Camp          | 0,5                   | 0,6                        | 88,4                               |
| Alt Empordà       | 1,6                   | 1,8                        | 87,1                               |
| Alt Penedès       | 1,5                   | 1,4                        | 108,5                              |
| Alt Urgell        | 0,2                   | 0,3                        | 83,9                               |
| Alta Ribagorça    | 0,1                   | 0,1                        | 120,3                              |
| Anoia             | 1,2                   | 1,6                        | 78,6                               |
| Bages             | 2,1                   | 2,5                        | 85,5                               |
| Baix Camp         | 2,3                   | 2,5                        | 89,1                               |
| Baix Ebre         | 0,9                   | 1,1                        | 80,3                               |
| Baix Empordà      | 1,5                   | 1,7                        | 85,1                               |
| Baix Llobregat    | 10,6                  | 10,7                       | 99,7                               |
| Baix Penedès      | 0,9                   | 1,3                        | 65,4                               |
| Barcelonès        | 35,8                  | 30,1                       | 118,8                              |
| Berguedà          | 0,5                   | 0,6                        | 81,5                               |
| Cerdanya          | 0,3                   | 0,2                        | 112,2                              |
| Conca de Barberà  | 0,3                   | 0,3                        | 100,1                              |
| Garraf            | 1,3                   | 1,9                        | 68,8                               |
| Garrigues         | 0,2                   | 0,3                        | 78,4                               |
| Garrotxa          | 0,7                   | 0,7                        | 100,6                              |
| Gironès           | 2,5                   | 2,4                        | 103,0                              |
| Maresme           | 4,0                   | 5,8                        | 69,8                               |
| Montsià           | 0,6                   | 0,9                        | 62,2                               |
| Noguera           | 0,4                   | 0,5                        | 79,8                               |
| Osona             | 2,0                   | 2,1                        | 96,7                               |
| Pallars Jussà     | 0,2                   | 0,2                        | 88,8                               |
| Pallars Sobirà    | 0,1                   | 0,1                        | 106,7                              |
| Pla de l'Estany   | 0,3                   | 0,4                        | 75,9                               |
| Pla d'Urgell      | 0,5                   | 0,5                        | 95,5                               |
| Priorat           | 0,1                   | 0,1                        | 54,5                               |
| Ribera d'Ebre     | 0,7                   | 0,3                        | 235,4                              |
| Ripollès          | 0,4                   | 0,4                        | 100,8                              |
| Segarra           | 0,3                   | 0,3                        | 93,5                               |
| Segrià            | 2,5                   | 2,7                        | 90,9                               |
| Selva             | 1,9                   | 2,2                        | 83,4                               |
| Solsonès          | 0,2                   | 0,2                        | 92,4                               |
| Tarragonès        | 3,6                   | 3,3                        | 109,6                              |
| Terra Alta        | 0,1                   | 0,2                        | 75,6                               |
| Urgell            | 0,4                   | 0,5                        | 85,5                               |
| Vall d'Aran       | 0,2                   | 0,1                        | 142,1                              |
| Vallès Occidental | 11,3                  | 11,8                       | 95,9                               |
| Vallès Oriental   | 5,4                   | 5,3                        | 101,4                              |
| Catalunya         | 100,0                 | 100,0                      | 100,0                              |

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'Idescat.

### PIB *per capita* de les comarques catalanes (any 2010)

(Índex Catalunya = 100)



## Requadre 2. Les grans magnituds dels pressupostos generals de l'Estat per al 2014

Els pressupostos consolidats de l'Estat per a l'any 2014 preveuen uns ingressos no financers de 281.674,57 milions d'euros i unes despeses de 314.089,6 milions d'euros, que donen lloc a un dèficit de 47.943,33 milions d'euros.

Els ingressos impositius de l'Estat són un 1 % superiors als del pressupost del 2013. Aquest increment recull l'impacte positiu que es desprèn de les previsions macroeconòmiques, que estimen un augment del PIB nominal del 2,1 % (0,7 % en PIB real). Aquestes previsions també estimen una millora en el consum final nacional privat (0,2 %) i una contribució positiva del sector exterior sobre el PIB (1,2 punts percentuals).

### Els ingressos impositius per al 2014 (milions d'euros)

|                                                            | 2014    | % de variació<br>2014/2013 |
|------------------------------------------------------------|---------|----------------------------|
| Impostos directes                                          | 100.528 | 2,4                        |
| IRPF                                                       | 73.196  | -1,4                       |
| Societats                                                  | 22.327  | 17,4                       |
| Renda no residents                                         | 1.690   | -24,8                      |
| Cotitzacions socials                                       | 979     | -1,6                       |
| Altres impostos directes                                   | 2.337   | 39,5                       |
| Impostos indirectes                                        | 78.104  | -0,7                       |
| IVA                                                        | 54.849  | 0,4                        |
| Especials                                                  | 20.453  | -3,0                       |
| Altres impostos indirectes                                 | 2.802   | -2,8                       |
| Total ingressos impositius Estat                           | 178.632 | 1,0                        |
| Desglossament                                              |         |                            |
| Part corresponent a les administracions territorials       | 72.337  |                            |
| Part corresponent al pressupost de l'Administració general | 106.295 |                            |
| Ingressos impositius pressupost de l'Administració general | 106.295 |                            |
| Ingressos impositius pressupostos OAA                      | 21.221  |                            |
| Ingressos impositius pressupostos SS                       | 102.840 |                            |
| Total ingressos impositius PGE consolidats                 | 230.356 | -1,9                       |

Font: projecte de pressupostos generals de l'Estat 2014.

L'augment de la recaptació prevista en els pressupostos del 2014 té en compte els efectes de les mesures fiscals que es van aprovar en exercicis anteriors i encara tenen impacte en la recaptació del nou exercici, juntament amb les noves mesures que aproven els pressupostos del 2014. Cal destacar que entre els canvis normatius establerts per al 2014 no hi ha previst cap augment de tipus.

Pel que fa als impostos directes, l'impost sobre societats creix un 17,4 %, a causa de l'increment de les bases subjectes, que s'amplien perquè s'elimina la deducció del deteriorament del valor de les participacions en el capital o dels fons propis de les entitats, d'una banda, i la limitació de la deducció de les despeses financeres, de l'altra. En l'IRPF, s'hi estima una variació negativa, d'un 1,4 %, com a conseqüència de l'impacte negatiu en el 2014 que es deriva de l'augment de les retencions que va tenir lloc durant el 2013. Addicionalment, les mesures d'estímul fiscal a l'emprenedoria també incideixen negativament en la recaptació de l'exercici. Les cotitzacions socials es redueixen en un 1,6 %, d'acord amb la tendència negativa dels darrers anys. L'IVA, principal figura impositiva en els impostos indirectes, creix un 0,4 % en els pressupostos del 2014, variació que engloba l'efecte positiu de la recuperació del consum i l'efecte negatiu de les mesures de suport fiscal a l'emprenedoria, que minven la recaptació. Pel que fa als impostos especials, globalment decreixen un 3 %, ja que l'increment de la recaptació de l'impost sobre l'electricitat – que és conseqüència d'un augment de les tarifes – es contraresta amb una disminució de la recaptació dels impostos sobre els hidrocarburs i sobre el tabac, provocada per una certa disminució del consum.

Malgrat que els ingressos impositius creixen un 1 % l'any 2014, una vegada descomptada la part cedida a les administracions territorials i després de dur a terme el procés de consolidació (incloses les cotitzacions de la Seguretat Social), l'import que en resulta (230.357 milions d'euros) és un 1,9 % inferior al de l'any anterior. D'altra banda, dels 230.357 milions d'euros d'ingressos impositius que formen part dels pressupostos generals de l'Estat, 192.669 són impostos directes i cotitzacions socials, que disminueixen un 0,7 %, i la resta són impostos indirectes, que disminueixen un 7,5 %. El pressupost d'ingressos preveu, d'altra banda, una disminució de taxes i altres ingressos de l'11,4 %; les transferències corrents augmenten un 3 %, i els ingressos patrimonials, un 13,5 %. En conjunt, es preveu que els ingressos corrents es reduiran un 1,4 % i els ingressos de capital augmentaran un 34,7 %.

**Els ingressos no financers consolidats<sup>1</sup> del 2014**  
(milions d'euros)

|                                          | 2014           | % de variació<br>2014/2013 |
|------------------------------------------|----------------|----------------------------|
| Impostos directes i cotitzacions socials | 192.669        | -0,7                       |
| Impostos indirectes                      | 37.688         | -7,5                       |
| Taxes i altres ingressos                 | 7.081          | -11,4                      |
| Transferències corrents                  | 16.032         | 3,0                        |
| Ingressos patrimonials                   | 9.877          | 13,5                       |
| Ingressos corrents                       | 263.346        | -1,4                       |
| Alienació d'inversions                   | 471            | 101,6                      |
| Transferències de capital                | 2.329          | 26,2                       |
| Ingressos de capital                     | 2.800          | 34,7                       |
| <b>Ingressos no financers</b>            | <b>266.146</b> | <b>-1,1</b>                |

<sup>1</sup> Consolida els ingressos de l'Estat, dels organismes autònoms, de la Seguretat Social i de les agències i altres organismes del sector públic administratiu.

Font: projecte de pressupostos generals de l'Estat 2014.

**Les despeses no financeres consolidades<sup>1</sup> del 2014**  
(milions d'euros)

|                                   | 2014           | % de variació<br>2014/2013 |
|-----------------------------------|----------------|----------------------------|
| Remuneracions del personal        | 21.301         | -0,5                       |
| Compra de béns corrents i serveis | 7.613          | 6,0                        |
| Interessos                        | 36.662         | -5,2                       |
| Transferències corrents           | 231.081        | 2,6                        |
| Fons de contingència              | 2.695          | 3,8                        |
| Despeses corrents                 | 299.353        | 1,5                        |
| Inversions reals                  | 4.732          | -9,8                       |
| Transferències de capital         | 10.002         | 20,9                       |
| Despeses de capital               | 14.734         | 9,0                        |
| <b>Despeses no financeres</b>     | <b>314.087</b> | <b>1,8</b>                 |

<sup>1</sup> Consolida les despeses de l'Estat, dels organismes autònoms, de la Seguretat Social i de les agències i altres organismes del sector públic administratiu.

Font: projecte de pressupostos generals de l'Estat 2014

**Les despeses consolidades<sup>1</sup> del 2014 per política de despesa**  
(milions d'euros)

|                                                   | 2014           | % sobre el total | % de variació 2014/2013 |
|---------------------------------------------------|----------------|------------------|-------------------------|
| Serveis públics bàsics                            | 16.431         | 4,6              | -1,8                    |
| Justícia                                          | 1.501          | 0,4              | -2,7                    |
| Defensa                                           | 5.654          | 1,6              | -2,3                    |
| Seguretat ciutadana i institucions penitenciàries | 7.881          | 2,2              | -0,3                    |
| Política exterior                                 | 1.395          | 0,4              | -6,7                    |
| Despesa social                                    | 186.582        | 52,6             | 4,4                     |
| Pensions                                          | 127.484        | 35,9             | 4,9                     |
| Altres prestacions econòmiques                    | 11.604         | 3,3              | -2,3                    |
| Serveis socials i promoció social                 | 1.810          | 0,5              | -36,4                   |
| Foment de l'ocupació                              | 4.074          | 1,1              | 7,9                     |
| Desocupació                                       | 29.728         | 8,4              | 10,1                    |
| Accés a l'habitatge i foment de l'edificació      | 800            | 0,2              | 4,4                     |
| Gestió i administració de la Seguretat Social     | 4.377          | 1,2              | -1,3                    |
| Sanitat                                           | 3.840          | 1,1              | -0,4                    |
| Educació                                          | 2.150          | 0,6              | 10,6                    |
| Cultura                                           | 716            | 0,2              | -0,7                    |
| Actuacions de caràcter econòmic                   | 28.803         | 8,1              | 6,3                     |
| Agricultura, pesca i alimentació                  | 7.721          | 2,2              | 0,8                     |
| Indústria i energia                               | 5.782          | 1,6              | 26,4                    |
| Comerç, turisme i pimes                           | 934            | 0,3              | 5,0                     |
| Subvencions al transport                          | 1.614          | 0,5              | 36,8                    |
| Infraestructures                                  | 5.452          | 1,5              | -8,6                    |
| Investigació civil                                | 5.633          | 1,6              | 1,3                     |
| Investigació militar                              | 507            | 0,1              | 39,5                    |
| Altres actuacions de caràcter econòmic            | 1.160          | 0,3              | 28,7                    |
| Actuacions de caràcter general                    | 122.806        | 34,6             | 0,0                     |
| Alta direcció                                     | 594            | 0,2              | -0,3                    |
| Serveis de caràcter general                       | 29.974         | 8,5              | 0,4                     |
| Administració financera i tributària              | 9.660          | 2,7              | 75,6                    |
| Transferències a altres adm. públiques            | 45.988         | 13,0             | -4,8                    |
| Deute públic                                      | 36.590         | 10,3             | -5,2                    |
| <b>Total despeses consolidades</b>                | <b>354.622</b> | <b>100,0</b>     | <b>2,7</b>              |

<sup>1</sup> Consolida les despeses de l'Estat, dels organismes autònoms, de la Seguretat Social i de les agències i altres organismes del sector públic administratiu.

Font: projecte de pressupostos generals de l'Estat 2014.

Pel que fa al pressupost de despeses no financeres consolidades, es preveu que superarà el del 2013 en un 1,8 %. La partida que canvia més és la de transferències de capital, que augmenta un 20,9 %, perquè creixen el finançament dels programes de recerca i el finançament de les despeses del sistema elèctric. Les transferències corrents augmenten un 2,6 %, principalment perquè augmenten els recursos destinats al Servei Públic Estatal d'Ocupació i a la Seguretat Social. Entre les partides que més disminueixen destaquen els interessos del deute i les inversions. Els interessos es redueixen un 5,2 % com a conseqüència de l'impacte positiu de la disminució de la prima de risc. Les inversions reals decreixen un 9,8 % al conjunt de l'Estat. Aquestes xifres, però, només tenen en compte la inversió real del sector administratiu de l'Estat. Si es té en compte la inversió real del sector empresarial, que executa més de la meitat de la inversió real del sector públic estatal, la reducció és del 7,2 %.

En el desglossament de la despesa consolidada per programes s'observa que la partida més important correspon a les pensions, que tenen un pes del 35,9 % sobre el total i un valor un 4,9 % superior al de l'any anterior. Altres partides que mostren un pes destacable són la de transferències a altres administracions públiques (13 %), la d'interessos del deute públic (10,3 %), la de serveis de caràcter general (8,5 %) i la de desocupació (8,4 %).